

fókuszban az elköteleződés

Kötöttség vagy szabadság?

Fontossági sorrend

Elköteleződés?! Elvégeztetett!

élő víz

Nem ítélek el

Fejezetcímek Istentől

Jövevények vagyunk

híd

evangélikus missziói magazin

Az elköteleződés szabadsága

**Beszélgetés Pallagi Andrea
rendőr főhadnaggyal,
református lelkipásztorral**

10. oldal

2024. III–IV. szám
misszio.lutheran.hu

Tartalom

Fókuszban: elköteleződés

- 3 Bevezető / Győri Gábor Dávid
- 4 Mozaik / Szeverényi Jánosné
- 5 Napról napra – igei meditáció / Max Lucado
- 6 Kötöttség vagy szabadság? / Bakondi Gábor
- 8 Elköteleződés – a történeti és teológiai értelmezés
ütközései / Dr. Fábri György
- 9 Átlépve a határokat
- 10 Az elköteleződés szabadsága / Győri Gábor Dávid
- 12 Elköteleződés a lelkipásztori szolgálat mellett / Deák László
- 13 Kitekintés / Kis Ferenc Balázs
- 14 Fontossági sorrend / Csádó Balázs
- 14 Fiatalon elköteleződni / Mózer Norbert, Gábel Marcel
- 15 Ilyeneké a mennyek országa / Dechertné Ferenczy Erzsébet
- 16 Az elköteleződésről biblikus megközelítésben / Bácskai Károly
- 17 A gyönyörűséges iga / Weltler Gábor
- 19 Állhatatosság, hűség és hit Luthernél
- 20 A végén mindig ott a kegyelem / Erdészné Kárpáti Judit
- 22 Tanítványság / Dr. Szalai András
- 24 Elköteleződés?! Elvégeztetett! / Szakács Tamás
- 24 Krisztus hűséges rabszolgája
- 25 A szeretet soha el nem fogy / Menyes Gyula
- 26 Hivatásmozaik
- 27 Ezen az úton összeszösztelek benneteket / E. K. J.
- 30 Könyvajánló
- 30 Rejtvény / Szeverényi Jánosné
- 31 Keresztrejtvény / Meleg Dávid
- 31 Imádkozzunk!

Élő víz

- 32 INTERJÚ – Engedjük, hogy Isten ránk találjon! / E. K. J.
- 34 BÖRTÖNMISSZIÓ – Nem itéllek el... / Bajor János
- 35 ZSIDÓMISSZIÓ – Kis szobában nagy Isten / Tar Kata
- 36 CIGÁNYMISSZIÓ – Az Ige történet, létezés, cselekvés
Szeverényi János
- 38 FÜGGŐSÉGEK – Újratervezés – Szenvedélybeteg-mentő
misszió / Szeverényi János
- 39 RÁDIÓMISSZIÓ – Fejezetcímek Istentől / E. K. J.
- 40 TEOLÓGIA – A prófétaság / Szabados Ádám
- 40 VAKMISSZIÓ – 9-es gomb: Lelki útavaló a hét minden
napjára
- 41 TEOLÓGIA – A megtérésről / Jorsits Attila
- 42 EGYKOR ÉS MA – Hitvalló egyház / Sréter Ferenc
- 43 Simon Andrásra emlékezünk
- 44 TANÚIM LESZTEK – Jövevények vagyunk / Győri András
Timótheus
- 46 ELHÍVÁS – Isten vezetése / Hulej Enikő
- 47 KÉPES HÍREK – Elköltözött a Missziói Központ
- 48 KÉPES HÍREK – Az országos missziói lelkész szolgálataiból
- 49 KÉPES HÍREK – Országos evangelizáció
- 50 Villáminterjú Liska Andrással, a Déli Evangélikus
Egyházkerület felügyelőjével

Kedves Olvasó!

Huszonégy év, nyolcvannégy Híd lapszám, szerkesztőségi központ Cinkotán. 2024 nyarán egy korszak zárult le a magazin történetében Szeverényi János nyugdíjba vonulásával és az Evangélikus Missziói Központ székhelyének áthelyezésével.

A nyári idő most nem a következő magazin szerkesztésével telt, hanem intenzív átadás-átvételi és költözési időszakot hozott a missziói központ munkatársai számára. Ősszel már az Üllői úti irodában vehette kezdetét a munka Győri Gábor Dávid országos missziói lelkész vezetésével.

A sok háttérben zajló változás miatt a Híd 2024. évi III. és IV. száma most összevont formában jelenik meg. Hálásak vagyunk az elmúlt évtizedek örökségéért, és kérjük Isten áldását szolgálatunk folytatására.

A következő évtől újra négy megjelenést tervezünk. Az imádságok mellett kérjük az előfizetői támogatásokat is. Az Evangélikus Missziói Központ működését az evangélikus egyház támogatja, de költségvetésünket fele arányban adományok fedezik.

Előfizetési díj egy évre, négy lapszámra: 2400 Ft.
Támogatói előfizetési díj: 5000 Ft

Magazinunk előfizetését, munkánk támogatását banki átutalással intézheti.
Előfizetési igény jelzése, korábbi lapszámok megrendelése és csekk igénylése a kiadónál lehetséges:

Telefon: 06 1 400 3057 * E-mail: evmis@lutheran.hu
Cím: 1085 Budapest, Üllői út 24. – Evangélikus Missziói Központ

Az Evangélikus Missziói Központ számlaszáma:
11716008-20157087

Impresszum

híd

Evangélikus missziói magazin
2024. III–IV. szám
Megjelenik negyedévente

HU ISSN 1787–5749

Kiadó:

Evangélikus Missziói Központ –
Magyar Evangélikus Rádiómisszió
2081 Piliscsaba, Széchenyi u. 8–12.

Szerkesztőségi iroda:

Evangélikus Missziói Központ
1085 Budapest, Üllői út 24.
Tel: 06 1 400 3057
e-mail: evmis@lutheran.hu
misszio.lutheran.hu
számlaszám: 11716008-20157087

Felölős szerkesztő:

Győri Gábor Dávid
e-mail: david.gyori@lutheran.hu

Munkatársak:

Bakay Péter, Balog Eszter,
Erdészné Kárpáti Judit,
Farkas Charlotte, Kis Ferenc Balázs,
Stifner-Köhöti Dorottya,
Szeverényi Jánosné

Tördelés:

Mészáros Péter

Illusztrációk: 123rf.com

Nyomdai kivitelezés:

Pauker Nyomdaipari Kft.
www.pauker.hu

Egy szám ára: 600 Ft

Előfizetési díj egy évre: 2400 Ft

Megrendelhető a kiadónál.

Az Evangélikus Élet hetilapban elhelyezett
példányok ingyenesek.

Adományokat kérünk és elfogadunk.

Manapság természetes adottságként éljük meg, hogy hidak ívelik át nagy folyóinkat is, és azokon szabadon átkelhetünk egyik partról a másikra. Szinte elképzelhetetlen, hogy milyen lehetett az élet az ország fővárosában állandó köhíd nélkül. Micsoda merész dolog volt egyáltalán álmodozni a bármikor átkelés szabadságáról!

A híd adta szabadság létrehozása ugyanis szinte emberfeletti erőfeszítést igényelt. Ahhoz, hogy a folyómederben álló pilléreknek megfelelő alapot tudjanak készíteni, nagy területen ki kellett zární a vizet. Két éven át többszáz munkás dolgozott azon, hogy óriási cölöpök ezreit üsse le a mederben, s ezzel biztonságos lehetőséget teremtsen a sodró áradat közepén is az alapásához.

A 21. század rohanva változó világában az ilyen hosszadalmas, nagy erőfeszítéseket igénylő munka idejétmúltnak tűnik. Életrevalóbbnak hat, aki meglovagolja a hullámokat, mint aki megpróbál ellenállni a sodrásnak. Talán ezért is megy sokszor olyan nehezen az elköteleződés. Vonzóbb dolog nyitva tartani a lehetőséget arra, hogy bármire igent mondjunk, mint elkötelező döntéseket hozni, ami aztán átléphetetlen határokat húz „igen”-jeink és „nem”-jeink között. „A világ olyan gyorsan változik, hogy a bármire, akár saját önazonosságához hűséges személy óriási kockázatot vállal” – írja Rod Dreher. Így bár lényünk mélyén olthatatlanul vágyunk valami biztonságra, mégis állandóan előtűnik a kérdés: lehet-e még bármilyen értéke a stabilitásnak? Lehet-e hosszú távra tervezni, amikor ennyire kiszámíthatatlan a világ folyásának iránya?

A Biblia nagy történetét egységben látva rácsodálkozhatunk: Isten kezdetektől fogva hosszú távon gondolkodott.

Amikor elkezdte a nagy hídverés, a megváltás előkészítését, tudta: az alapozás is hosszadalmas folyamat kell, hogy legyen. Nem két évet, hanem két évezredet szánt arra, hogy sorban elhelyezze a cölöpöket az emberiség történetében, és a választott népben elvégezze az alapozást. Csak ezután jöhetett el Jézus, aki maga feszítetett ki a két part között. Isten ember iránti végtelen elköteleződésének nagy története ez.

Akkor is, azóta is sokan és sokféleképpen próbálták meg tönkretenni vagy éppen megkerülni az Isten által vert hidat. Sokak számára ma is idejétmúltnak tűnik ez az út. Isten azonban kitartó, mert tudja: e nélkül a stabil híd nélkül sosem kelünk át a túlpartra, ahová valójában tartozunk. Így pedig az életünkben a biztonságot és békességet kereső olthatatlan vágy sem tűnik el.

Isten örök elköteleződése minket is naponkénti elköteleződésre hív. Lehet, hogy egyszer átéltük, hogy semmi érdemünk előtte, és kegyelme az, ami minden nyomorúságunk ellenére magához ölel. Ez az a biztonságos cölöpsor, ami megvéd attól, hogy ki legyünk szolgáltatva a mindennapi élet hullámainak és áramlatainak. És ez az a biztonság, ami lehetőséget ad arra, hogy Isten elvégezze rajtunk megszentelő munkáját. Hogy ne maradjunk olyannak, amilyenek voltunk, hanem formálódjunk olyanná, amilyennek alkotónk elképzelt. A norciai bencés szerzetes, *Martin* atya megfogalmazásában: „A stabilitás ahhoz ad nekünk időt és keretet, hogy elmélyítsük istengyermeiségünk valóságát”.

Az elköteleződés egyszerre kimondott igen és nem. S jó, ha tudjuk: minden kimondott nem az igenjeinket erősíti. Ezek hiányában elköteleződésünk igényei végtelenül gyengék lesznek. Életünk egyszeri nagy döntése a mindennapok választásaiban erősödik meg és válik láthatóvá Isten dicsőségére, embertársaink javára és saját boldogságunkra.

GYŐRI GÁBOR DÁVID

Fotó: Mészáros Péter

Mozaik

Mit jelent az elköteleződés szó?

Megkértem ismerőseimet, hogy töltsenek ki egy kérdőívet. A céloom volt megtudni, hogy mit jelent számukra az elköteleződés. Válaszaik alapján a következő megállapításokra jutottam:

- Az elköteleződésnek van *mértéke* – a kérdőívet kitöltők között nagy százalékban merült fel a gondolat, hogy ez hosszú távú, erős kapcsolódás.
- Az elköteleződésnek van *tárgya* – elköteleződni tudunk egy személyhez, egy ügyhöz, egy csapathoz, egy munkahelyhez, egy feladathoz.
- Az elköteleződés *átsegít* a nehézségeken – olyan energiatöbbletet ad ez a típusú kapcsolódás, hogy átsegít árkon-bokron, éjszakákon, nehéz helyzeteken egyaránt.
- Az elköteleződésnek van *célja* – az elköteleződés során megjelenik egy cél, amit közösen el szeretnénk érni.

Kérdés volt még, hogy mik a szinonimái az elköteleződésnek. Illetve: Mely kifejezések fedik még bizonyos mértékben a jelentését? Vannak szavak, amelyek az indulásnál, az út kezdetén fontos tényezők, és vannak, amelyek magán az úton, azok viszontagságain segítenek át.

Az út kezdetén fontosabbak, belépő feltételek, akár a célmeghatározáshoz szükségesek, egyfajta szűrőt jelentenek: elhatározás, értékrend és hit, azonosulás.

A célhoz vezető út során értékes szinonimák egyfajta kapaszkodót jelentenek, az úton tartanak bennünket: lojalitás, kitartás, hűség és ragaszkodás, elhivatottság, elzántság.

Érzelmek is szóba kerültek, amelyek az út során létrejöhetnek, ezek a szenvedély és az élvezet.

Egyvalaki említette a motivációt, amely egyfajta energiát adó jelentésszerű utal.

A szinonimák értelmezése alapján az elköteleződés az úton maradás képességét jelenti. Azt a szimbolikus kötelet, amelyet a folyamat elején magunkra kötünk az értékrendünk alapján tett döntésünk következtében, és ez képes ott tartani bennünket az úton.

Gintl-Reszegi Mária, insprl.hu/blog

Elkötelezettségeink formálják az életünket

Az elkötelezettségeink vagy fejlesztenek, vagy rombolnak, de bármelyik történik is, meghatároznak minket. Mondd meg, mire kötelezed el magad, és én megmondom, hogy húsz év múlva mivé válsz.

Számos ember fél elköteleződni bármi mellett, és csupán sodródik az életben. Mások félszívvvel kötelezik el magukat, és felveszik a versenyt olyan értékekkel, melyek középszerűséghez és csalódottsághoz vezetnek. Megint mások világi célokra köteleződnek el, és olyan dolgok fontosak a számukra, mint hogy gazdaggá és híressé váljanak, ám csalódottan és keserűen végzik.

Minden döntésnek örökké tartó következményei vannak, tehát döntsünk bölcsen! Úgy válunk Krisztushoz hasonlóvá, ha a kötelezettségeink is krisztusiak.

Rick Warren, napiremeny.blog.hu

Az elköteleződés hatása a személyiségfejlődésre

Ha egy adott rendszeren belül vagyok, és abban elköteleződöm, akkor képes vagyok ahhoz képest mindennek megtalálni a helyét. Reális problémának tűnik például, hogy vasárnap kirándulni menjen a család, vagy templomba? Ha valaki nem elég elkötelezett egy vallási rendszeren belül, számára tökéletesen egyenrangúnak tűnnek a választási lehetőségek.

Serdülőkorban ragaszkodunk a példaképeinkhez, a szüleinkhez, a családhoz. Ezt úgy nevezzük, hogy átvett identitás. A külső dolgok határoznak meg minket, de ezekkel mi teljességgel azonosulunk, éppen ezért otthon vagyunk bennük. A személyiségünk serdülőkorban különálló kis mozaikokból áll össze és mind-egyikhez képesek vagyunk úgy kapcsolódni, hogy ez vagyok én. Ezért lehetséges, hogy egy tizenéves fiatal elmélyülten imádkozik a templomban, de előtte való este nagyon berúgott. Mind a kettőben otthon érzi magát.

A kultúra, amelyben élünk, nem támogat minket abban, hogy szilárd önazonosságra jussunk. Ez a világ abban erősít bennünket, hogy éljük csak meg külön-külön a részszemélyiségeinket. De ha részekben marad az önazonosságunk, egyszerűen nem tudunk elkötelezett életet élni. Az elköteleződés segít abban, hogy olyan személyiséggé váljunk, aki egy stresszhelyzetben, betegségben, problémában, miután egységben van, tudja mihez tartani magát. A nehézségekben képes célokat kitűzni, reménykedni, hinni és cselekedni. Az elköteleződésnek döntő szerepe van a személyiség alakulásában. Ez kihat a hitre is.

Pál Ferenc, blog.palferi.hu

Elköteleződés a párkapcsolatban

Az elköteleződés lényeges összetevője a döntés, ami sokszor azt is jelenti, hogy döntés bizonyos dolgok ellenében: hogy a kapcsolatunk fontosabb ezeknél. Fontos összetevő a közös jövőperspektíva is. Az elköteleződés feltételezi a kizárólagosságot: azzal, hogy a másik mellett döntünk, a többi lehetőségről lemondunk.

Az elköteleződés végleges, azonban ahogy telik az idő, néha megjelennek a kétségek, épp ezért ez egy időről időre újból meghozott döntés, egy folyamat.

Ha kitartunk egy hosszú távú kapcsolatban, élvezhetjük az elköteleződés pozitív hozadékait: biztonság és stabilitás. Hogy itt vagyunk egymásnak, ez állandóságot biztosít. Segít az élet változásainak elfogadásában, ha valamilyen krízisben vagyunk, nem egyedül éljük meg azt. Emellett új élményeket is szerzünk, a családalapítástól kezdve az utazásokig, számos olyan dolog vár ránk, ami új kihívást jelent.

Ez a két dolog, az állandóság biztosítása és a változásokhoz való alkalmazkodás jó esetben egyensúlyban van, ha valamilyen oldalon ott maradunk, az viszont nem tesz jót a kapcsolatnak. A biztonság, állandóság hiánya hosszú távon szorongást okoz és menekülésre késztet, míg a változás és új élmények hiányában könnyen ellaposodik a kapcsolat.

Helstáb Laura, mindsetpszichologia.hu

Összeállította: Szeverényi Jánosné

Napról napra – igei meditáció

Kora reggel van. Csend vesz körül. A kávé forró. Még fekete az ég. Még alszik a világ, de már készülődik az új nap. Még néhány perc és megérkezik. A napfelkelte sebesen, zakatolva közeledik, mint a mozdony. A hajnal nyugalma felváltja majd az új nap zivaja. Az egyedüllét békéjét felváltja a hétköznapiok lüktető ritmusa. A pirkadat nyújtotta menedékbe betolakodnak a rám váró döntések és a szorító határidők. A következő tizenkét órában egymás után érnek majd a kihívások. Most van itt az ideje, hogy döntéseket hozzak. A kereszt tette lehetővé, hogy szabadon döntsék. Így hát élek a szabadságommal.

A szeretetet választom

A gyűlölködésre nincs mentség; az igazságtalanság nem indok arra, hogy megkeseredjek. A szeretetet választom. Ma szeretni fogom Istent és mindazt, amit ő szeret.

Az örömet választom

Megkérem Istent, hogy vegye a kezébe a körülményeim. Nem engedem meg magamnak a cinizmust – az a gondolkodásra lusták eszköze. Nem leszek hajlandó az embereket kevesebbnek tekinteni, mint amik: Isten teremtményei. Nem leszek hajlandó a nehézségeket másnak látni, mint amik: alkalom arra, hogy meglássam Istent.

A békességet választom

Abban a tudatban élek, hogy Isten megbocsátott nekem. Meg fogok másoknak bocsátani, hogy élhessek.

A türelmet választom

Türelmek a mindennapok kényelmetlenségein. Nem kezdem el szidni azt, aki elfoglalja a helyemet, hanem előre tessékelem. Nem panaszkodom, hogy

túl sokáig kell várakozni, inkább megköszönöm Istennek, hogy ad egy kis időt az imádságra. Nem bosszankodom minden új feladatnál, hanem bátran és örömmel nézek velük szembe.

A szívésséget választom

Kedves leszek a szegényekhez, mert sokan közülük magányosak. Kedves leszek a gazdagokhoz, mert sokan közülük félelemben élnek. És kedves leszek azokhoz, akik nem kedvesek hozzám, mert Isten is így bánt velük.

A jóságot választom

Inkább ne legyen egy forintom se, mint hogy tisztességtelenül elfogadjak egy fillért is. Inkább mellőzzenek, mint hogy kérkedjek. Inkább bünt vallok, mint hogy vádoljak. A jóságot választom.

A hűséget választom

Ma betartom, amit ígérek. Az ügyfeleim nem bántják meg, hogy megbíztak bennem. Az üzleti partnereimnek nem kell megkérdőjeleznük a szavamat. A feleségemnek nem kell kételkednie a szeretetemben. A gyerekeimnek pedig soha nem kell attól félniük, hogy az apjuk egyszer nem megy haza.

A szelidséget választom

Erővel semmit nem lehet legyőzni. A szelidséget választom. Csak akkor emelem fel a hangom, ha dicsérni akarok. Csak akkor szorítom össze a kezem, amikor imádkozom. Csak egyvalakinek parancsolhatok: önmagamnak.

Az önuralmat választom

Lelki lény vagyok. Miután ez a test meghal, a lelkem szárnyalni fog. Nem engedem, hogy a rothadásra szánt irányítsa az örökkévalót. Az önuralmat választom. Egyedül az öröm részegíthet meg. Egyedül a hitem válhat a szenvedélyemmé. Egyedül Isten befolyásának engedek. Egyedül Krisztus taníthat. Az önuralmat választom.

Szeretet, öröm, békesség, türelem, szívésség, jóság, hűség, szelidség és önuralom – elkötelezem magam, hogy ma ezek jegyében teszek mindent. Ha sikerrel járok, hálás leszek Istennek. Ha elbukom, az ő irgalmát keresem. És ha véget ér a nap, fejemet a párnámra hajtom, és megpihenek.

MAX LUCADO

A szerző *Kegyelem napról napra* – 365 bibliai üzenet (Harmat Kiadó – KIA, 2016) című könyvének bevezető írása.

A napi áhítatoskönyv megvásárolható a Harmat Kiadónál és az evangélikus könyvesboltokban.

Kötöttség vagy szabadság?

Az elköteleződés nem a legnépszerűbb szó manapság. Sokaknak a kötöttség és kötelezettség jut eszébe róla. Olyan fogalmak kapcsolódnak hozzá, mint a hűség, a kitartás és az önfeláldozás, melyek régi fénye erősen megkopott.

Globalizálódó társadalmunkban nem okoz gondot lecserélni házastársunkat, állampolgárságunkat, gyűlekezetünket. Tárgyi környezetünk sem támogatja a tartósságot. Míg régen egy csizma, egy kalap vagy akár egy autó egy életre szólt, ma két-három évente cseréljük háztartási eszközeinket, telefonunkat. Ami vagy aki nem trendi, könnyen végezheti a szemétdombon. A kínálat és a választási szabadságunk még soha nem volt ilyen nagy. Mégis, mintha valami elveszett volna.

A szabadság növekedésével nem a lelki egészség erősödését tapasztaljuk. A posztmodern ember kezd egy olyan vendéggé válni, aki a korlátlan fogyasztást biztosító étteremben kétségbeesetten kóstolja az újabb és újabb fogásokat, már majd szétduzzan, de még mindig nem találta meg azt az ízvilágot, amely elhozná érzelmi számára az elképzelt beteljesülést. Kultúránk pedig az a pincér, aki nemhogy önmérsékletre intene, hanem maga biztat a további fogyasztásra.

A múlt embere számára a hűség, a kitartás és az önfeláldozás kiemelkedő értéket képviseltek. Minden civilizáció olyan eszményi hősöket állított példaként, akik elkötelezettek voltak istenük, nemzetük, királyuk, családjuk iránt. A magyar történelemből *Dobó István, Mikes Kelemen, Petőfi Sándor* alakja villan fel előttünk. Mindannyian valamilyen rajtuk túlmutató, nagyobb célért éltek, ha kellett, feláldozva önmagukat. Talán értetlenséggel, talán csodálattal nézünk a régi hősökre, de mi már egy individualista világban élünk, amelynek ideáljai a self-made (önerejéből felemelkedett – *a szerk.*) milliárdosok, rock- és filmsztárok, celebek. Röviden: azok, akik maximálisan kihasználják a saját tehetségüket és lehetőségeiket, akár másokon átgázolva, gátlástalanul.

Te is lehetsz ilyen sikeres! – motivál a popkultúra. A cél a személyes boldogságod legyen! Ebben a paradigmában minden és mindenki a sikereim eszközevé vagy akadályává válik. Nagyítóval kell keresni azokat az embereket, akik kitartanak társuk, közösségük, hivatásuk, hitük mellett egy nehéz, áldozatokkal járó időszakban. Ha találunk is ilyet, talán csodálkozva kérdezzük rá: Miért nem hagytad ott? Miért nem váltottál? Mi hasznod volt belőle?

Nem kerülhetjük ki az elköteleződés szempontjából az önismeret fontosságát sem. Az emberben két alapvető hajtóerő munkálkodik. Az egyik arra indít, hogy kötődjünk másokhoz, és szeretetünk, közösségünk jólétére törekedjünk,

akár saját rovásunkra is. A másik az emberektől való függetlenségre, távolodásra ösztönöz, hogy kiiktassuk a kiszolgáltatottságot és a lelki sérülések esélyeit. Gyermekkorunk környezete és élményei ráerősíthetnek az egyikre vagy a másikra. Így leszünk vagy biztonságosan, vagy bizonytalanul kötődők.

A bizonytalanul kötődő kerüli a másoktól való függést, fél a kötöttségektől, és csak felszínesen kapcsolódik. A negatív kötődési minta és a fájdalmas kapcsolati élmények megnehezítik az elköteleződést. Ilyenkor a fejlődés, felfedezés, elmélyülés iránti vágyunkat felülírja lelkünk vészreakciója, amely védeni, óvni akar minket a fájdalomtól. Ennek azonban hatalmas ára van: a lelki üresség és a magány. A lélek vákuuma ilyenkor mindent beszippant, ami az úrt kitöltheti: tárgyakat, pozíciókat, lájkokat. Személyes felelősségünk, hogy felismerve elakadásunkat, hajlandóak legyünk dolgozni magunkon.

Egy biztonságosan kötődő ember is rálephet arra az útra, hogy válaszolva a kultúra csábítására, személyes sikerén szorgoskodva eszközként használjon mindent és mindenkit maga körül. Pszichológusként fájdalmas látni, ahogy egy felnőtt férfi mesél akadémikus apjáról, aki a karrierjéért feláldozta a családját. A mindenki által tisztelt, tekintélyes családfőnek semmilyen személyes kapcsolata nem alakult ki gyermekeivel. Vagy hallgatni az ötvenes családanyát, akit a „mindent elsőprő szerelem” kedvéért egyik napról a másikra hagyott ott „mélyen vallásos” férje, és tette hosszú időre terheltté gyerekei és talán unokái, dédunokái életét. Számtalan szétesett családból származó fiatal találja magát félelmeiktől elbizonytalanodva a házasság vagy eljegyzés előtti időszakban. Mi a válaszuk ezeknek az embereknek?

Látjuk a sztárok sikerének áldozatait is: az elhagyott feleségeket, drogos gyerekeket, tönkretett üzlettársakat. Mégis észrevétlenül minket is lekenyerez a korszellem boldogságreceptje: Töröldj magaddal!

A pszichológiai kutatások nem erősítik meg naiv elképzeléseinket a boldogságról. Az elégedettség forrása nem a személyes siker, nem az anyagi vagy akár szakmai gyarapodás. Saját magunk kielégítése nem ad elégséges értelmet az életünknek. A tudományos tapasztalatok is egy irányba mutatnak. Elkötelezett szeretetkapcsolatok és rajtunk túlmutató életcélok nélkül csak az állandó lelki éhség, az élet súlytalansága vár ránk.

Viktor Frankl logoterápiás megközelítése szerint az élet értelmének keresése és megtalálása alapvető szükséglet

az emberi lélek számára. **Az olyan célok, amelyek túlmutatnak az egyéni, segíthetnek abban, hogy megtaláljuk életünk értelmét,** ami viszont növeli az elégedettséget és a belső békét. Frankl és más kutatók is megállapították, hogy azok, akik életükben nagyobb célt találnak, jobban képesek megbirkózni a nehézségekkel, és hosszú távon boldogabbnak érzik magukat.

Carol Ryff és kollégái az 1980-as években az életcélok és a pszichológiai jólét közötti kapcsolatot vizsgálták. Az elmélet szerint az életcélok megléte, különösen azoké, amelyek túlmutatnak az egyéni érdeken, pozitív összefüggést mutatnak az élet értelmének érzésével és a hosszú távú elégedettséggel. Ryff kutatásai kimutatták, hogy az olyan célok, amelyek a személyes növekedést, a társadalmi felelősségvállalást vagy a közösség jólétét szolgálják, jelentősen hozzájárulnak a pszichológiai jóléthez, mivel ezek a célok kielégítik az egyén értelmi és érzelmi szükségleteit is.

Egyik kedvenc regényem Milan Kundera műve, *A lét elviselhetetlen könnyűsége*. A regény főhőse, Tomáš, a szabadság iránti vágytól hajtva az elkötelezettségeket kerülő, szerelmi kalandokkal teli, látszólag könnyed életet választja, de végül egy elviselhetetlenül üres létezésben találja magát. Rá kell jönnie, hogy szüksége van arra, hogy megállapodjon régi szerelme, Tereza mellett, és felvállalja kapcsolatukat, annak minden nehézségével együtt.

Az emberek és értékek melletti elköteleződés, a hűség nem foszt meg minket a személyes szabadságtól vagy sikertől; ellenkezőleg, olyan belső békét, stabilitást ajándékozik, amely döntő jelentőségű a lelki egészségünk szempontjából. **Az elköteleződés az ember válasza azokra a kérdésekre, amelyeket nap mint nap feltesz neki az élet: Miben hiszel? Mit tartasz fontosnak? Mi az életed értelme?** Az ego, az én nem kielégítő válasz ezekre a kérdésekre.

„Bizony, bizony, mondom nektek: ha a földbe vetett búzaszem nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz.” (Jn 12,24)

BAKONDI GÁBOR

pszichológus

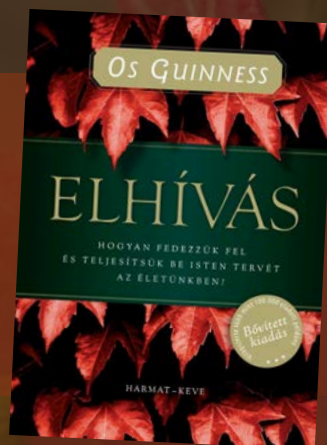
Könyvajánló

Os Guinness:

Elhívás

– Hogyan fedezzük fel és teljesítsük be Isten tervét az életünkben?

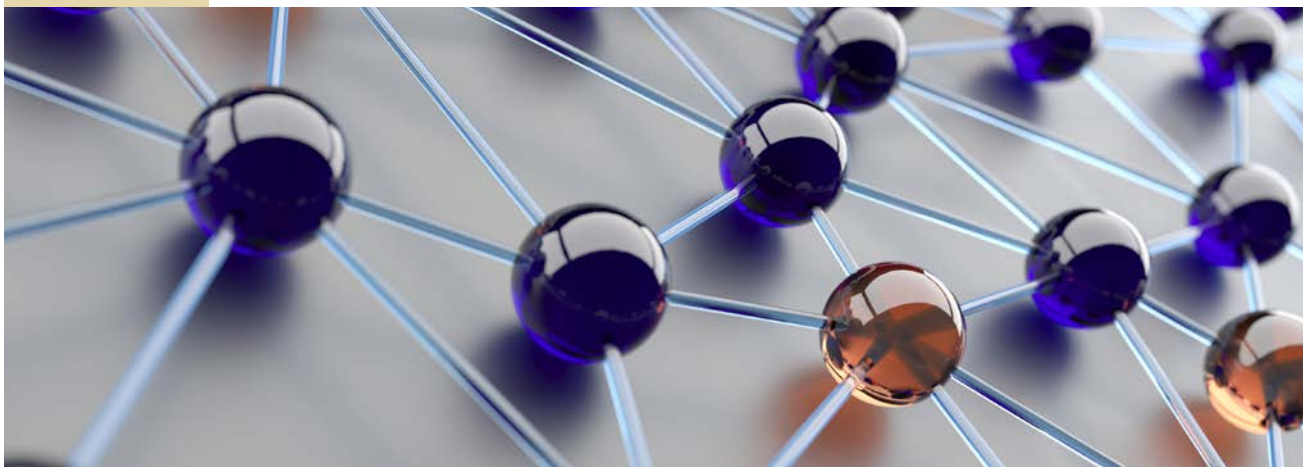
Harmat – Keve, 2012, 2023

A szerző modern klasszikusa arra invitálja az olvasót, hogy az identitással, az élet értelmével és céljával kapcsolatos kérdésekre adható végső választ kutassa. Rátapint a mindannyiunk szívében rejlő vágyakozásra, és megerősíti bennünk a reményt: minket is céllal teremtettek. Arra is rámutat, hogy az elhívás nemcsak az egyes emberre, hanem az egész társadalomra hatással van a történelem minden korszakában.

A szerző bestsellerének több fejezettel kiegészített új kiadása közös gondolkodásra és személyes átforgatódásra inspirál, és kérdésekkel is segíti a súlyos témák feldolgozását.

Ez a könyv mindazoknak szól – keresőknek és hívőknek egyaránt –, akik készek elindulni a bátorságot és elszántságot igénylő úton, hogy felfedezzék és betöltsék hivatásukat.

Elköteleződés – a történeti és teológiai értelmezés ütközései

Általános tapasztalatunk, valamint a szociológia-szociálpszichológia kiemelt témája az egyéni életvezetés korunkra jellemző változékonysága: a job hoppingtól (vagyis a munkahelyek közötti gyors váltásoktól) kezdve a közösségi médiás csoportok gyenge kötődésén vagy a lakhelyek általánosan jellemző változtatásain át a válások magas számáig. Az emberi psziché persze alapvetően közösségi meghatározottságú. Így a kutatások egyik fő iránya azt feltárni, hogy vajon ez a jelenség inkább a biztonságvesztést, az önépítés folyamatának elakadásait, a személyiség stabilitásának a megrendülését okozza, vagy a sokszínű és dinamizáló hálózatokba szerveződéssel a kreativitást, rezilienciát (ellenálló- és alkalmazkodóképességet), önismeretet erősíti?

A többféle értékelés között mindezt egyházi körökben hajlamosak vagyunk afféle szent borzongással az elköteleződéshiány jelének vagy okának tartani, és az egyházi közösségek gyengülését, sőt, Krisztus követésének visszaszorulását is ide visszavezetni.

És valóban, a gyülekezeti tapasztalataink, különösen a fiatalok körében (de nem csupán náluk!) az elköteleződés hiányát, de legalábbis gyengeségét mutatják. A jól ismert létszámcsökkenéseken túl ezt mutatja például, hogy miközben a 2011–2022 között megkereszteltünk mintegy huszonháromezer gyermeket gyülekezeteinkben, a 2022-es népszámláláskor alig tizenegyezer tíz éven alulit jelöltek meg szüleik evangélikusnak. Tehát elég volt néhány év, és az oltár előtti fogadalom érvénye még annyira sem tartott ki, hogy egy minimális erőfeszítést, hitvallást igény-

lő adatközlés erejéig felidéződjön. Így azután az sem véletlen, hogy a megkeresztelt gyermekek alig fele megkonfirmálni később – s a konfirmáltak gyülekezetbe épüléséről adatunk ugyan nincs, de (negatív) tapasztalatunk annál inkább. Ráadásul az eredeti egyházi kötődések felbomlása az élet végén is jellemző, amit az egyházi temetések drasztikusan csökkenő száma mutat (miközben egyre idősödik a keresztyének, benne leginkább az evangélikusok közössége).

Nyilván sok okú ez a jelenség, amelyek között számunkra az egyházhoz tartozás meggyengülésének sajátos motívumai lehetnek különösen érdekesek. Böven van feladatunk és végiggondolnivalónk ebben. Attól viszont óvom

mobilitás döntő változást hozott. És bár lehetnek bukolikus visszavágyódásaink az archaikus korokba, de ennek a mobilitásnak előnyeit is élvezhetjük. Ennek köszönhetjük nem csupán a helyváltoztatás szabadságát, hanem a társadalmi előbbre jutás, tudásbéli gazdagodás és a hosszabb és egészségesebb földi élet lehetőségét is.

Mindez ezért magán viseli a Gondviselés kegyelmének jeleit és a Jóisten adta képességeink, erősségeink bontakoznak ki benne. Nem tűnik tehát érvényesnek a közösségeink vagy éppen referenciaközegeink közti váltásoknak a tapasztalatát akárcsak analógiának, hát még magyarázatnak tekinteni arra, hogy képesek vagyunk-e megtartani elköteleződésünket Krisztus elhívottjainként.

Az emberi logikához képest éppen fordítottnak működhet a Gondviselés: Krisztus iránti elköteleződésünk nem szorul rá a történeti esetlegességekre! Hitünk – akár belső válságokon át is – meg-megújuló bizonyossággal s bizonyágtétele tartja meg az aktuálisan formálódó emberi léptékek szerint adott egyházi közösségünket. Ezzel az elköteleződéssel lehetünk kovászai a tágabb közösségben folytonosan újraértelmeződő életformákon belül a hiteles, valódi és reális értékörzésnek, kötődéseknek.

Krisztus iránti elköteleződésünk nem szorul rá a történeti esetlegességekre.

itt magunkat, hogy egymásra csúsztasuk Krisztus követésének örök és változtathatatlan igazságát az evilági élet esetlegességeinek abszolutizálásával.

Gondoljunk csak az elköteleződés azon megnyilvánulásaira, amelyek évezredek óta az életfolyásunk közvetlen közegeihez tartozásban nyilvánultak meg. Tekinthetjük értéknek, hogy egyazon helyen és közösségben élünk le életünket, tudásunk alapvetően a szüleink és az „öregek” tapasztalataira alapozódott. De azt is tudjuk, hogy mindezt a technológia és társadalomszerveződés adott körülményei indokolták, nem szólva a földi életidő mainál lényegesen rövidebb terjedelméről. Ezekhez képest a mind teljesebbé váló

**DR. FÁBRI
GYÖRGY**

*habilitált
egyetemi
docens,
egyházkerületi
felügyelő*

Fotó: Magyarai Márton

Átlépve a határokat

„Ahová te mégy, oda megyek...” (Ruth 1,16) Számomra ez jelentette az elköteleződést, amikor már sok-sok évvel ezelőtt a férjem eljegyzett, és tudtam, hogy egy nap Szlovéniában fogok élni és szolgálni. Az otthon, az otthoniak hiányát csak azért éltem túl és csak azért nem fordultam vissza, mert a szívemben lassan harminc éve él egy sokkal erősebb elköteleződés: Istenhez tartozom. Csak ott akarok lenni, ahol az áldása velem van. Csak ott akarok szolgálni, ahol ő maga vezet engem. Én mindig migráns leszek ebben az országban, de a legelkötelezettebb! Az én otthonom ott van, ahol Isten velem van, mert ő az erőm és várom. Ez az elköteleződés mindennap újra és újra megment.

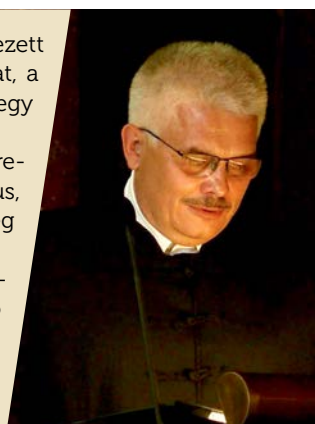
Andrejek Judit, Muraszombat (Szlovénia)

Akárhogy kapálódzom a gondolattal, be kell vallanom, hogy születésemnél fogva elkötelezett a Jóisten: nemcsak a kiságyamat készítette el, hanem az anyanyelvemet, az imádságaimat, a helyet is, ahová születtem, a természetemet, a hitemet, a meséimet, és elkészített számomra egy utat, amit végig kell majd járnom.

Vele együtt készítette el a kétségeimet, a kérdéseimet, a bizonytalanságaimat, az útkereséseimet és nem utolsó sorban a döntéseimet. Így lettem fokozatosan magyar, evangélikus, rozsnyói, felvidéki, mesemondó... szóval sorban adagolta az identitáskapszulákat. Nekem meg újra és újra döntenem kellett. Vállalom? Hiszem? Tudom?

Bukdácsolva, megbotolva, sok-sok nehézséggel szembenézve de mindig megerősödve jöttem ki ezekből az identitásmeccsekből. Felvidéki, rozsnyói magyar evangélikus mesemondó vagyok. Vállalom. Hiszem. Tudom. Elköteleződtem saját magammal és Istennel. Így szolgálom teljes biztonsággal, békességgel és alázattal a közösségem immár sok-sok éve. Amíg lehet.

Badin Ádám, Rozsnyó (Szlovákia)

Gyerekkoromban találkoztam először az elköteleződéssel mint életformával áldott emlékü lelkész nagyapám, Mátyás Béla személyében. A család többi tagjai közül három lelkész-ként, négy kántorként kötelezte el magát Isten szolgálata mellett.

Az Isten természetes része volt életemnek, de személyesen még nem találkoztam vele.

Érettségi előtt egy éjszakai látomás döbbsentett rá arra, hogy akiről nagyapám oly szépen prédikál, élő valóság. Kijelentette magát nekem, és akkor döntöttem el, hogy neki fogok szolgálni. Elköteleztem magamat, végérvényesen.

Erdélyben a cél ma is a magyar identitás megszűntetése. Folyamatos küzdelemben élünk. Ebből következik, hogy az elköteleződés nem csak a hit, de a nemzeti identitás vonatkozásában is érvényes. Minden igazi magyar számára felbecsülhetetlen értékű drága kincs az anyanyelv, a kultúra és a szülőföld, amelynek megőrzése, ápolása és továbbadása szent feladat. E kettős elköteleződésben szeretnék megmaradni, és ezeket az értékeket átadni a rám bízottaknak.

Mátyás Attila, Nagyvárad (Románia)

Még soha ilyen erősen nem éreztem, hogy az élet kérdések elé állít: Vajon mennyire erős bennünk az elköteleződés szülőföldünk, nemzetünk, szolgálatunk iránt és magyarságunk megtartása érdekében? Sok családot elvándorlásra szólítottak a háború okozta nehézségek.

Nem is tudom azt az érzést leírni, hogy milyen ereje volt Isten szavának, amikor arra bátorított, hogy nekünk maradnunk kell. Hiszem, hogy használni akar a gyülekezetben, a községben, hogy célja van velem még itt. Minden ideköt Kárpátaljára, a család, a rokonok, a barátok, de erőt az ad, amit eddig is tapasztaltam, hogy bármi jött az életben, Isten sosem hagyott magunkra.

Nagyon szeretem a szülőföldemet, az itt élő embereket, gyerekeket, gyülekezetet. Fontosnak tartom magyarságunk, identitásunk megtartása érdekében, hogy az itt maradt kis közösséget összetartsuk, kultúránkat, hagyományainkat ápoljuk.

Mindenki nem mehet el. Tenni kell azért, hogy kitartsunk. Biztatni kell embertársainkat és egymást ebben az embert próbáló időben azzal, hogy Isten nem hagy magunkra. Hiszen nap mint nap tapasztaljuk gondviselését és megtartó szeretetét, kegyelmét.

Györkené Csákány Marianna, Kísgejőc (Ukrajna)

Az elköteleződés szabadsága

Beszélgetés Pallagi Andrea rendőr főhadnaggyal, református lelkipásztorral

Mi jut eszedbe az elköteleződés fogalmáról?

Első hallásra maga a kifejezés negatív érzést kelt bennem, mert nem szoktuk szeretni azt, ami kötelező. De ha az Isten felé való elköteleződésre gondolok, akkor az egy szeretetalapú kapcsolat, ami nem kényszer, nem kötelező, hanem olyasmi, amiben én is benne akarok lenni.

Hivatásbeli választásaidra gondolva, az elköteleződéseid mintha gyenge lábakon álltak volna egy ideig: Akarok rendőr lenni? Otthagynom, elmegyek más irányba. Mégis rendőr leszek... Úgy tűnhet, hogy bizonytalan voltál, mi mellett köteleződj el.

Először, amikor rendőr lettem, nem volt szó semmilyen elköteleződésről. Az akkor pályaválasztás volt, egy érzés, egy vágy. Az rólam szólt, és nem is tartott sokáig. Öt évet szolgáltam a rendőrségnél, aztán nyilvánvalóvá lett, hogy milyen az életnek az a szelete, ahol rendőrként kell jelen lenni, és úgy éreztem, ezt nem tudom csinálni. Huszonnégy-huszonöt éves koromig, amíg meg nem tértem, egy „szél ingatta nádszál” voltam. Hol ide, hol oda sodródtam. Az elköteleződést az Istennel való kapcsolatból tudom értelmezni, akár a hivatásom, akár az emberi kapcsolatok terén.

Meg kell érni arra, hogy az ember képes legyen komolyan elköteleződni? Vagy hitben kell éretté válni hozzá?

Igen! Azután tudtam komolyan elköteleződni valami mellett, miután ez Isten

felé megtörtént. Ebből bomlott ki minden további döntés.

Jó volt a megérzésed, amikor a vágyaidat, a szívedet követted, de amíg az életed alapja nem került a helyére, addig ezek nem tudtak igazán kiteljesedni?

Igen, és ahogy visszatekintek, ennek üzenete van számomra. Ki merem jelenteni, hogy semmi sincs véletlenül, és semmi nincs hiába. Úgy szoktam magamnak megfogalmazni, hogy Isten megmutatta, hogy később majd hol akar engem látni. Eleinte csak a belső indíttatás vitt.

De a lendület kifulladt.

Azért, mert emberi erőből volt.

A rendőrség olyan szervezet, amely nagy elköteleződést kíván. Fegyveres testület szigorú hierarchiával, parancsokat kell teljesíteni. Ez milyen kihívást jelent?

Ezt nem érzem tehernek vagy kihívásnak. Azért tudok ebben dolgozni, mert Isten küldött engem ide. Úgy érzem, ő vezetett vissza a rendőrségre. Neki vagyok elköteleződve, tőle kaptam ezt a hívást, őt akarom szolgálni. Most van a helyén az életem. Amikor révbe érünk, megtaláljuk a hivatásunkat, akkor az azzal járó feladatok nem okoznak nehézséget.

Mint minden emberi szervezetben, itt is vannak nehézségek. De mivel szeretem a munkám, könnyebben élem meg ezeket, mint az, aki nincs a helyén.

Az elköteleződés tehát nem az oda-kötöttség rabsága, hanem szabadság, amiben ott van a döntésed, és tudod, hogy ez mivel jár. Hogyan fér meg mindez a lelkeséggel, ami szintén nagyon erős elköteleződést kíván? Például szolgálati fegyver van a lelkipásztori palástod alatt is? A kettő feszültségére próbálok utalni.

Jól megfér együtt a két hivatás. Nem az a lényeg, hogy lelkész vagyok, hanem hogy Krisztus-követő. Ezt nem tudom és nem is akarom levetni magamról. Amikor a rendőri munkát végzem, akkor is Krisztus-követő vagyok. Hiszem, hogy a rendőrség szolgálata egy jó szolgálat, mert a rend fenntartása a feladatunk. Erre minden társadalomban szükség van. Isten dolgai is a renden alapulnak. A rendőrségen belül sok szabályt vissza tudok vezetni Isten törvényére. Az Isten rendjébe való beilleszkedésem segített abban, hogy ebbe a hierarchikus rendbe is be tudjak illeszkedni, hogy tisztelni tudjam az előjáróimat. Nem nehéz betartanom ezt a fajta rendet.

A lutheri tanítás egyik tétele, hogy a világi hatalom Istentől kapott feladata, hogy rendet tartson. Emellett létezik egy lelki hatalom is – és nem is biztos, hogy jó, ha ezek egy kézben vannak. Ezért is izgalmas a te helyzetted, mert ez a kettő mintha összeérne. Volt olyan, hogy ezek egymásnak feszültek benned?

Értem a különbséget, egyet is értek vele, de nekem eddig nem okozott ez

feszültséget. Nem test és vér ellen van tusakodásunk, hanem a szellemi hatalmak tusakodása folyik rajtunk, emberek között. Mindig arra gondolok, ha nehéz helyzet van, hogy Jézus mit mondana, mit tenne most. Szoktam bölcsességért, a szeretet lelkületéért imádkozni. Nem intézkedésről beszélek, hanem amikor kollégák egymás között vagyunk. Az intézkedés során szabály szerint kell eljárni: bilincselni, házkutatást elrendelni...

Ilyenkor mit mond benned a lelkész?

Azt, hogy a rendet fenn kell tartani, a gyengét meg kell védeni. A fogvartartottal úgy kell bánni, ahogy a törvény előírja, megengedi. Nem kezdek el hatalmaskodni, vagy megalázni őt. Aszerint járok el, amit az emberi és az isteni törvény megenged.

A törvény által neked adatott hatalom és tekintély alapján kell eljárni. Nem kell félni ezt használni.

Igen, jó szívvel tudok ennek a feladatnak eleget tenni, mert szeretem a rendet.

Másképpen végzed a rendőri munkát, mint az, akinek nincs keresztyén elköteleződése?

Amikor hit nélkül, Isten nélkül szolgáltam rendőrként, az értékrendem még nagyon kialakulatlan volt. Nem tudtam, hogy miért vagyok itt, egyszerűen vagány dolog volt rendőrne lenni. Ez kevés egy hivatás gyakorlásához. Másképp érzem magam most, amikor tudom, mit miért csinálok, és hogy emberileg hogyan kapcsolódom ehhez a feladathoz. Engem a segítség motivál itt is, ezért nem ütközik a lelkési hivatással. A bajba jutott embert szeretném segíteni, hogy megtalálja az útját.

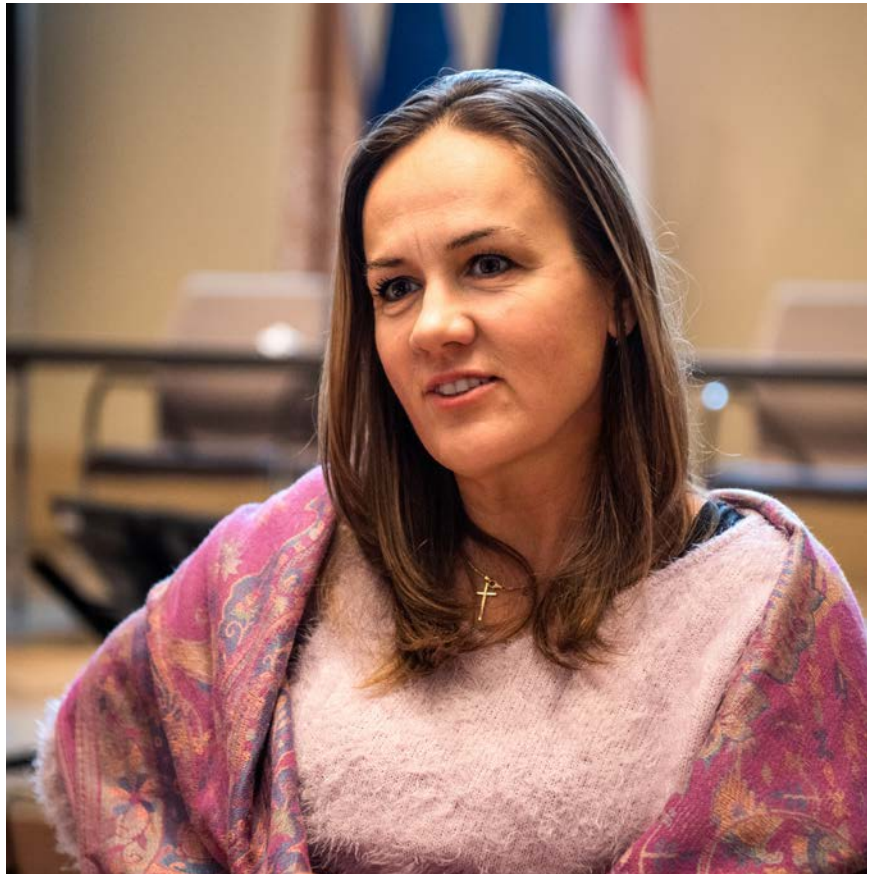
A kollégáid érzékelik ezt a különbséget? Kaptál erre irányuló visszajelzést?

Ha szóvá is tesznek valamit, nem feltétlenül kapcsolják össze Istennel. Olykor megjegyzik, hogy milyen pozitív a hozzáállásom, vagy hogy hogyan tudok ilyen naiv lenni.

Az elkötelezett ember egy „szent naiv”?

Meg az Isten bolondja is sok esetben. Amikor visszaszereltem a rendőrségre 2017-ben, és megláttam, hogy mi a feladatom, elmenekültem volna annak kihívásai elől, ha nem az Isten küld oda. Ha nincs meg bennem a belső meggyőződés, hogy én ezt szeretem, akarom saját elhatározásból és Isten akaratából is.

koznak. Egyszer csak átvezényeltek a Nyomozó Főosztályra, a Gyermek- és Ifjúságvédelmi Osztályra. Akkor volt egy olyan döntés, hogy az állományból három hónapra különböző helyekre átvezényeltek embereket, hogy tanuljanak, mélyedjenek el a szakmában. Ott azt éreztem, hogy most érkeztem meg oda, ahol lennem kell. Ma is ott telje-

Fotó: Füle Tamás

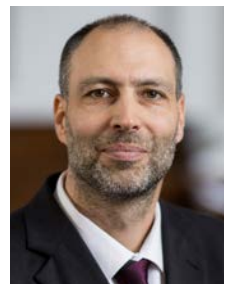
Tizennyolc év alattakkal, erőszakos és szexuális bűncselekményekkel foglalkozol. Hogyan kerültél erre a területre?

Ezek kiemelt bűncselekmények. Itt vagy az elkövető, vagy az áldozat tizennyolc év alatti. 2017-ben a XIII. kerületi Rendőrkapitányság vizsgálati osztályára kerültem. Ott kevésbé súlyos, nem ilyen szintű bűncselekményekkel foglal-

síték szolgálatot. Ez nem rajtam múlt. Isten vezetett oda.

Olyan fiatalokkal találkozol a munkád során, akik a szeretetkapcsolataikban szenvedtek sérülést, hiányt. Lehet őket segíteni a felépülésben?

Csak Istenben van gyógyulás. Benne viszont van! Hiszek abban, hogy Isten be tudja gyógyítani a sebeket, és egyik esetről sem tudom kijelenteni, hogy innen már nincs felállás.

GYŐRI GÁBOR
DÁVID

Névjegy

Pallagi Andrea a középiskola után öt évig rendőrként szolgált Budapesten a VI–VII. kerületi Rendőrkapitányságon. Ezt követően külföldön végzett önkéntes munkát, majd református teológiai diplomát szerezve lelkész lett. Miskolcon középiskolások között végzett kilenc évi szolgálat után tért vissza a rendőrség kötelékébe. Jelenleg rendőr főhadnagy beosztásban a BRFK Nyomozó Főosztálya Gyermek- és Ifjúságvédelmi Osztályának főnyomozója, és a Nemzeti Közszerzői Egyetem egyetemi lelkésze.

Elköteleződés a lelkipásztori szolgálat mellett

Az egész egyháztörténet folyamán fontos kérdés volt a lelkipásztorok elköteleződése az elhívásuk, szolgálatuk iránt. Az odaszánás mértékének mindig komoly hatása volt – a lelkipásztor személyes életén túl – az egész gyülekezetre, sőt az egész evangélikus egyház életére. Mit jelent ma elköteleződni a lelkipásztori szolgálat mellett?

Két lényeges, s egyben szomorú adat

1. Közismert tény, hogy hiába volt rendszerváltozás, és vált szabaddá a vallásgyakorlás, hiába indult rengeteg egyházi iskola, mégis egyre kevesebben jelentkeznek a lelkipásztori szolgálatra. Mintha hiányozna az elköteleződés a szolgálat mellett. 2. Evangélikus egyházunkban az elmúlt évekhez képest jelentősen nőtt a lelkési szolgálatukat elhagyók és civil foglalkozásban elhelyezkedő lelkipásztorok száma.

Mi lehet az oka ennek a két jelenségnek? Miért nehéz elköteleződni elindulni, és miért nehéz elköteleződni a pályán maradni?

Külső tényezők

Az egyházi élet nem tudja kivonni magát a világban zajló folyamatok alól, hiszen ma a lelkési szolgálatot választó fiatalok éppen ezeket a tanulmányaikat befejező fiatalok benne élnek a 21. század valóságában. Éppen ezért az elköteleződés csökkenése sem speciálisan

lelkési téma, hanem minden téren áthatja a társadalmat (párkapcsolatok, munkahelyváltások). Így elmondható, hogy az elköteleződés mélységét a korszellem, a megváltozott világ, s összességében maguknak a generációknak a változása is nagyban befolyásolja.

A hetvenes, nyolcvanas években sokkal elkötelezettebbek voltak a lelkészek – ahogy az ácsok, az autószerelők és a gyári munkások is. Sokkal kisebb volt a mobilitás, ritkábban váltottak munkahelyet az emberek.

Több lelkésztestvéremmel beszélgetve szóba került, hogy az elköteleződést – paradox módon – éppen a külső, politikai szorítás is segítette. Több, a szolgálatát a szocialista rendszerben kezdő lelkész elmondta, hogy a rendszerváltozás előtt a teológiára jelentkezni egyet jelentett minden más felsőoktatási intézmény elutasításával. Aki egyszer lelkésznek jelentkezett, azon nagyobb volt a külső nyomás, hogy ezen a pályán is maradjon.

Ma ez egészen máshogy áll, a lelkipásztori szolgálat után (vagy helyett)

bármilyen egyetemre lehet jelentkezni, és a lelkipásztori szolgálatnál sokkal kedvezőbb anyagi lehetőségek is várják a pályaelhagyókat.

Belső tényezők

Mindezeket túl hosszan lehetne sorolni a külső okokat, de most inkább tekintsünk befelé, hiszen az elköteleződés valójában egy belső döntés, ami a szív mélyén dől el.

A Szentírás szó szerint nem használja a kifejezést, de tudósít odaszánt életű – vagy éppen pályájukat elhagyó – emberekről. Mi jellemezte az állhatatos prófétákat, apostolokat?

1. Elhívás – vagy éppen annak a hiánya
Ez az alap, erre épül minden. Nem létezik sablon, de ott kell lennie a lelkipásztor vagy teológus szívében egy mély belső meggyőződésnek, hogy Isten őt erre a szolgálatra hívta el. Akinek volt ilyen elhívása, az eredménytelen helyzeteken is át tudott jutni, akinek nem volt, az hamar leért az útról.

Pozitív példa Jeremiás, aki naponta őszintén megharcolva a harcokat, átélve elkeseredésen és nehézségeken végezte azt, amit rábízott az Isten. Hirdette az igét, és átélte: „Azt gondoltam: nem törődöm vele, nem szólok többé az ő nevében. **De perzselő tűzzé vált szívemben, csontjaimba van rekesztve.** Erőlködtem, hogy magamban tartsam, de nincs rajta hatalmam” (Jer 20,9).

2. Engedelmesség – tudni, ki hívott el, és mire

Az elhívott próféták, apostolok életében nagyon határozottan jelen volt, hogy az élő Isten hívta el őket a szolgálatra, az evangélium hirdetésére.

Isten nem mindig mondta el pontosan, hogy milyen körülmények között kell végezniük a szolgálatot. Isten nekünk sem ígér az elhíváskor nagy parókiát, jó gyülekezetet, sőt azt sem, hogy a lelkész közel lesz a családjához. Ő ennek ellenére elköteleződést vár, mert nem ezek jelentik az odaszánt élet alapjait.

„Majd az Úr szavát hallottam, amint ezt kérdezi: Kit küldjek el, ki lesz a kö-

vetünk? Én ezt mondtam: **Itt vagyok, engem küldj!**” (Ézs 6,8)

Az „engem küldj” felkiáltáshoz hozzatartozik a küldés feltétel nélküli elfogadása. Hinnie kell a megszólítottnak, hogy oda küldi az Úr, ahol pontosan rá van szükség, és ő meg is fog adni mindent, ami a szolgálatának betöltéséhez kelleni fog. Meggyőződésem, hogy ez a fajta odaszánás elengedhetetlen az elhívás igazi betöltéséhez.

Ha ez hiányzik, a lelkész akkor kezdi el észrevenni a parókia hibáit, a gyülekezet gyarlóságait. Amíg az elhívás megvan, addig a lelkész a célra tekint, és nem az úton lévő nehézségekre. A hivatás örömeinek elvesztése rohamosan hozza magával az elköteleződés elvesztését is.

Éppen ezért az elköteleződés nem ismeri a világi értelemben vett sikerorientáltságot. Nem a gyülekezet létszámának növekedésével kezd el nőni a lelkész odaszánása, s a csökkenéssel romlani, mert nem ez a kitartásának alapja. Sőt, sokszor azt látjuk, hogy éppen a sikertelenség teszi még állhatatosabbá az embert egy cél érdekében.

Istenhez kötődni

Mit jelent a lelképásztori elköteleződés, s mihez köti magát az ember? Az evangélikus egyházhoz? Egy gyülekezethez? Nem, hanem Istenhez! Az odaszánt életű lelkészek tudták, hogy munkájuk eredményessége az Isten kezében van, és fáradozásunk sohasem hiábavaló. „Én azonban ezt mondtam: Hasztalan fáradoztam, semmiért, hiába pazaroltam erőmet. **De az Úrnál van az én ügyem, és munkám jutalma Istenemnél.**” (Ézs 49,4)

Igen, vannak a helyzetünket nehezítő külső körülmények, igen, a világ is ellenünk dolgozik – ahogy mindig is –, de hiszem, hogy ma is képes Isten elköteleződést, kitartást adni a szívünkbe. Ma is hatással lehetnek az emberekre az odaszánt életű – sokszor elbotló, de küzdő – lelképásztorok.

**DEÁK
LÁSZLÓ**

esperes

Kitekintés

Munkavállalói elkötelezettség

A fogalmat a humán erőforrás-menedzsment használja, hogy leírja a dolgozók munkájuk iránt érzett lelkesedésének és odaadásának a mértékét. Az elkötelezett munkavállalók a munkájukkal és a vállalati teljesítménnyel egyaránt törődnek, és úgy érzik, hogy erőfeszítésüknek van értelme. Az elkötelezett munkavállalók nem pusztán a fizetésért dolgoznak, teljesítményük a saját jóllétükhöz is kötődik, ezért a vállalat sikeressége szempontjából is lényeges.

investopedia.com

Ügyfélelkötelezettség

Amennyiben egy vállalat számára lényeges az ügyfelei elkötelezettsége, a velük fennálló kapcsolatot, az adásvételi tranzakció szintjét számottevően meghaladó módon alakíthatja. A vállalat az ügyféllel való minden érintkezésében szándékosan és következetesen értéket teremt, és ezáltal növeli az ügyfelek hűségét.

outreach.io

Milyen is egy elkötelezett gyülekezet?

Az elkötelezett gyülekezetnek a tagjai is azok. Al Winseman írja *Growing an Engaged Church (Elkötelezett gyülekezet növekedése)* című könyvében: „Ezek a gyülekezeti tagok hűségeselek, erős pszichológiai és érzelmi kapcsolatot élnek meg az egyházzal, illetve a gyülekezetük iránt. Lelki értelemben is erőteljesebb az odaszánásuk: nagyobb valószínűséggel hívnak meg gyüleke-

zeti alkalmakra barátokat, családtagokat, kollégákat, valamint anyagiakban és időben is magasabb az áldozatvállalási szintjük.”

equip.archomaha.org

Elkötelezettséget növelő ötletek

A lenti linken olvasható ötven ötletből álljon itt néhány példa, amely nem csak a munka világában működik:

- Kérdezzük meg a munkavállalók (gyülekezeti tagok) véleményét, kérjünk tőlünk tanácsot!
- Alakítsunk ki lehetőséget és teret a társas kapcsolatok építésére!
- Szervezzünk irodán (templomon) kívüli kulturális és szórakozási alkalmakat!
- Teremtsünk lehetőséget a negatív következmények nélküli kritikának!

*quantumwork-
place.com*

Összeállította: Kis Ferenc Balázs

Fontossági sorrend

Engedjétek meg, hogy a mai írásomat egy kérdéssel kezdjem! Így hangzik: Volt-e már életedben valamilyen hobbi? Őszintén szólva nekem több is volt, sőt rengeteg... Ezek közül a legszokatlanabb talán az volt, hogy a *Jurassic Park* filmek (nem elírás, amikor én gyerek voltam, még csak a *Jurassic Park* filmek léteztek és nem pedig a *Jurassic World*) hatására kitaláltam, hogy régész leszek és el is kezdtem gödröket ásni a kertben dinoszauruszcsonkok után kutatva. Persze pár disznófogsor és egy marhalábszárcsont „felfedezése” után hamar alábbhagyott a lelkesedésem, ugyanúgy, ahogy megannyi hobbi kapcsán... Szó, ami szó, nem voltam túl kitartó.

Mindez akkor változott meg, amikor elkezdtem sportolni. A futás egyik napról a másikra az életem részévé vált, és egymást követették az edzések és a versenyek. És bár teltek-múltak az évek, valahogy csak nem akart elmúlni a kezdeti lelkesedés. Ott voltam az edzéseken, ha esett, ha fújt; akkor is, ha fáradt voltam, és olyankor is, amikor az izomláztól már alig bírtam járni. Egyszerűen csináltam, csinálnom kellett, csinálni akartam. Pedig nem esett mindig jól, nem volt hozzá mindig kedvem, de valahogy nem akartam elengedni ezt a dolgot. És hogy miért nem? Miben volt ez más, mint az a rengeteg korábban félbehagyott hobbi? Talán abban, hogy itt láttam

magam előtt egy célt, amit szerettem volna elérni. Láttam a dobogót, láttam azt, hogy nem csupán másokat tudok legyőzni, hanem önmagamot is, a saját korlátaimat. Ennek pedig ára volt, és én elkötelezetten tettem a dolgom. Nem jártam bulizni, nem mentem osztálykirándulásokra, nem maradtam fent sokáig éjszaka.

Úgy gondolom, hogy az elköteleződés szempontjából nagyon fontos, hogy lássuk magunk előtt a célt, amit szeretnénk elérni. **Ha nincs előttünk cél, akkor előbb vagy utóbb elműlik a kezdeti lelkesedés.** Ugyanakkor nagyon sok fiatalban látom az elkötele-

**Isten nem árul zsákbamacskát.
Ő célt ad nekünk.**

ződést egy-egy hobbival kapcsolatban, esetleg a barátokkal vagy egy formálódó szerelemmel kapcsolatban. Sokszor tapasztalom, hogy komoly áldozatokat is képesek vagytok meghozni. És én nagyon becsülöm azokat a fiatalokat, akik ennyire céltudatosak és alázatosak.

Ugyanakkor, amikor ilyen jó példákat látok az elköteleződésre, akkor lelkésként valahogy mindig eszembe szokott jutni, hogy vajon Istennel kapcsolatban miért nem vagyunk ennyire elkötelezettek? Amikor róla van szó, akkor miért nem vagyunk

ennyire céltudatosak? Őt miért toljuk hátrébb a fontossági sorrendben? Ha tudjuk, hogy a sportba, a hobbijainkba vagy épp a kapcsolatainkba érdekes minél több energiát fektetni az eredményesség miatt, és ez nem is okoz problémát, akkor Istennel kapcsolatban miért nem törekszünk erre? Lehet, hogy azért, mert nem látjuk világosan a célt? Nem látjuk azt, hogy miért is „éri meg” nekünk?

Az a jó hírem, hogy Isten nagyon világosan beszél az ígéiben. Ő nyíltan beszél az örök életről és a mennyországról. Nyíltan beszél arról, hogy sok szeretettel vár bennünket. Isten nem árul zsákbamacskát. Ő célt ad nekünk. Kérdés az, hogy számunkra mennyire fontos ez a cél? Mert ha fontos, akkor képesek leszünk arra, hogy tegyünk érte, hogy megmozduljunk, hogy elinduljunk és az adott döntési helyzetekben Istent ne toljuk egyre hátrébb és hátrébb a fontossági sorrendben, hanem tartsuk mindvégig a legtetetjén. Ha ez sikerülni fog, akkor észre fogjuk venni, hogy az elköteleződés valójában nem teher, hanem épp ellenkezőleg. Felszabadít bennünket és reménységet ad a jövőre tekintve.

CSADÓ BALÁZS

Fiatalon elköteleződni

Nemhívó és hindu-buddhista szüleim konzervatív, hagyományos értékrendben neveltek. Megbotránkoztam a Pride-felvonuláson vagy a szex mindennapivá válásán. Dühös voltam. Éreztem, hogy nem helyes, amit tesznek. Mégsem tudtam megfogalmazni ezt, hiszen a hinduizmusban és a buddhizmusban ez az adott életed része, egy tapasztalás, a karmád. Magába szippantott a pornózás. Kétségbeesett és nyomott hangulatú lettem. Utáltam, aki vagyok, akivé lettem.

A Sztihlo gimibe kerülve hallottam Isten ígéjéről. Kiderült, hogy nem relatív minden, van igazság és van második esély még nekem is. Jézusban megtaláltam az igazságot és a bocsánatot, amit kerestem. Nekem ez az elköteleződés. Megvallani azt, Aki igaz és szeret.

Gábrriel Marcell (19)

Az elköteleződés számomra egy tudatos döntés, egy személyes hitbeli meggyőződés, s feladat is, mely során a hagyományos keresztyén értékek támogatása és képviselése kiemelt szerepet tölt be. Idén, húszévesen választott ki a Jóisten és választottak meg presbiteri és egyházmegyei küldötti tiszt-ségekre. Céлом, hogy történelmi egyházunk örök értékeit tisztelve, azokból kiindulva és csakis ezekből építkezve gyarapodjunk, fejlődünk, váljunk legjobb önmagunkká Istenségben. Fontosnak tartom a gyülekezeteink közötti együttműködést és a nyitottság fenntartását az emberek felé.

Mózer Norbert (20)

Ilyeneké a mennyek országa

Isten irántunk való elköteleződésének csodája a kezdet. Ez a kezdet a végteleben, az örökkévalóságba nyúlik vissza, ami értelmünk számára felfoghatatlan. Csak sejtünk valamit abból, amit Isten Jeremiás prófétának így mondott: **„Mielőtt megformáltalak az anyaméhben, már ismertelek, és mielőtt a világra jöttél, megszenteltelek...”** (Jer 1,5).

Igen, még meg sem születtem, még meg sem fogant az életem, Isten már ismert, szeretett, már ott voltam az ő szívében, szeretetében. Születésem, megérkezésem ebbe a világba az ő ajándéka volt. Aztán egyszer csak, a keresztség pillanatában valami felfoghatatlan csoda történt, valami titokzatos találkozás Isten és köztem. Megérintette lelkemet, személy szerint nekem mondta el, hogy az övé vagyok.

Isten a keresztségben ki is mondja, hogy elkötelezi magát egy csecsemő, egy gyermek vagy egy felnőtt mellett. Egy egész életre szólóan kijelenti, hogy soha meg nem rendülő, hűséges szeretetére, oltalmára, segítségére mindig számíthat az, aki a keresztségben az övé lett. Ettől fogva lehetőségünk van arra, hogy kereső szeretetére válaszoljunk, hogy őt egyre jobban megismerjük, hogy a legcsodálatosabb szeretetkapcsolatban éljünk vele. Hogy mikor, hogyan és miért születik meg erre a válasz az ember életében, az is az ő kezében van, a Szentlélek munkájának a gyümölcse. A lelkesi szolgálat legörömtelibb, legszebb tapasztalataihoz tartozik, amikor valaki Isten kegyelméből ennek tanúja lehet. Sok ilyen élményben volt részem, ezek közül kettő különösen is emlékezetes számomra.

Krisztike csecsemőként részesült a keresztségben. Ötéves lehetett, amikor megismertem. Nagyon megszerettem őt. Egyik legszorgalmasabb látogatója volt a gyermek-bibliaóráknak. Nyitott szívvel, őszinte érdeklődéssel szívta magába az evangéliumot. Egyszer aztán rettenetes hírt hallottunk róla: nagyon beteg, leukémiás. Nem artukut elhinni. Imádkoztunk, könyörögtünk érte. Szorongással és reménységgel tekintettünk rá: hátha nem igaz, hátha meggyógyul, hátha mégis van segítségg...

Hétszázados volt, amikor el kellett búcsúznunk tőle. Ott feküdt a ravatalon fehér kis ruháscsában, virágoktól elborítva. Mintha mosolygott volna...

Néhány héttel a halála előtt lelkes-szentelő istentisztelet volt a templomunkban. Akkor már nem tudott járni,

édesanyja babakocsiban eltolta őt erre az alkalomra. Másnap ott volt a gyermek-bibliakörben. Így összegezte előző napi élményét: „Tegnap a püspök bácsi azt mondta, hogy van, aki nem hiszi el, hogy fel fogunk támadni. **De én elhiszem, mert én mindent elhiszek, amit Isten mond**”. Aztán elmondta legkedvesebb bibliai történetét, a húsvéti történetet.

Ez volt egyetlen vigasztalásunk a gyászban: Krisztike hazaérkezett ahhoz a Jézushoz, akinek feltámadását már kicsiny gyermekként hittell vallotta.

A másik bizonyágtétel, amely élénken él bennem, egy konfirmációi előkészítő során fogalmazódott meg. Arra kértem a

rezhettem. Hálát adok Istennek, amiért ráterelt engem és a családomat erre az útra.”

A gyermekkor és a felnőttkor határán így bontakozott ki egy fiatal leány szívében az az ajándék, ami gyermekként lett az övé a keresztségben: semmi és senki el nem szakíthat többé annak az Istennek a szeretetétől, aki örökre elkötelezte magát mellette. Panka életében ez a hit valóban egész életére szól, Isten szeretete azóta is a legfőbb menedék számára. Legnagyobb vágya pedig az, hogy két gyermekének is tovább tudja adni azt a kincset, amire ő már gyermekként rátalált.

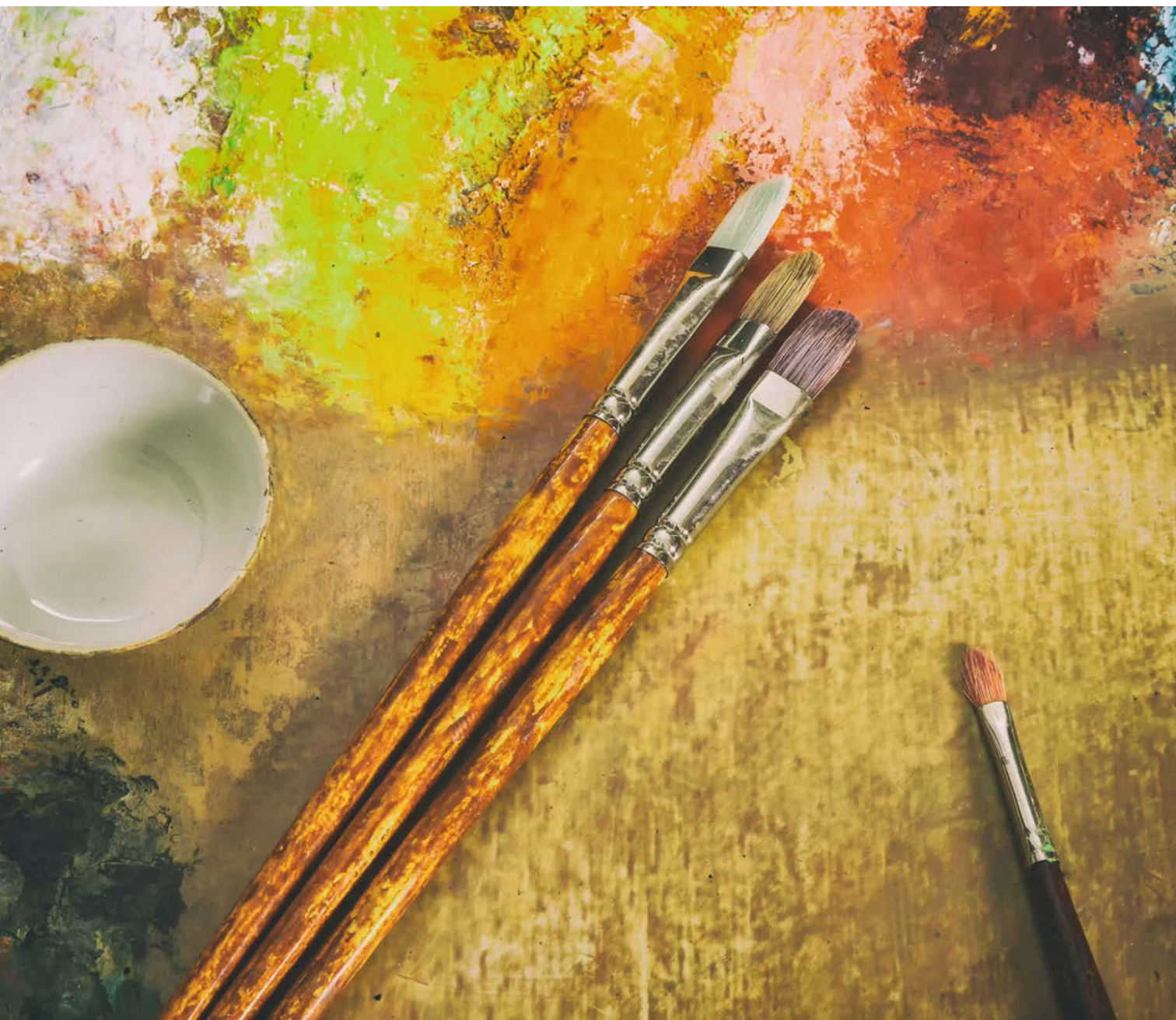
fiatalokat, hogy írják le, mit jelent számukra a hit. Panka így vallott erről: „Számomra a hit egyenlő az élettel. Én hétéves koromban hallottam először Jézusról, a keresztyénségről és a hitről. Azóta az életem része lett, szinte mindenem.

Nagyon sokszor, ha bánt valami, megvigasztal az a tudat, hogy mindig fog állni mellettem Valaki, aki szeret: Isten. **Az, hogy hihetek, hogy Jézussal kapcsolatban lehetek, esélyt ad nekem az élethez.** Így sokkal könnyebb élni. Nem érzem magam soha egyedül.

Boldog vagyok, hogy keresztyén gyülekezetbe járhatok, közösséghez tartozhatok. Ez nagyon fontos számomra. Konfirmációmra való felkészülésem során rengeteg barátot sze-

Elköteleződés gyermekkorban? Igen, lehetséges! Sőt! Olyan őszinte odaadással, megrendítően mély és erős szeretettel, olyan tiszta gyermeki bizalommal, hittel, ahogyan arra csak egy gyermek képes. A gyermekek tudnak valamit, amit mi, felnőttek sajnos már elfelejtettünk. Közelebb vannak Istenhez. Tudják, hogy mindent ajándékba kapnak, és hálásak ezért, tudnak igazán örülni. Teljes bizalommal élnek ebben a világban, amely számukra tele van csodával. Ezért mondta Jézus: „Bizony mondom nektek, aki nem úgy fogadja az Isten országát, mint egy kisgyermek, semmiképpen sem megy be oda” (Mk 10,15).

DECHERTNÉ FERENCZY ERZSÉBET

Az elköteleződésről biblikus megközelítésben

Kacusika Hokusait (1760–1849), a híres japán képzőművészt egy napon felkereste egyik támogatója. Megbizta, hogy fesse meg egy ereje teljében levő kakas képét. A mester elvállalta a feladatot. Valamennyi idő elteltével a

megbízó elküldte hozzá egy szolgáját, hogy megérdeklődjé, kész van-e az alkotás. Még nincs! – válaszolta Hokusai. Később megismétlődött ugyanez. Egy esztendő múltán a megrendelő maga látogatott el a művészhez. Még

mindig nincs kész a képpel? – faggatózott türelmetlenül.

A mester ekkor udvariasan bevezette őt műtermébe. Kifeszítette a vásznat, elővette festékeit és ecseteit, majd néhány percen belül egy szín- és részlet-

gazdag, lenyűgözően élethű festményt készített. Megörült az igényes műpártoló, de azonnal el is komorult. Ha tíz percen belül el tudta készíteni a képet, miért váratott rá egy álló évig? – kérdezte indulatosan. Hokusai karon fogta őt és átkísérte egy másik szobába. Amott, szerte a padlón, halmokban heverték a rajzok, a vázlatok, az elnagyolt és a részletes kakastanulmányok. Némelyik papíron a teljes madár képe, a másikon csak a fej, a tollazat vagy a láb rajza. A tíz perc alatt elkészült mestermunka nem a pillanat műve volt – a zseniális teljesítményt komoly felkészülés, egy esztendő át tartó összpontosítás és elkötelezett gyakorlás előzte meg.

Kereszt és láncszemek

Van, amit nem lehet megspórolni sem a művészetben, sem a keresztyén életben. A döntés, az odaszánás, az elköteleződés ilyen, a japán művész állhatatosságához hasonló velejárója Krisztus követésének. Az újszövetségi evangéliumok egybehangzó tanúságtétele szerint Jézus így intette, egyúttal biztatta is a hozzá érkezőket: „Ha valaki én utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel naponként a keresztyét, és kövessen engem!” (Mt 16,24; Mk 8,34; Lk 9,23). Lukács még arra is emlékeztet, hogy „naponként”.

Az elköteleződés nem szalmaláng életű lelkesedést feltételez, amelynek tüze ugyan hamar meleget ad, de rövid idő alatt el is lobban. A hűség és az alázat ereje a munkás mindennapokban mutatkozik meg és fejt ki megtartó hatását. Az elkötelezett embernek nem nyűg a fegyelem és nem teher a munka. Keresztyénként a zseni is csak egyetlen szem a láncban. Különleges, de nem különöc: Isten népének tagjaként viseli a maga keresztyét, amely ha fel is emeli őt, a földről szemlélve mégsem a dicsőség, hanem a kiszolgáltatottság és a szenvedés állomása.

Nekem az élet Krisztus!

A művészek, a sportolók, a kétkezi mesterek jól tudják, hogy a kivételes készséget nem elég felismerni, azt ki is kell bontakoztatni és karban kell tartani. Nap, mint nap gyakorolni kell a hangszeren, a műhelyben, a pályán vagy az íróasztal mellett.

Elképzelhető, hogy Krisztus után elindulni nem olyan nehéz. Nap nap után követni őt már sokkal körülményesebb. A kihagyás pontatlansághoz vezet és iránytévesztéssel jár. Discipleship is dis-

cipline, mondja az angol, vagyis a tanítványosság – jótékony fordításban – összesség, amelyet – így a szállóige –, megédesít a szeretet (Discipleship is discipline, but sweetened with love). Félreértés ne essék, ez a bölcsesség nem egy, a Krisztus követésének nehézsége fölött kesergő tanítvány ajkát hagyta el egykor és nem is a magunk kútfejéből merített érzésnek állít emléket. A mondás Isten szeretetére hívja fel a figyelmet az ember mindennapi életében.

Krisztus keresztyének nem a súlya lehetett húsba vágó, hanem az Isten akaratát elfogadó önkéntes vállalkozás, amellyel a Mester azt magára vette. Földi szolgálatában Jézus az Isten szeretetének elkötelezettjeként döntött és cselekedett, mindhaláláig. **Az odaszánás nemhogy elvette volna Krisztus erejét, hanem újabb tettekre ösztönözte őt.** Saját keresztyűnknek, döntéseinknek és vállalásainknak a krisztusi elköteleződés adhat életre szóló értelmet napról napra.

Pál apostol úgy fogalmaz, hogy „Krisztussal együtt keresztre vagyok feszítve: többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem; azt az életet pedig, amelyet most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki sze-

„...törekedjete mindenkor a jóra egymás és mindenki iránt.”

retett engem, és önmagát adta értem” (Gal 2,20). Tövissel a testében, bántalmazások, nyomorúságok, üldöztetések és szorongatások között, az erőtlenségeivel dicsekedve vallja, hogy neki az élet Krisztus, és úgy még a meghalás is nyereség (2Kor 12,1–10; Fil 1,21).

A nagy parancsolat

A názáreti Jézusnak az Atyaistenhez fűződő elköteleződése rendkívüli volt ugyan, de korántsem véletlen. Mind az ó-, mind az újszövetségi Szentírás mondanivalóját át- meg átszővi az élet számos területére vonatkozó bizalom és ragaszkodás igénye.

A vallásos ember magától értetődően állhatatos, ugyanakkor Isten őszinte tisztelete a másokról gondoskodó kötődés formájában a családján belül is megjelenik. „Éljete egymással békeességben!” – kéri az apostol, majd hozzáfűzi: „Intsetek a tétlenkedőket, biztassátok a bátoratlanokat, karoljátok fel az erőtlenekeket, legyetek türelmesek

mindenkihez. Vigyázzatok, hogy senki se fizessen a rosszért rosszal, hanem törekedjete mindenkor a jóra egymás és mindenki iránt.” (1Thessz 5,13–22).

A szomszédok legyenek egyenesek, a munkaadók és a munkavállalók megbízhatók, és ki-ki örökdjön szavainak és tetteinek, lelki- és testi egészségének kikezdehetetlenségén. Az istenhívó ember értékrendje egyértelmű. Amikor egy törvénytudó megkérdezte Jézustól, hogy melyik a nagy parancsolat a törvényben, Jézus „így válaszolt: »Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elméd-
ből.« Ez az első és a nagy parancsolat. A második hasonló ehhez: »Szeresd felebarátodat, mint magadat.« E két parancsolattól függ az egész törvény és a próféták” (Mt 22,35–40).

A jövő ígérete

Ma mintha a könnyen lazuló kötődések és a „gyorsan oldódó” kapcsolatok idejét élénk, és pedig nem Jézus felhívásának értelmében, amely szerint vegyük magunkra az ő igáját és tanuljuk meg tőle, hogy ő szelíd és alázatos szívű, és megnyugvást találunk lelkünknek, mert az ő igája jó, és az ő terhe könnyű (Mt 11,29–30). A következőket

elkötelezett ember egykettőre megkaphatja az elfoglaltság, a rajongás vagy a naivitás és az együgyűség bélyegét.

Néhai tanárom, Bodrog Miklós gyakran utalt a biblikus elköteleződésre és az áldozatos szolgálatra *Pinchas Lapide* izraeli történész, hittudós szavaival. Ő mondta állítólag, hogy a Bibliát nem szó szerint kell venni, hanem komolyan. **Bizonyos esetekben a Szentírás egyértelmű üzenete a fogadó fél lelki komolytalansága miatt hatástalan marad.** A szó szerinti bibliaértelmezés elkerülésére törekvő erőlködés pedig olykor ideiglenes, olykor tartós „részrehallást” eredményez.

A biblikus keresztyén elköteleződés a 21. század első negyedének végén sem szégyellnivaló. Az egyház jövője nem a merev dogmatizmuson, hanem Isten akaratának és Krisztus követésének komolyan vételén fog múlni. A látványos eredmény ugyan még várat magára Európában, az ajtók mögött azonban készülnek már a mélyreható tanulmányok és halmozódnak a kisebb-nagyobb részletek rajzai.

BÁCSKAI KÁROLY

egyetemi docens

A gyönyörűséges iga

Jézus bátorító és vigasztaló igéjével érdemes kezdeni: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek. Vegyétek magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok és alázatos szívű, és megnyugvást találtok lelketeknek. Mert az én igám jó, és az én terhem könnyű” (Mt 11,28–30).

Még mielőtt az Úr igája a vállunkra kerülne, Jézus hívó szava szent igéjére irányítja a figyelmünket. Az ige nem iga. Az ige maga Jézus Krisztus! Okkal vetette egykor a mi Urunk az írástudók szemére: „Ti azért kutatjátok az Írásokat, mert azt gondoljátok, hogy azokban van az örök életetek: pedig azok rólam tesznek bizonyosságot, és mégsem akartok hozzám jönni, hogy életetek legyen” (Jn 5,39–40). Vagyis Jézushoz csak az igében lehet közeledni, és igaz ez megfordítva is: az igében csak Jézushoz volna szabad közeledni. Ő az „égi szép, tündöklő fényű név” (EÉ 389/1.). Tévfúton jár, aki másban gyönyörködik.

A mi Urunk egykor azt mondta az élete elvesztéséről, hogy az ő halála lesz a tanítványok vigasza. A búcsúbeszéde is így kezdődik: „Ne nyugtalanodjék a ti szívetekek...” (Jn 14,1.) Vagyis a Jézushoz menetel nem azt jelenti, amire például Péter is gondolt, hogy meg kell halni a Mesterért. Éppen fordítva: az Emberfia jött azért, hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért (Mt 20,28). Jézus nyugalma a keresztfelől árad, ahogyan az egyik szép korálunk is hirdeti: „ott a keresztfelől árad békességet lelek” (EÉ 427/1.). Sokaknak lehet ijesztő és kiábrándító a keresztfelől, de a Jézushoz menőknek Jézus kereszthalála jelenti a megnyugvást és a békességet.

Az előbb elmondottak tükrében válik érthetővé, hogy milyen igáról beszél Jézus, és ha már így, hogy lehet mégis jó és gyönyörűséges. Itt nem arra utal, hogy aki utána akar jönni, vegye fel keresztjét. Itt arról van szó, hogy nekünk Jézus igáját, Jézus kereszthordozását kell hirdetnünk. Péter közismert alakján lehet mindezt szemléltetni. Utaltunk már rá, hogy miként nyilatkozott nagypéntek előtt: „Uram, kész vagyok veled menni akár a börtönbe, akár a halálba is!” (Lk 22,33) Ez ám az elköteleződés! Aztán gyors egymásutánban háromszor megtagadta Mesterét. Nem vállalta a keresztre menő Jézussal a közösséget. Nem hiszem ugyanakkor, hogy Péter meggondolatlanul beszélt. Ő valóban szívesen lett volna egy sikerprófeta első számú tanítványa, szívesen harcolt volna Jézus oldalán, még azt is fogadjuk

el tőle, hogy szívesen meghalt volna a Mesterrel... De a keresztfelől nem vállalta. Nem Jézust, hanem Jézus keresztjét, Jézus igáját tagadta meg. „Isten mentesen Uram, ez nem történhet meg veled!” – kiáltotta már korábban is (Mt 16,22). Nem akart tudni Jézus kihaláláról.

Aztán ki lett az első pünkösdi szónok? Péter. És miről prédikált? Éppen arról a keresztről, amely ellen annyira tiltakozott. A tanítványok a Lélek tüzeiben döbbsen rá, hogy Isten mennyire szereti őket. Ekkor lett világos számukra, hogy a keresztfelől Isten személyválogatást nem ismerő szeretetének fájdalmas és gyönyörűséges jele, ami örökre a szívükbe vésetett. Megértették, hogy minden értük történt. Ettől kezdve már Péter is Jézus keresztjével járta a világot. Akárcsak másfél évezreddel később a mi Lutherünk, aki így fogalmazott: „Egyedül a keresztfelől legyen a mi teológiánk.” Ő sem akart másról tudni, csak Jézusról, róla is mint a megfeszítettéről (1Kor 2,2). Bizony, a keresztfelől szíve, mint Luther rózsája, fekete keresztfelől ékes. Sokan mondogatják manapság: virágozzék minden virág! Mi viszont szép korálunk soraival így éneklünk: „Krisztus-keresztfelől: csodavirág” (EÉ 456/4.). Olyan jó volna, ha ez az egy virágozna minden házban és szívben, minden gyülekezetben és szerte a világon, mert ez az egy valóban mindenre elég. Elég a bűnbocsánathoz és az örök élethez.

Hogyan lehetséges ez? „Önnön erőnk csak délibáb” – éneklé Luther (EÉ

256/2.). „Saját eszemmel és erőmmel nem tudnék Jézus Krisztusban hinni” – vallja Kis katechézisa. Ahogyan Péter és a többi tanítvány esetében, úgy nálunk sem működhet ez másként, egyedül a Szentlélek által. Ő nem sejtéseket, nem is kétértelmű dolgokat ír a szívünkbe. Sziklaszilárd kijelentései bizonyosabbak az életről és minden tapasztalatnál. A hitünk is tőle van, ezért ajándék. Ez a hit „a Krisztussal együtt keresztfelől feszített” lét, az „élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus” valósága (Gal 2,20). **E hit jelenti a teljes bizonyosságot és az igazi elköteleződést.**

Az ember olyan, talán a keresztfelől ember is, hogy szívesen fogja meg a könnyebbik végét a dolgoknak. Ilyenkor azonban Isten megleckézett minket, és nehézségeket állít elénk. Aki összetöri a faigát, annak vasigát tesz a nyakába. Aki viszont nem szégyelli a keresztfelől evangéliumát, azt „nem rémíti többé semmi vész” (EÉ 121/7.), nála „áldott a könnyű, és könnyű a nehéz”, mert igéjében vigasztalást és nyugalmat, igájában pedig kedvességet és gyönyörűséget talál.

WELTLER
GÁBOR

Állhatatosság, hűség és hit Luthernél

Ne legyen más Istened!

Egyedül a szív bizodalma és hite alkot Istent vagy hamis istent. Ha igaz a te hited és a te bizodalmad, igaz a te Istened is; ahol viszont téves és hamis a bizodalom, ott nincs az igaz Isten sem. Mert e kettő: hit és Isten összetartozik. Amire szívedet hagyod és bízod, valójában az a te istened. Az első parancsolatnak – Ne legyen más Istened! – az az értelme, hogy a szívnek azt az igazi hitét és bizodalmat követeli, amely az egy igaz Isten felé fordul, és egyedül rajta csüng. Azt akarja mondani: Vigyázz, és hagyd, hogy egyedül én legyek a te Istened, és soha ne keress senki mást. Ne engedd, hogy másra csüngjön és másra pihenjen meg a te szíved. (*Nagy káté, 1529*)

*

A hitnek két fajtája van. Először *Istent* hisszük, azt, hogy igaz, amit mondanak róla, ahogy igaznak hiszem el, amit a törökről, az ördögről, a poklóról mondanak. Ez a hit pusztá tudás vagy ismeret. Másodszor *Istenben* hiszünk, azaz ha nemcsak igaznak hiszem el, amit mondanak róla, hanem bizalmamat belé vetem, átengedem magam neki, kapcsolatba merek lépni vele, és kételkedés nélkül elhiszem, hogy olyan és úgy cselekszik, ahogyan mondják róla. Ilyen módon nem hinnék sem a törökben, sem egyetlen emberben. Mert bizton elhiszem ugyan, hogy

derék ember, mégsem merek teljesen ráhagyatkozni. **Ez a hit, amely Istenre teszi mindenét, legyen szó életről vagy halálról, egyedül ez tesz keresztyénné.** Ez nem lakozhat gonosz vagy hamis szívben. Ezt követeli meg az első parancsolat: „Én vagyok a te Istened!” Ez a hit senki másnak nem jár ki, csak Istennek egyedül. Ezért Jézus Krisztus és a Szentlélek isteni voltát is azzal valljuk meg, hogy ugyanúgy hiszünk bennük, mint az Atyában. (*A Tízparancsolat, a Hiszekegy és a Mi-atyánk, 1520*)

*

Ebből megértheted, miért kell a hitet olyan nagyra tartani, hogy egyedül az tölti be a törvényt, és minden cselekedet nélkül megigazít. Az első parancsolat egyedül hit által tölthető be. Ha ugyanis tetőtől talpig nem volnál más, mint jó cselekedet, akkor sem volnál igaz, mert Istent másként tisztelni nem lehet, mint ha neki tulajdonítjuk az igazság és teljes jószág dicsőségét. Aminthogy az valóban őt illeti meg. Ezt pedig nem a cselekedet teszi, hanem egyedül a szív hite, mert nem cselekedettel, hanem hittel dicsőítjük Istent és valljuk igaznak. Ezen a címen egyedül a hit a keresztyén ember igazsága, és minden parancsolat betöltése. (*Értekezés a keresztyén ember szabadságáról, 1520*)

Luther asztali beszélgetéseiből

Hát jól van: ha már erre a férfiúra, Krisztus Urunkra, Isten Fiára fogadtunk, ő bizonyosan nem hagy cserben minket. Életünk és fennállásunk rajta múlik; ahol ő megmarad, ott magunk is megmaradunk; különben semmi olyasmit nem tudok, amire támaszkodhatnék. Ezért hát, ha Krisztus él, akkor nyilván tudja, hogy mindent az ő kedvéért cselekszünk és szenvedünk prédikálással, tanítással, tollforgatással. Ahogyan ezt a világ is tudja, és mi magunk is tudjuk: Őrá fogadtunk, ő segít is rajtunk; vagy pedig összedől a világ, és nem állhat fenn tovább.

*

Méltán dicsérik János szász választófejedelem nagy állhatatosságát, amiért ő 1530-ban az augsburgi birodalmi gyűlésen oly rendíthetetlenül megállt az evangélium tiszta tana mellett. Ott mondotta, mikor a császár végső elhatározását közölték vele: „Két út van, vagy Istent, vagy a világot kell megtagadnunk. Ki-k gondolja meg, melyik vezet jó végre.” Valóban nagy isteni kegyelem, hogy ez a választófejedelem a többivel, sőt a császárral szemben is olyan szilárdul megállott.

*

Van feleségem, van három gyermekem és mintegy kétszáz forint értékű serlegem, de mindezt, sőt életemet is előbb volnék hajlandó feláldozni, mint bármit is feladni az Isten igéjéből.

*

Aki nem biztos a hitében, nem tud helytállni. A hit alapja pedig, amelyre építhet, Isten helyesen értett ígéje. Akinek ez tisztán és hamisítatlanul megvan, az megállhatja a helyét, és győzhet a harcban a pokol minden kapui ellen (Mt 16,18). Aki azonban nem biztos a tanításban és a hitben, és még vitázik is róla, az elveszett.

A végén mindig ott a kegyelem

Kunfalvi-Ádám Eleonóra a felvidéki Nagytárkányból származik. Hűségesen szolgálja Istent és a rábízott fogyatékkal élő embereket, akiknek szociális gondozója és ápolója a Sztehló Gábor Evangélikus Szeretetszolgálat hűvösvölgyi támogatott lakhatást biztosító otthonában.

Honnan ered az Istenhez, illetve Jézushoz való kötődésed?

A községünkben, Nagytárkányban nem volt helyben lakó magyar lelkész. 1993 nyarán, amikor húszéves voltam, **Bozorády Zoltán** evangélikus lelkész a gyülekezetbe látogatott az ifjúsági csoportjával. Evangélikus volt a családom, de nem gyakorolta a hitét, viszont a gyülekezet szorgos tagja volt nővérem keresztanyja, **Gabi** néni. Ő megkérdezte engem, hogy tudok-e fogadni egy testvérpárt az ide látogatók közül.

Talán akkor léptem át először az evangélikus templom küszöbét, amikor hívtak, hogy bátorkodjak bemenni a fiatalokhoz. Nagyon sokan voltak bent, énekeltek, bizonyoságot tettek. Egy rövid ideig ott lehettem velük, mielőtt hazamentünk. Sokáig fennmaradtunk aznap este a testvérpárral, és beszélgettünk. Kérdezték, hogy van-e Bibliám, és amikor megtudták, hogy nincs, a fiú nekem adta az övét. Miután felmentem a szobámba, nem igazán tudtam aludni, mert a másnapi teen-

dőkön gondolkodtam. Akkor elővettem a Bibliát.

Ézsaiás könyvének 53. fejezete került a szemem elé, ahol ezt olvastam: „Pedig a mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, az ő sebei árán gyógyultunk meg.” (Ézs 53,5) Azt mondtam, hogy nem tudom, mi ez, de nekem ez kell, nekem ő kell!

Egyszerűen csak kinyitottad ezt a vendégeidnek becses, számodra ismeretlen könyvet?

Igen, lapozgattam, és egyszer csak megakadt a szemem ezeken a mondatokon. Másnap reggel megkérdeztem erről a fiút, és ő **Bozorády Zoli** bácsihoz irányított. Amikor elmentünk együtt a templomba, ott egy istentisztelet következett keresztelővel és úrvacsorával. Újra megfogalmazódott bennem, hogy nekem ez mind kell, mert ezt kerestem egész életemben.

Mi jellemezte az életed első húsz évét? Mi kelthette fel benned ezt a fajta mély vágyakozást?

Negyedik gyermekként születtem. Tízéves koromban meghalt az édesanyám. Kevésbé emlékszem rá, valahogy nem kötődtem hozzá. Talán elástam, lezártam ezt a dolgot magamban. Nem is beszélgettünk arról, hogy hova ment. Testvéreimmel akkor hamar fel kellett nőnünk.

Édesapám dolgozott, nekünk a fólisátorban kellett kertészkednünk. Középiskola következett, utána munka, de én csak tengtem-lengtem, elfolytak az életem semmilyen hétköznapijai. Akkor jött el ez a huszadik évem, amikor az Úr oda-vezetett, ahol megmutatta: „Ez a te családot, ez a te egyházad, ez a te házad!”

Szinte azonnal az egyházhoz is kötődni kezdted? Hogyan találtál helyet a gyülekezetben?

Zoli bácsi, miután röviden beszélgettünk, elmondta, hogy minden harmadik vasárnap jönni fog. Megkérdezte, hogy szeretnék-e konfirmálni. Tanultam a kátét, beszélgettünk. Soha nem otthon, mert édesapám nagyon ellenkezte ezt. Mindez nyáron kezdődött el, és karácsonyeste már harmóniumon játszottam a templomban.

A nővérem tanult zongorázni, de nekem már nem volt édesanyám, hogy elvigyen bármilyen ilyesmire. Viszont benem is ott volt a zene és a hangszer szeretete. Zongorabilentyűket rajzoltam egy kartonfüzetre, és Gabi néni lánya, aki játszott zongorán, segített tanulni. Több mint tíz évig szolgáltam Nagytárkányban Zoli bácsi és a szlovák lelkészek mellett kántorként.

Tehát a gyülekezet szolgáló tagjává váltál. Miért lehetett ilyen gyors az Is-ten mellett való elköteleződésed?

Az egyházban és a Krisztusban való életem tényleg sokat lépett előre a megtérésem után. Rájöttem, hogy ezt én mind Istentől kaptam. Hiszem, hogy van bennem egy krisztusi gyökér a nagyapám vonalán. Ő és a gyülekezet húzta fel a templomot Nagytárkányban. Úgy érzem, hogy az Ádám családból könyörögtek, hogy legalább egy utód hívó legyen.

A korábbi időkben ott szerepelt a nevük a templompadon, és mindmáig tudják, hol ült az Ádám család. Édesapám nem templomba járó, de így nekem is valahol helyem volt a templomban. Hálás vagyok az Úrnak, hogy ide vezetett. A faluban sokan csodálkoztak, hogy a „kis Ádám” templomba jár, mert a falu rossz voltam.

Hogyan kerültél Magyarországra?

A nagybátyám temetésén szolgált Nagytárkányban Győrfi Mihály, akkori nyírszólósi lelkész. Tőle kérdezősködtem arról a bibliaiskoláról, amelyről hallottam, amit az Evangélikusok Közössége az Evangéliumért (EKE) szervezett. Kiderült, hogy ennek ő az egyik vezetője. Az ő útmutatása nyomán el tudtam utazni Budapestre a bibliaiskola hétvégeire. Mivel a hazaút nem volt éppen kellemes késő este, Herkely János, az EKE titkára felajánlotta, hogy minden alkalommal náluk alhatok.

A bibliaiskola éveim mozdítottak ki engem addigi bezárt életemből. Megerősített az Úr abban, hogy többre vagyok képes, és el kell indulnom. Herkely

János felesége, Melinda említette, hogy létezik egy Sarepta nevű intézmény, ahol ő is dolgozott, és nekem is lenne ott munkalehetőség. Elkísért engem, hogy megnézzem. Nagy szeretettel vettek körül a fogyatékkal élők, akik felnőtt emberek gyermeklelkével. Én egy kiságyynak dőlve álltam megszeppenve, amíg az osztályvezető beszélt nekünk. Akkor kinyúlt egy pici kéz a rácsok

között, és megfogta a kezem. Akkor éreztem, hogy nekem itt kell lennem.

Azért gondolkodási időt kértem, és forgattam magamban még az Úr előtt a dolgot. Pár nap múlva reggel édesapámnak hagymás ételt készítettem. Éreztem, hogy csak eközben tudom elmondani neki, hogy van egy lehetőség Budapesten, elmennék. Ő mindig azt mondogatta, hogy úgys visszajövök majd, de beleegyezett, hogy menjek. Ezután kinyitottam az Útmutatót, az aznapi egyik ige ez volt: „Kelj föl, és menj el ... Sareptába...” (1Kor 17,9). Örömmel hívtam fel Melindát, és ő is láthatta a napi igét, amellyel Isten megerősítette a döntésemet.

Mit látsz, mi segít hűségessé lenni a fogyatékkal élők közötti szolgálatban?

Szív és lélek. A szív nem elég! És nemcsak látni, hanem rálátni is kell. Ebbe bele kell állni fizikailag. Az elején bele kell húzni, és akkor később lehet lazítani is. Szoktam mondani, hogy az elején húzzuk meg, a közepén szuszsanjunk kicsit, és a végén mindig ott lesz a kegyelem. Annál nincs jobb, amikor már megköszöni a lakó az ételt és az ittlétet. És ölelve jössz, és ölelve mész. Nekem a munkahelyem a második családom.

Keresztanyja lettél egy, az otthonban lakó sérült fiúnak. Mi ennek a története?

Egyszer elmentem egy lakónk temetésére. Neki volt keresztanyja, családtagjai, akik elbúcsúztatták, pedig a lelkész nem érkezett meg a temetésre. Ott döntöttem el, hogy az én kedves gondozottamat, Zsoltit meg kellene kereszteltetni.

Ő bántalmazott gyermek volt, a nagymamája hozta be az otthonba. Huszonegy éves volt akkor, nem sok szót ismert, de azzal mindent kifejezett. Akkor már nem volt hozzátartozója. Nagyon szeretjük egymást, kedves, szorgoskodó, hálás szívű fiú.

Az intézményi lelkész, Sztojanovics András támogatta a keresztelő gondolatát. A kérésére végigjártam a fiú életéhez kapcsolódó intézményeket

és templomokat, hogy nyomára bukkanjak, ha megkeresztelték valamikor. Sehol nem láttuk ennek a jelét. A 2007. szeptemberi Sarepta-nap ünnepén történt meg Zsolti keresztelése.

Mit jelent számodra, hogy ez megvalósult?

Zsolti keresztsége megnyugvást jelent számomra. Ő részt vesz a házon belül tartott áhitatokon, és élénk az értelme. Számtalan imádságot hallott, a Miatyánkot is mormolni szokta. Hiszem, hogy kellett neki a keresztség, és nekem is megnyugtató, hogy nem pogányként fog meghalni.

Sosem bántad meg, hogy kitarottál az elmúlt két évtized alatt a fogyatékkal élők közötti munka mellett az evangélikus szeretetotthonban?

Ezt én egy nagyon erős elköteleződés-ként élem meg. Teljes odaadással végzem a munkát, amit ki is tanultam közben. Osztályvezető-helyettes is voltam hét-nyolc évig. Ha még további húsz évem is lenne a munkában, akkor is nekik szánnám az időmet.

Megtanultam a gondozásnak a hálas és a hálátlan részét is, minden csínját-bínját, a szerethetőségét. Amit ezek a lakók adnak, azt a kinti világban nem ismerik. Elhúzódnak, félnek tőlük. Pedig ők nem tudják, mi a harag. Ha felemeled a hangod, akkor sem fordítanak háta, hanem neked kell korrigálnod, és másképp szólnod hozzájuk.

Azt szoktam mondani a központi épületre, amelyet ma már Sztéhló-háznak neveznek, hogy az a kiképzőház. Aki annak az emeletén kezd el dolgozni, az bárhol meg fogja állni a helyét. Mindenképpen emlékezni fog rá, hogy mit jelent kiszolgálni embereket, akiknek ha „se kezük, se lábuk”, a szemük akkor is beszél. Együtt lehet velük lélegezni.

Ők nem ismerik a külvilágot, de mi rezonáljuk feléjük. Felismerik a mi bejövételünkön, ha szomorúak vagy fáradtak vagyunk. Amink van, azt odaadjuk nekik – mégsem fáradtan megyünk haza, hanem feltöltödvé. Nagyon szeretek közöttük dolgozni. Fontos mégis tudatosítani, hogy mi vagyunk értük, nem ők miértünk. Nem igazán lehet ezt emberi erőből végezni, hanem úgy, hogy Isten Lelke mindennap itt van köztünk.

**ERDÉSNÉ
KÁRPÁTI JUDIT**

Tanítványság

A feltámadt Krisztus azt parancsolta az apostoloknak, hogy tegyék tanítvánnyá a népeket. De mit jelent a tanítványság? Mit jelentett Jézus követése? Annak idején a tanítványokat nevezték el keresztyéneknek, de ma százmilliók nevezik magukat keresztyénnek anélkül, hogy tanítványok lennének. Szükséges a Szentírás adatai alapján újra átgondolni, mit jelent ma nekünk a tanítványság, hiszen másokat is erre fogunk hívni.

Az Ószövetség tanítványfogalma

Az izraelita vallás lényege az Isten parancsainak való engedelmisség és Isten megismerése az élet által hozott kihívások és erkölcsi döntések folyamataiban.

A próféták körül kisebb tanítványi kör alakult ki, bár a „tanítvány” kifejezés ritkán fordult elő. A tanulás ekkoriban nem csupán ismeretszerzésről szólt. A tanítványság nem elméleti képzettséget vagy térítő aktivizmust jelentett, hanem erkölcsi magatartást: gyakorlottságot az Istennek való engedelmisségben. Az Úr útjainak ismerete és a rajtuk való járás állandóan visszatérő téma. Ezért lett később az út és a rajta való járás a Krisztus-követés, a keresztyén életmód metaforája is.

A fogság után az írástudók rendszeresen tanítottak, tevékenységük sokévi képzést igénylő hivatássá, megélhetéssé vált, társadalmi megbecsülésük pedig megnőtt, valamikor Jézus korában megjelent a rabbi megszólítás. A tananyag a bibliai nyelvek és szövegek beható ismeretén kívül a nagy rabbik hittani és erkölcsstani véleményének, vitáinak, döntéseinek ismertetése volt.

És az Újszövetség

Egyes izraeliták „Mózes tanítványainak” nevezik magukat, a farizeusok lelkeségi mozgalmának is voltak tanítványai. Jézust is sokan szólították rabbinak, de minden fontos szempontból eltért kora rabbijaitól, ezért tanítványának lenni is mást jelentett. Jézushoz nem lehetett beiratkozni, mindig ő maga választotta ki azokat, akiket tanítani akart. A válogatás szempontjai között bizonyára nem szerepelt az ajánlólevél a jó családi háttérrel és a képességekről. Jézus a rabbiktól eltérően olyan feladatorientált csoportot épített, amelyben a tagságnak lelki feltétele volt.

Ma az egyházban a tanítók számára kötelező a bibliai-teológiai képzés. Az íráskor tudatos és felelős értelmezése, alkalmazása érdekében nemcsak képességekre és készségekre, hanem arra a tudásra is szükség van, amely segít áthidalni az ókori íráskor és a mi korunk közötti két-háromszáz éves nyelvi, műfaji, kulturális és történelmi szakadékokat.

Jézus az írásokat idézve és magyarázva nem hagyományokra, vagy más – nála nagyobb tekintélyű – rabbik véleményére hivatkozott, hanem saját felhatalmazással, saját tekintéllyel lépett fel, amikor a kortárs szóbeli tan elhajlásait korrigálta, vagy amikor az ő tanítását és tetteit kérték rajta számon. Tanítása és kiléte mennyei eredetét pedig

jelértékű csodák sorával bizonyította. Az egyház ma nem a saját tekintélyével lép fel, hanem a Krisztustól kapott felhatalmazással.

Mai szóval élve Jézus élménypedagógiával: váratlan, személyes átéléssel tanított. Ennek egyik gyakori eszköze volt a példázat mint műfaj. Ha az emberekkel meg akart értetni valamit, elmondott nekik egy történetet, amelynek a segítségével kívülről láthatták meg saját magukat – vagy éppen az Istent. A tanulságot így ők maguk ismerték fel.

Jézus követői sosem végeznek a tanulmányaikkal, nem válnak mesterré. **Egész életükben a tanítványai maradtak, mert Jézus követése élethivatás.** A Fiúba vetett hit által Isten családjába kerülnek be, ezért mind testvérekké válnak.

Csak az vált igazi tanítvánnyá, aki ahhoz tartotta magát, amit Jézus mondott, és hagyta, hogy az átforgató erővel hasson rá. Bár ma bárki keresztyénnek nevezheti magát anélkül, hogy valóban tanítvány lenne, elgon-

Az élet hozta döntések sorából épül fel jellemünk.

dolkodtató, hogy először tanítványokat neveztek keresztyénnek. A jézusi tanítványképzés sajátossága, az úton járás mint életmód a mai napig érvényben maradt.

A Jézus utáni tanítványság

A következő nemzedék számára már nemcsak az ószövetségi történetek tanulságai szolgáltak példaként, hanem az evangéliumokban látható jézusi értékrend és viselkedés is az utánzás tárgya lett. Amennyire természetes egy gyermek részéről a szülőjét utánózni, olyan természetes a hívőknek Isten utánzása. Aki a mintát tényleg követi, maga is mintává válhat. Önmagunkhoz képest csak akkor fejlődünk, ha olyanhoz mérjük magunkat, akit magunknál többre tartunk.

Ha korunk egyházából valami hiányzik, az pontosan a jellemfejlesztés, és ha valami kiábrándít, az a nyilvános életet élő vezetők látványos jellembeli hiányosságai, botrányai. A vezetőket szükséges alaposan megfigyelni. A hit, amit hirdetnek, nem lehet csupán tananyag. A hitükből fakadó forgolódásuk, azaz tevékenységük vagy viselkedésük, azaz életmódjuk pedig jól mutatja, mi lesz hitéletük „kimenetele” vagy „eredménye”. **Krisztus tanítása, váltságmű-**

ve és a Lelkének embereket újjászülő, átforgató munkálkodása olyan alap, amire jellemek és sorsok épülhetnek fel. A hívőnek kísérhető és utánoszható példára van szüksége. Egyfelől a tökéletes Jézusra, másfelől tökéletlen, de – hozzá hasonlóan – lelkileg változó, fejlődő, érlelődő embertársakra, akik bizonyos szempontból előtte járnak, ezért melléjük szegődve velük együtt lehet menni Jézus után.

A példaadó sorsok mögött jellemek, a jellemek mögött döntések sora áll, a döntések mögött értékrend, az értékrend felett pedig a valóságról – Istentől, milyenségéről – alkotott kép. A valóságról alkotott képünk határozza meg, hogy mi érték, és mi nem, ebből következik, hogy mi helyes, és mi helytelen. Így az élet hozta döntések sorából épül fel, alakul ki a jellemünk, a jellemünkből fakadóan pedig bizonyos dolgok megtörténnek velünk, más dolgok nem, tehát mindez kihat a sorsunkra, az életünkre és életünk másokra gyakorolt hatására. Nem lehet helyes etikai döntést elvárni attól, akinek az értékrendje hibás, mert a valóságról – Istentől – alkotott képe hiányos, egyoldalú, illetve ebből fakadóan önmagáról is rosszul gondolkodik, és valójában fogalma sincs arról, honnan lehetne ereje a helyes döntésekhez.

A tanítványozás lényege nem az emberek evangelizálása, újjászülése, tanítása, liturgián való részvételre, jótettek, tanúságtételre való buzdítása, hanem az, amit mindez szolgál: az emberformálás, jellemfejlesztés, sorsépítés – ami hosszú távban, életútban való gondolkodást követel. Ez azonban a valóságról és annak mindent meghatározó szereplőjéről, az Istentől való gondolkodásunkkal kezdődik.

Aki meg akarja ismerni Istent, nézzen Jézusra, figyelje meg őt, a szavait, a tetteit, a viselkedését. Tanítványságunk hitelesítő jegye nem kevesebb, mint hogy Isten bizonyos tulajdonságai a jellemünkben és az életünkben mások számára is megtapasztalható módon megnyilvánulnak, „fogyasztathatóvá” válnak.

DR. SZALAI
ANDRÁS

apologia.hu

Elköteleződés?! Elvégeztetett!

Napjainkban sokak számára fenyegetően hat, ha elköteleződésről hallanak. Legelőször talán ott szembeötlő ez, amikor fiatalok (de egyre több idősebb is) nem merik elkötelezni magukat párjukkal. Úgy érzik, ez túl nagy felelősség, ami nemhogy megterheli vállukat, de egyenesen földbe préseli őket. Hiszen, ha most úgy áll is a helyzet, hogy jól kijönnek, nincs annyi bizonyosságuk (elsősorban önbizonyosságuk), hogy ez a későbbiekben is így lesz. Mi van, ha ők maguk, vagy éppen társuk dönt majd úgy a későbbiekben, hogy mégsem működik a kapcsolatuk, hogy csak szalmaláng volt szerelmük? Jobb hát óvatosnak lenni, és amíg csak lehet, elodázní a döntést, halogatni az elköteleződést.

A párválasztás mellett a pályaválasztás terén is megmutatkozik a bizonytalanság. Sokan nem merik elkötelezni magukat a tanulmányaik iránt – mi van, ha később inkább mást tanulnék? Nem merik elkötelezni magukat egy pálya vagy egy állás iránt – mi van, ha később inkább mást csinálnék? Jobb hát óvatosnak lenni, és amíg csak lehet, elodázní a döntést, halogatni az elköteleződést.

Minden korosztály számára is gyakori élethelyzet, amikor valami mellett állást kellene foglalni, ki kellene állni, el kellene köteleződni – de valahogy félünk tőle. Lehet, hogy állásfoglalásommal másokat megbántok. Lehet, hogy valami melletti kiállással a másik tábor ellenségeimé teszem. Lehet, hogy tévedek, amikor elhatározásra jutok. Jobb hát óvatosnak lenni, és amíg

csak lehet, elodázní a döntést, halogatni az elköteleződést.

Valljuk meg: számosan vannak, akik bizonytalanok önmagukban, hitükben, ezért nem merik elkötelezni magukat Megváltónk iránt. Mi van, ha később kiderül, hogy nincs elég kitartásom, nem eléggé megalapozott a hitem? Mi lesz, ha később elbukom valamilyen komolyabb bűnben? Mi lesz, ha hátrányok érnek Jézus melletti voksom következtében? Mi lesz, ha Jézus mellett le kell mondanom kedvelt-kedvenc dolgokról, és meg kell tennem nemszeretem dolgokat? Jobb hát óvatosnak lenni, és amíg csak lehet, elodázní a döntést, halogatni az elköteleződést.

Most már te is örömmel és boldogan kötelezheted el magad Megváltódnak.

Elköteleződés? Kerüljük inkább el!

Valóban dermesztő lehetett ott állni Isten előtt Mózesnek búcsúzásakor, hiszen átokkal is fenyegetett ez a szövetség. „Ti ma mindnyájan az Úrnak, a ti Isteneteknek színe előtt álltok: [...], hogy elkötelezd magad Istenednek, az Úrnak átokkal is fenyegető szövetségére, amelyet a mai napon köt veled Istened, az Úr” (5Móz 29,9a.11). Sokakban ma is hasonló félelem él az Isten felé való elköteleződéssel kapcsolatban.

Nem lehetne inkább valami másfajta elköteleződést és szövetséget választani? De igen! Ha félsz önmagadat elkötelezni, adjon biztonságot, bizonyosságot, erőt, hogy Isten már elkötelezte magát Fiában, az ősatyáknak adott

ígéret szerint. „Ma a maga népévé emel téged, Ő pedig Istened lesz, ahogyan megígérte neked, és ahogyan megesküdött atyáidnak: Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak.” (5Móz 29,12)

Nem kell, hogy teherként roskasszon a porba az új elköteleződés szövetsége (Jer 31,31; Lk 22,20b)! Nem a magad elköteleződésén, erőfeszítéseiden, kitartásán, hűségén múlik, nem kell vért izzadnod, hogy megmaradj ebben a szövetségben, hanem Jézus kötelezte el magát, feszítette meg végsőig erejét, mutatta ki mérhetetlen hűségét, izzadt vért azért, hogy a rettegett elköteleződésből boldogító elköteleződés legyen. Bizonyáságot pedig odaszegezve magát a keresztre, hogy kimutassa haláláig menő szeretetét irántunk. Élve távozott a sírból, hogy kimutassa hatalmát bűneink és a halál felett.

Elköteleződés?! – kiáltod rettegetve? Elvégeztetett! – kiáltja Jézus. Most már te is örömmel és boldogan kötelezheted el magadat Megváltódnak. Nem azért nem kell félned, mert bizonyos lehetsz a jövő alakulásában, hanem azért, mert egészen bizonyos lehetsz Krisztus hűségében.

Elköteleződés?! Elvégeztetett!

**SZAKÁCS
TAMÁS**

Krisztus hűséges rabszolgája

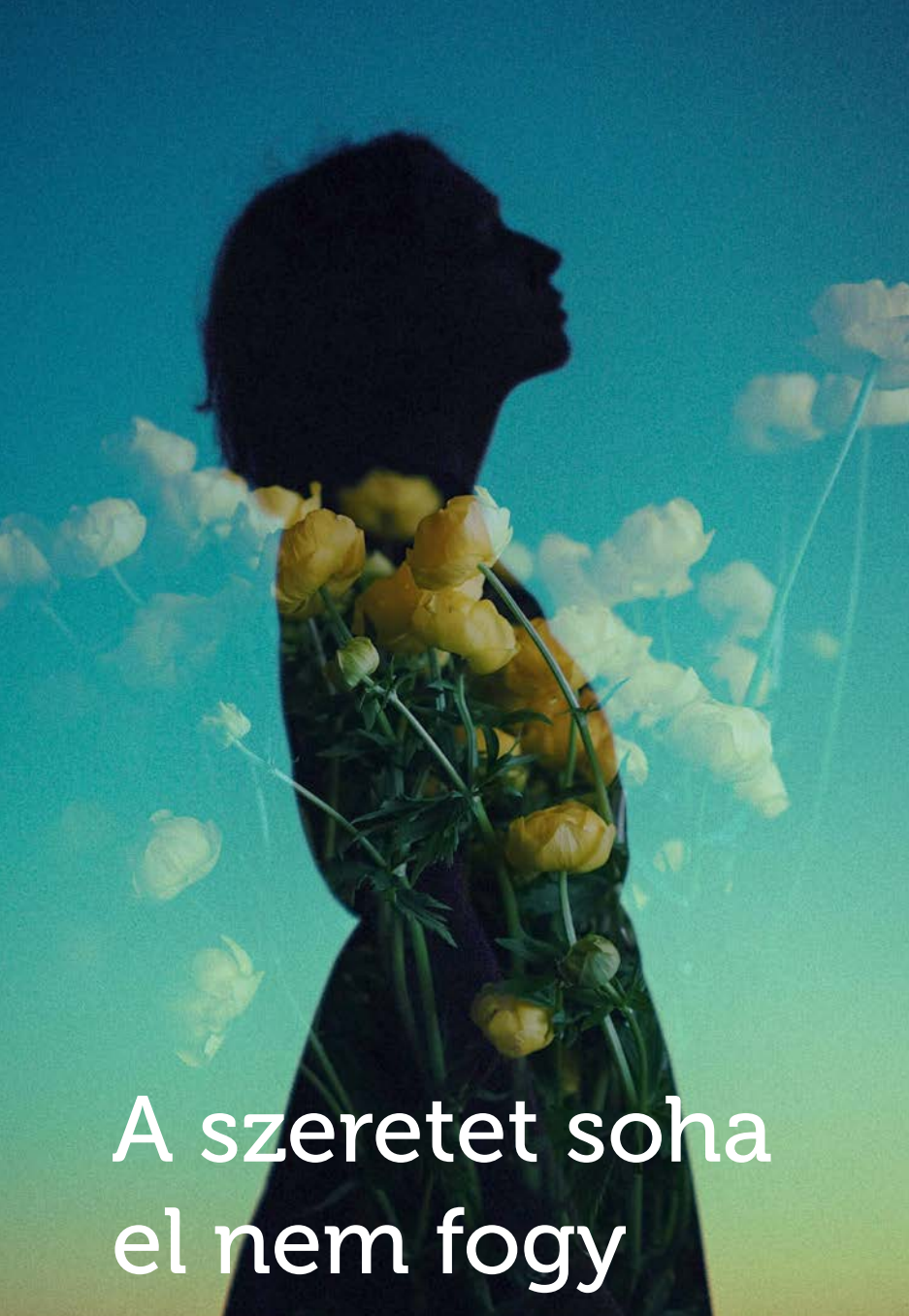
A 20. század első felében történhetett az eset. Kína egyik belső tartományában az idegenek ellen fellázadt tömeg megragadott egy védtelen keresztyén iratterjesztőt, és végighurcolva őt az utcákon arra akarták kényszeríteni, hogy torkaszakadtából kiáltozza: „Én az idegenek ostoba rabszolgája vagyok!”

Az iratterjesztő erre azt mondta, hogy csak akkor hajlandó kiáltani, ha megengedik neki, hogy megne-

vezhesse azt az idegent, akinek ő a rabszolgája. Azok szitkozódások és fenyegetések között azt mondták, hogy megengedik, csak minél hangosabban kiáltozzon, de most azonnal. Az iratterjesztő erre boldog örömmel harsogta végig az utcákon – míg teljesen be nem rekedt: „Én Jézus Krisztus hűséges rabszolgája vagyok!”

Forrás: ismeretlen

A szeretet soha el nem fogy

Erika aznap este tovább maradt a munkahelyén. Megtehetette, hiszen főkönyvelőként kötetlen munkaidőben dolgozott. Az utolsó percek már nem is a feladataival teltek, hanem egy kicsit elmerengett a közelmúlt eseményein. A válás időszakát nehezen élte meg, de most már túl van rajta. Sőt, szerető társra talált Laciban. Elvégre a boldogság mindenkinek jár. A fiatalok örültek egymásnak, már megterveztek mindent az esküvőjükkel kapcsolatban. Nem lesznek sokan, csak a közeli hozzátartozók. Mindketten szeretnék, ha szerényen zajlana le minden. Elvégre vőlegényének is ez lesz a második házassága. Meringéséből a takarítók zaja hozta vissza a valóságba.

Most már indulnom kell! – gondolta. Laci esténként futni járt. Szeretett volna hamarabb hazaérni, mint a kedvese. Valami finomságot készíteni vacsorára, amit aztán együtt költhetnek el gyer-

tyafénynél. Felkapta az asztalról az esküvőszervező cég fotóalbumát, és már indult is kifelé. Még biccentett egyet a takarítók felé, majd sietett a kocsiért a mélygarázsba. A hazafelé tartó úton már egészen besötétedett. Az otthon és a társ biztonságának tudata mosolyt fakasztott az arcára. Milyen jó, hogy nem marad egyedül, hiszen már mindketten életük B oldalát élték.

Amint a háznál befordult a kocsibejáróba, az autó lámpájának fényében észrevett valamit a járdán feküdni. Kiszállt és elindult felé. Ahogy lassan közeledett, kezdte felismerni Laci futóruháját. Csak nem ő fekszik a földön? Ahogy csökkent a távolság, egyre inkább kezdett megvilágosodni, hogy szerető társa fekszik előtte. Nem mutatott életjelet. Kapkodva vette elő a telefonját és hívta a mentőket. Utána könnyeivel küszködve igyekezett megkezdeni az újraélesztést. Ki tudja, mióta fekdühetett a ház előtt?

Csak a remény lebegett előtte, hogy mégis visszakapja őt.

Közben a mentősök is megérkeztek és szakszerűen folytatták a reanimációt. Amikor a pulzus tapintható lett, felcsillant a remény. Talán visszakapja szerelmét! A mentőautó ajtajának csapódására még emlékezett, utána összesűrűsödtek az események. A kórház sürgősségi osztályán ébredt tudatára annak, ami az elmúlt órában történt. Azt hitte, csak álom volt, amit átélt. De az orvosok hamar felébresztették; Laci él, de kómában van. Senki nem tudja, mennyi ideig állhatott a szíve és az agy mennyire károsodott. Az élet egy pillanat alatt átirta boldog életet ígérő terveit.

Hamarosan talált egy ausztriai kórházat, ahol reménykedhetett Laci felépülésében. Végül is abban az országban dolgozott vendégmunkásként, oda fizette az egészségügyi ellátást. Sajnos ott sem tudtak rajta segíteni. Erika úgy döntött, hogy hazaviszi a kórházból és élete végéig ápolni fogja szerelmét...

Rengeteget dolgozott, kisebb cégek könyveléseit elvállalta, hogy mindent megadjon Lacinak. Külön szobát rendezett be neki. Ápolta, táplálta, forgatta, gondozta, sokszor erején felül. Ebből nem lehet csak úgy kiszállni. **Hitte, hogy – ha nem is reagál – Laci hallja őt, és érzékeli azt a szeretetet, amit iránta táplál.** Esténként imára kulcsolta kezét és fohászzkodott Istenhez. Erőt kért, és néha azt is kérni mert Isten-től, hogy egyszer egészségben visszakaphassa Lacit. Számos filmben látta már, hogy a főhős csodálatos módon egyszer csak felébredt a kómából. Erika sokszor belealudt az imába, és néha azt álmodta, hogy vőlegénye szeme kinyílik, felül az ágyban, újra reá tekint, és magához öleli.

Így teltek a napok és az évek. Már több mint tíz év is eltelt, amikor Laci szíve egy éjszaka megszűnt dobogni. Csak egy halk sóhajtást adott ki magából. Erika csak reggel vette észre, hogy társa végleg eltávozott. Egy évtizednyi fáradtság sűrűsödött össze hirtelen benne, amikor a fotelbe zuhant...

Nem voltak sokan a temetésen. A gyászolók a miértekre keresték a választ. De a válasz egyedül Istennél van.

**MENYES
GYULA**

Hivatásmozaik

Először tiniként fogalmazódott meg bennem, hogy szeretnék majd gyermekekkel foglalkozni. Később Isten először kisebb, majd egyre nagyobb feladatokat bízott rám. Idestova öt éve foglalkozom hivatásszerűen fiatalokkal, gyermekekkel.

Tavaly a pszichológus diplomám megszerzése után tudományos pályára készültem, viszont Isten terve más volt. Ahogyan öt évvel ezelőtt ő helyezett véletlenek útján ifjúsági missziós munkába, úgy ő hívott el iskolapszichológusnak is. Sokat gondolkodtam azon, hogy Isten miért is ide vezetett és van-e ténylegesen feladatom itt. Isten megmutatta, hogy igenis van.

Egyszer valaki azt mondta, hogy a nevem, amely anyácskát jelent, számomra egy prófécia. Habár még nincs saját gyermekem, de hiszem, hogy anyai szeretettel és gondoskodással tudok a fiatalok felé fordulni, és Isten arra hívott el, hogy általam tudja szeretni az ő gyermekeit.

*Gál-Sztruhár Emese
iskolapszichológus*

Már kislánykoromban vonzódtam az egészségügyi pályához. Nagymamám sok éven keresztül ágyban fekvő beteg volt. Mindig erős vágy volt bennem, hogy bárcsak meggyógyíthatnám.

Sikerült bejutnom a Szegedi Orvostudományi Egyetemre. Közben hitre jutottam és lenyűgöztek Jézus gyógyításról szóló történetei. Sokszor megtapasztaltam, hogyan egyengeti, vezeti Isten az utamat. Korán megismertem a beteg oldalt is, Isten beleengedett egy komoly betegségbe. Lelkészem segítségével ekkor tanultam meg, hogyan lehetek majd orvos a teljes embernek, Bibliával a kezemben.

Huszonöt éve dolgozom az orvosi pályán. Hivatásomat szolgálatnak tekintem. Munkám során igyekszem a hitemet is megmutatni szavaimmal és tetteimmel, és rámutatni Jézusra, aki a legnagyobb gyógyító és Úr a halál felett is. Naponta kérem Isten áldását a munkámra és a betegeimre is.

*Dr. Szemenyei Gabriella
házi orvos*

Mit jelent egy tanító számára az elköteleződés? Leginkább „mihez tartást” jelent – keresztyén emberként a tanítványság komolyan vételét. Ahhoz tartom magam, hogy Krisztus-tanítványként vagyok pedagógus. Amikor ez iránt elkötelezetten vagyok jelen a tanítványaimmal való kapcsolatban, a tanítóként végzett hétköznapi munkám más megvilágításba kerül. Amellett, hogy pedagógiai munkámat alapértelmezetten magas színvonalon törekszem elvégezni, elkötelezett tanítványként hivatásomra missziós lehetőségként is tekintek, amelynek során minden adandó alkalmat megragadok arra, hogy Krisztushoz tartozásunkra utaljak, és azt észrevétessem a tanítványaimmal.

Elköteleződésemet erősíthetik a gyermekektől, tanítványoktól – olykor szüleiktől is – érkező visszajelzések, a velük, köztük átélt helyzetek, az Istentől érkező igei meg erősítések.

Vajon lehet-e elköteleződés nélkül nevelni a ránk bízott gyermekeket? Valószínűleg nem, illetve a pusztán kötelességből, a megélhetés szükségéből végzett tevékenységet nem lehet igazán nevelésnek nevez-

ni. Egy adott világnézet, értékrend – mint sorvezető vagy zsinórmérték – mellett való elköteleződésre minden pedagógusnak szüksége van. A keresztyén pedagógus számára ez Krisztus követését és ennek átadását kell, hogy jelentse.

*Nagyné Györgyi Szilvia
tanító*

Ezen az úton összenövesztelek benneteket

Koczúr Tibor és Mária vallomása Istenhez való kapcsolódásukról, megújult házassági elköteleződésükről

Milyen alapokon állva terveztétek a házasságotokat?

Mária: Diákszerelmként indult a miénk. Gimnazistaként öt éve már valamiképp elköteleződöttünk egymás mellett. Ez hosszú együttjárást jelentett, de nem voltak biztos fogódzók vagy elvárások egymással szemben. Egyszerűen vonzóak voltak számomra Tibi adottságai. A családjunkban sem volt minta arra, hogy mi a fontos egy életre szóló kapcsolatnál. Én jártam evangélikus gyülekezetbe, ifibe, ez a szerelem mégis kiragadott az

Istenhez való kötődésemből. Nem voltak lelki előkészületek a házasságunkra, nem volt templomi esküvőnk sem.

Tibor: Az én szüleim párttagok voltak, ehhez mérten kaptam neveltetést. Amikor – vidéki szokás szerint – az esküvő napján a kapufélfánkra került volna, hogy: „Isten hozta, kedves vendég!”, én azt mondtam, így esküvő se lesz. Nem ismertem Isten tanításait, de ellettem voltam a hitnek. Sokáig így éltünk. Jöttek a bűnök, és az én hibámból végül a válás széléig jutottunk.

Isten ekkor lépett közelebb hozzátok? Amikor megérezhettétek a hiányát a házasságotokban?

Mária: Tíz év házasság után éreztük, hogy már csak „holtodiglan halál” vár ránk egymás mellett. Mintha élnénk, de halottak vagyunk; nincs semmi, amiből életerőt meríthetnénk. Rengeteg álmatlan éjszakám volt, titkon sokat sírtam. Nem láttam, hogyan tovább.

Hiába esküdözik valaki, hiába dönti el, hogy kitart a másik mellett, az élet nem várt események elé állíthatja. Eze- »

ket az ember nem tudja magától, külső segítség nélkül megoldani, de Isten tud valódi segítséget adni. Biztos vagyok benne, hogy egyedül ő tartott együtt minket. Rejtetten hatással volt rám, hogy megkereszteltek és konfirmáltak. Istenhez futottam, ő pedig elkezdte felhevíteni a szívemet.

Mit tudtál lépni, amikor eszedbe jutott Isten? Milyen irányt mutatott neked?

Hallottam egy biatorbágyi női csendeshétről, és gyakorlatilag odamenekültem. Amikor ott meghallottam, hogy Isten vár, és vele újat lehet kezdeni, igent mondtam neki. Intenzív hetet töltöttem a jelenlétében. Kimondtam, hogy vele

szeretném folytatni az életemet. Döntöttem mellette, mert megértettem, hogy ő mit tett értem. Akkor fogtam fel először Jézus áldozatának a mibenlétét, amiről már hallottam és beszéltem is korábban. Ezzel egy új útra léptem. Amikor Tibi értem jött, elmondtam neki, hogy van újrakezdés a kapcsolatunkban.

Újra elköteleződöttél – már más alapon – a házasságotok mellett? Ez miben nyilvánult meg?

Tibi két évvel később adta az életét az Úrnak, mint én. Én folyamatosan imádkoztam, és bőjtöltem a megtéréséért. Az ima ezért meghatározó az életünkben, Isten alakította ki, hogy a házasságunk egyik alappillére legyen. Nem a magam erejéből ment ez, Isten adott motivációt és imatársakat a küzdelemhez.

Két évig nem láttam semmi változást, de Isten eközben megerősített engem. Például elvezetett, hogy kérjek bocsánatot attól, akivel Tibor hűtlenséget követett el velem szemben. Megbántam, hogy olyan haraggal gondoltam rá. Ez meghatározó történet volt.

Mit reagáltál arra, hogy Mária új módon próbálta megmenteni a házasságotokat?

Azt gondoltam, hogy elmúlik benne a megtérése utáni fellángolás. Két év elteltével elfáradt a harcban, és a válás széléig terelődött a kapcsolatunk. Akkor már én is félttem, hogy elveszítem a családom, és kitaláltam, hogyan kellene Marcsi lelkére hatnom. Ő járt az ősaárdi evangélikus asszonykörbe, és én megkérdeztem a lelkésztől, hogy férfiként is részt vehetek-e ezen. Csak be akartam ülni, eljátszani kicsit, hogy megváltoztam.

Három-négy alkalom után rám neheztedek az igék, amiket hallgattam. Kértem a lelkészt, hogy beszéljünk, mert nem bírom ezt tovább. Ő volt az én emberem, aki este tízkor felvette a Luther-kabátot, és bűnvallás után úrvacsorát vehettem. Ez volt az én megtérésem, az a pillanat, amelyik megváltoztatta az életem.

Karácsony előtt történt ez. Megkértem a lelkészt, hogy adjon majd össze minket Isten színe előtt az ünnepi alkalom után. Az üres templomban bűneim megvallásával, bocsánatkéréssel, leterdelve kérdeztem meg Marcsit, hogy lesz-e a feleségem. Ő igent mondott, hozzátéve, hogy Istennek mond igent, nem nekem.

Ezúttal tudtál bízni a férjed hűségében?

Amikor karácsonykor szövetséget kötöttünk Isten előtt, ezt egy szent do-

lognak éltem meg. Valóban Istennek mondtam igent. Én sírtam ott, nem éreztem, hogy őszintén kimondhatom, hogy szeretem a férjem. De nem az volt a lényeg, hogy én hol tartok, hanem az, hogy külsőleg is, együtt is kértük Istent, hogy jöjjön be a közös életünkbe, a szövetségünkbe. Egy új úton indultunk el akkor, ami nem volt könnyű.

Nem volt instant, gyors megoldás mindenre; hat év telt el ezután, mire megértettük a szövetségünk jelentését. Meg kellett tanulnunk, mit jelent a hűség, a holtomig-holtáig. Hiszen soha nem éreztem korábban azt a biztonságot, hogy ő ragaszkodik hozzám. Ahogy a Bibliában olvassuk: „ragaszkodik feleségéhez, és ezért lesznek egy testté” (1Móz 2,24). Bizonytalan volt, hogy ő teljesen az enyém-e, én pedig az övé. Mára tudjuk, hogy ebbe sem barát, sem ismerős nem fér bele.

A megtérésünk óta eltelt huszonegynéhány év, azóta tanít Isten arra, hogyan lehet előtte kedves az életünk.

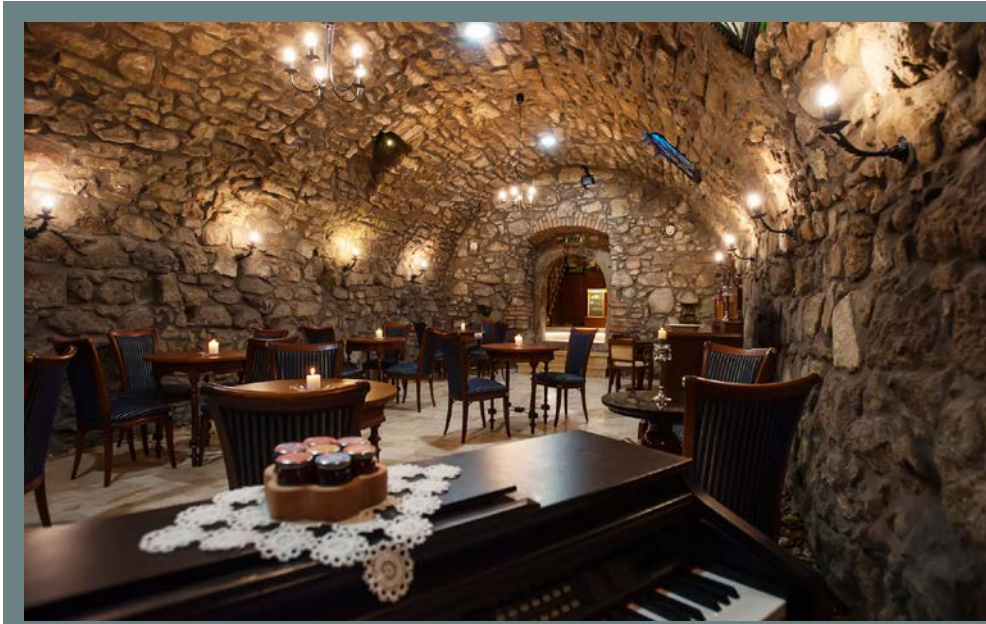
Tibor, benned hogyan zajlott le a változás? Milyen módon kezdte ragaszkodni a feleségedhez?

A későbbiekben én is eljutottam Biatorgyára, és ami azon a héten ért, teljesen belém ivódott. Mottóm és vágyam lett, hogy csak egyszer mondja még a feleségem, hogy szeret, és tudjon bízni bennem.

Hosszú idő kellett a helyreálláshoz. Jöttek a kísértések is. Taxiként dolgoztam akkoriban. Volt, hogy egy éjjel két hölgy is felajánlotta egymás után, hogy természetben fizet. Visszautasítottam, mire megkaptam az egyiktől: „Te hülye vagy?” „Jó hülyének lenni!” – válaszoltam.

Voltak a kollégák között érettebb hívők, akikkel a munka szüneteiben beszélgettünk a hitről, Istenről, a házasságról. Aztán ráébredtem, hogy ez a szakma nem olyan, amivel bizalmat lehet építeni. Az volt a célom, hogy úgy megbízzon bennem a feleségem; hogy ha száz kilométerről mondom, hogy nem vagy igen, akkor elhiggye, hogy az úgy is van. Az ördög csapdákkal hátráltatott, és amit felépítettem, egyetlen mondattal el lehetett rontani, és kezdhettük újra az építkezést.

Tudni kell, hogy volt már egy gyermekünk, akiért hat éven át küzdöttünk. Miután megtértünk és rendbetettük az életünket, ahogy tudtuk, született egy lányunk. Az, hogy kaptuk őt, ajándék számunkra, és jel Istentől.

A házaspár kettejük közös szívügyeként működteti az Adullám Kávézót Vácon

Lett egy biztos alapja a házasságotoknak Istentől?

Mária: Feltétlenül, enélkül nem is lehetett volna továbbmenni. Nekem nagyon össze volt törve a szívem, hosszadalmas volt a gyógyulásom. A bizalmat Isten nélkül nem lehet visszaépíteni. Voltak erre próbálkozások, amelyek nem működtek. Ő a kereteket lépésről lépésre cövekelte ki körénk, és tanított, hogy miben ne lengjünk ki.

Együtt dolgozunk, ami összezártságot jelent. Mégiscsak más típusok vagyunk, más a személyiségünk. Megtanultunk megbeszélni dolgokat, és másképp élni a mindennapokban. Isten megígérte: Ezen az úton összenövesztelek benneteket, amíg azt veszitek észre, hogy egyek vagytok. – És ennél jobb dolog nincs is az életemben! Ha vannak is nézetkülönbségek, Isten azt mondja, hogy összecsiszol minket, hogy rajtunk keresztül megmutassa, hogy létezik és megtörténhet ilyen a házasságban.

Hogyan tesztelt bizonyosságot erről? Odaszántátok magatokat mások segítségére is.

Tibor: Megkérdezik az ismerőseim és régi üzletfelek, hogy mi változott meg bennem, nem ilyennek ismertek. Elmondom, hogy az én életemet a hitre jutás változtatta meg. A gondolkodásom változott meg, és az ebből fakadó cselekedeteim. Ezért bíz meg bennem a feleségem.

Én nem akartam a feleségem helyére tenni azt a sok barátnőt, akivel együtt voltam. De közben a legmélyebb mélyre jutottam, ennél a mélyebben már

csak az öngyilkossági gondolatok lettek volna. Onnan kiáltottam az Úrhoz, és ő elfogadta ezt. Óvok ettől mindenkit: ne akarjanak oda lemenni! Aki pedig Istenhez akar közeledni, annak nyilvánvalóan mindig ott lesz a kísértés. De ő erősebb, benne bízson!

Mária: Olvasunk a Bibliában arról is, hogy most menj el, és ne mondd senkinek, ami veled történt. Nem szabad kapcsolatokat széttzilálni. A másik oldal az, amikor Isten elkészíti valaki szívét általunk a vele való találkozásra. Erre nem készülünk, egyszerűen az kerekedik ki belőle, hogy elmondjuk, ez hogy is volt a mi életünkben.

Tudják az üzleti partnereink is, hogy ki a mi Istenünk. Nem okoskodás ez, természetes módon kerül elő. Meghatározó a családi körben is, hogy hogy élünk, és hogy ezáltal kiké válnak a környezetünkben élők. Felelősek vagyunk értük és mindazokért, akik megosztják velünk, hogy bajban a házasságuk.

Van, hogy látjuk a baráti körünkben, hogy milyen nehéz szakaszban vannak – amilyenben mi is voltunk. Mert hiába volt házasságkötésünk, nem olyan értékek szerint éltünk mi sem, mint ahogy egy házasságban kellett volna. Elmondjuk, hogy ha nincs ott az élő Isten a mindennapjainkban, akkor nem működik a házasság.

Hiszen mindig lesznek kritikus helyzetek, amikben elbukhatunk. Ha nem hűtlenség, akkor a szüleinkkel, gyerekeinkkel kapcsolatos problémák... De Isten erőt ad, és valami csodát tesz bennünk. A bennünk élő Krisztus a csoda!

E. K. J.

Könyvajánló

Pálhegyi Ferenc: Csakazértis házasság!

KIA Kiadó, 2015

Azt mondják: a házasság idejétmúlt intézmény. Ezért sokan nem kötik meg, vagy elkötelezettség nélkül élnek együtt. De felmerül a kérdés: ha valaki rosszul használ egy készüléket, mondhatja-e, hogy az rossz? A házasság elköteleződés a hűségre, megbecsülésre, szeretetre. Mindhárom forrása Isten, mert magunk nem rendelkezünk velük. Az egymás iránti elköteleződés akkor fog sikerülni, ha előbb Isten felé kötelezzük el magunkat. Ez az a mozzanat, amikor a készülék csatlakozóját bedugjuk a konnektorba.

John Stott: Hinni Jézusban – A kereszténység lényege

Harmat Kiadó, 2018

John Stott a kereszténység legalapvetőbb tényeit és tanításait összegzi tömören és közérthetően. A keresztény hit alappilléreinek összegzése segít a hívőknek, hogy újra átgondolják hitük alapjait és értelmét, a keresőknek pedig jó áttekintést nyújt a kereszténység mibenlétéről.

Barry St. Clair: Lelki növekedés 1. – Kövesd Jézust!

KIA Kiadó, 2022

Barry St. Clair több mint negyvenöt évet töltött Jézus-központú, hatékony ifjúsági szolgálatban szerte a világon. Célja, hogy bemutassa Jézust a fiatal generációnak.

Valójában mit is jelent Jézus követése? Változást! Jézus belülről kifelé változtatja meg az életedet, és felhasznál mások életének a megváltoztatásában is. Azt akarja, hogy teljes odaszánással kövesd őt!

Cs. Szabó Sándor: Luther 1. – Az út / Luther 2. – Az igazság és az élet

Harmat Kiadó, 2018

A kétkötetes mű első része a kezdetektől 1517-ig mutatja be az eseményeket fizikai és lelki síkon. A második kötet bemutatja, ahogy Martin Luther 95 tétele nem várt visszhangra lel. Olyan indulatok szabadulnak el az egyházat védők és a visszaéléseket kritizálók között, hogy a békés megoldás lehetősége egyre reménytelenebbnek tűnik. Martint azonban a kiátkozástól való félelem sem rettentí vissza attól, hogy lelkiismeretét követve megtagadja tanainak visszavonását...

A könyvek megvásárolhatók, megrendelhetők a kiadók könyvesboltjaiban.

Rejtvény

Az alábbi bibliai idézetek az elköteleződésről szólnak.

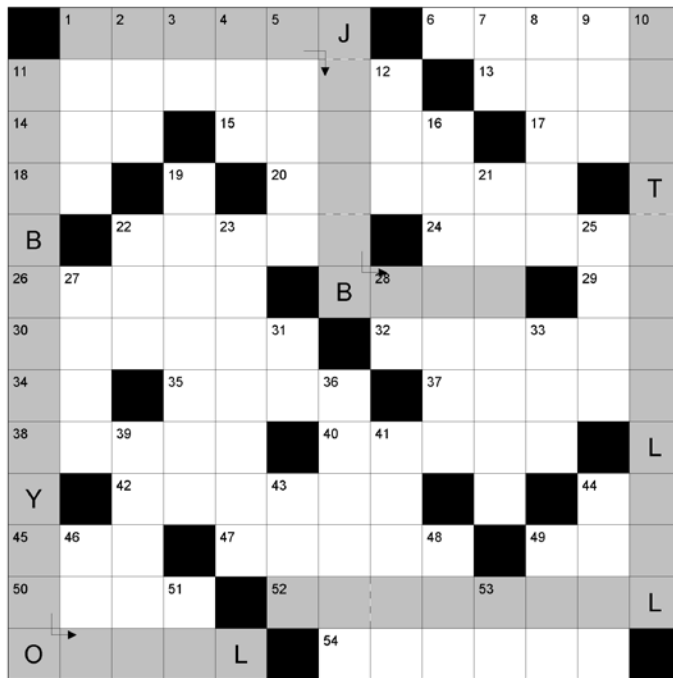
Megfejtésként kérjük beküldeni a pontos igehelyeket, illetve ahol lehet, a szereplők neveit is, hogy ki mondta kinek.

1. Jól tudja apád, hogy te jóindulattal vagy irántam.
2. Ahová te mégy, oda megyek, ahol te megszállsz, ott szállok meg. Néped az én népem, Istened az én Istenem.
3. De én és az én házam népe az Urat szolgáljuk!
4. De, ha ezt mondja: Nem megyek el tőled – mert megszeretett téged és házad népét, mert jó dolga volt nálad; akkor fogj egy árat, és szúrd azt a fülén keresztül az ajtófélfába, azután maradjon ő a szolgád örökre.
5. Nem tudok közöttetek másról, csak Jézus Krisztusról, róla is mint megfeszítetttről.
6. Tégy engem, mint pecsétet a szívedre, mint pecsétet a karodra!
7. Nekem vigyáznom kell, hogy csak azt mondjam, amit az Úr ad a számba.
8. Ne félj, hiszen én hűséggel tartozom apádért, ... és visszaadom neked nagyapádnak minden földbirtokát.
9. Ha részvétellel tekintesz szolgálólányod nyomorúságára, ... fiúgyermeket adsz..., akkor egész életére az Úrnak adom.

Szeverényi Jánosné

Keresztrejtvény

Vízszintes: 1. Az igevers első része. 6. Kivándorló szülőföldje. 11. ... Haruki; japán író, műfordító. 13. Lány nehézfémm. 14. ... Ece; török színész. 15. Magasított. 17. Japán díszhal. 18. Gipszdarab! 20. Feladat megoldásán gondolkodó. 22. Fábrián ...; író. 24. A tetejére dob. 26. Nyíl jelzi. 29. A Galga partjai! 30. Simba nagybátyja Az oroszlánkirály c. filmben. 32. A kék egyik árnyalata. 34. Országhatárok! 35. Becézett Olga. 37. Madár testét borító képződmény, tájszóval. 38. Menyétféle ragadozó. 40. Al Di ...; amerikai gitáros. 42. Leválik a kampóról. 44. Latin kötőszó. 45. A Mini autómárka egyik modellje. 47. Lakástextil-áruház. 49. A fedezékébe. 50. Bükkaljai község; itt járt három évig iskolába Gárdonyi Géza. 52. Az igevers harmadik része. 54. Robbanóanyag; TNT.

Függőleges: 1. Magyar pásztorkutyafajta. 2. Menyasszony. 3. A rádium vegyjele. 4. ... Falck; svéd filmrendező. 5. Cseréhi község. 7. Téli csapadék. 8. Ablaktalan szobafülke. 9. Állatkert. 10. Az igevers második része. 11. Az igevers negyedik része. 12. Efféle. 16. Dél-Olaszország harmadik legnagyobb városa. 19. Kossuth-díjas író, költő (Dezső). 21. Magához kötő. 22. Működik az óra. 23. Negyed fele. 25. Egyenlő a grundon! 27. Omlik, roskad. 28. A házba. 31. Félhang! 33. Schütz ...; néhai komika. 36. Gyülekezeti rendezvény a nap végén. 39. Feszítőeszközzel rögzített. 41. ... Allan Poe; amerikai író, költő. 43. Mely személy tulajdona? 44. Az orrától. 46. Pázsitfűféle. 48. Mosópormárka. 49. Aranka, becézve. 51. Kissé gyáva! 53. Pitétőltelek!

Súgó: AKE, ALKÓV, DAMAK, DIEGO, EDA, EDGAR, KOI, MEOLA, OMO, SÁLY, TARANTO, TOLLU

Készítette: Meleg Dávid

A helyes megfejtést a szerkesztőség új címére várjuk:
Evangelikus Missziói Központ, 1085 Budapest, Üllői út 24. III. em.

Imádkozzunk!

„Ha ti megtartjátok az én ígémet, valóban tanítványaim vagytok; megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket.” (Jn 8,31–32)

„Az emberek akkor hiszik magukat szabadoknak, ha Istentől is el tudják szakítani magukat és szolgáltnak tekintik azokat, akik ismerik az Isten iránti engedelmességet.

Ennek oka ez: kétféle szabadság van. Az egyik az ember szabadsága, a másik az újember szabadsága. A kettő közül választania kell az embernek. Valom: Isten akaratának szolgálni – az új ember igaz szabadsága.”

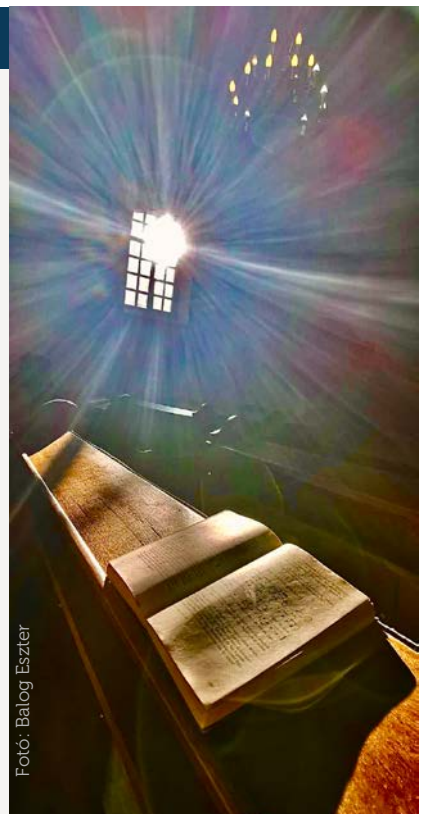
(Ordass Lajos: Útravaló az év minden napjára)

Adjunk hálát, mert...:

- Urunk visszavonhatatlanul elköteleződött mellettünk: „Nem kívánom a bűnös ember halálát, hanem azt, hogy megtérjen útjáról, és éljen” (Ez 33,11);
- nem hagy magunkra küzdelmeinkben, nehéz élethelyzeteinkben: „Az Úr harcol értetek, ti pedig maradjatok vesztég” (2Móz 14,14);
- „...valahány ígérete van Istennek, azokra őbenne [Kiszтусban] van az igen. Ő pecsétjével el is jegyezt minket, és a Lélek zálogát adta szívünkbe” (2Kor 1,20–22)!

Könyörögjünk:

- mennyei erőért, hitért, hogy minden körülmények között hűségesek tudjunk maradni Urunkhoz, aki a Jézus vére árán szerzett új életet kínálja mindannyiunknak;
- azokért a testvéreinkért szerte a világban, akik számára most van itt a próbatétel ideje, hogy megvallják hitüket;
- józanságért, tisztánlátásért, hogy ne köteleződjünk el akármilyen szimpatikusnak tűnő eszme mellett!

Fotó: Balog Eszter

Engedjük, hogy Isten ránk találjon!

Hogyan beszél hozzánk Isten? És hogy vezet lépésről lépésre egy szándéka ellenére igazgatóvá vált tanárnőt szép, egyben nehéz feladatai között? *Stanka Erika* tanárnőt, a Dudari Általános Iskola megbízott intézményvezetőjét, a tési evangélikus gyülekezet kántorát és sokféle területen szolgáló tagját kérdeztük.

Előzetesen elmondtad nekem, hogy Isten rengeteg mindenben megmutakozott az életedben. Mit emelnél ki ezekből?

Elsőként azt, ahogy Isten megragadta az életemet. Tízévesen feljött bennem a vágy, hogy az osztálytársaimhoz hasonlóan én is járhassak hittanórára. Éppen abban az évben kaptunk új lelkeszt, így ez meg is valósulhatott. Majd elkerülhettem Zánkára egy olyan konfirmandustáborba, ahol egy nyugdíjas tanító, *Ács Gyula* bácsi által gyereknyelven szólalt meg az evangélium. Ott kezdett szólíttatni Isten, és bizonyítani az ő szeretetét.

Gimnazista éveim alatt komolyabban odafordultam a zenélés felé. A helyi zeneiskolában orgona tanszakot indítottak, és két év múlva egyenes utam volt a szombathelyi Tanárképző Főiskola énektanári és egyházzene szakára. Akkor már állandó kántorként szolgáltam a gyülekezetünkben. Isten csodálatosan a lábam alá tette az utat.

Gyerekként mi volt számodra vonzó Istenben?

Láttam imádkozó, bibliaolvasó nagyszüleim példáját. Akkor még természetes volt számomra Isten létezése, boldogan ráhagyatkoztam a mennyei Atyára. Évekkel később egy barátom kiírta a Facebookra: „Isten pedig nem létezik”. Akkor elgondolkodtam: mi van, ha mégsem igaz ez az egész? Istent kértem, hogy jelentsen ki magát nekem.

Másnap kint voltunk a kertben, és leszállt a lábam elé egy szajkó, méghozzá valószínűtlen közelségben. Rögtön az az ige jutott eszembe, hogy ami Isten istenségéből láthatatlan, az meglátható alkotásainak értelmes vizsgálata révén (Róm 1,20). Csodálatos megtapasztalást jelentett ez arról, hogy Isten nem vet el, amikor bizonytalanná válik a hitem, hanem él és válaszol nekem.

Hogy ér el Isten olyanokat, akikben nincs meg az a vágy, ami benned megvolt? Láttál erre példát a környezetedben?

Mostanában a gyülekezeti fiatalok életében szeretnék látni, hogy közelednek Istenhez. Tanít az Isten arra, hogy olyan türelemmel forduljunk feléjük, ahogyan ő maga is fordult az emberhez. Fontos szeretettel kívánni, ahogy Isten majd munkálkodik az életükben. Akkor is, ha úgy látjuk, hogy nem engednek, kemények. Az ilyen emberek nem egyszer utólag elmondják, hogy milyen harc dúlt bennük, bár azt vallották, hogy Isten őket nem érdekli. És évek múltán végül beérik a gyümölcs.

Milyen feladataid vannak a Dudari Általános Iskolában?

Éneket és informatikát tanítok. Amikor 2018-ban nyugdíjba ment az igazgató, kapacitáltak, hogy vállaljam el a helyettesi posztot. Szeretek tanítani, de nem szeretek embereket irányítani. Hetekig imádkoztam, hogy megtudjam, Isten ebben a feladatkörben szeretne-e látni engem. Amikor behívott az akkori igazgató, megjelent a lelki szemeim előtt egy patchwork (foltmozaik – *a szerk.*), amelyből hiányzott egy darab. Ilyenformán mutatta meg Isten, hogy vállaljam el a feladatot, mert támadt egy űr.

Ezután viszont jött a csavar: rá egy évre lemondott az új igazgató. Helyetként nekem kellett volna tovább vinnem az iskolát. Úgy éreztem magam, mint akit csőbe húztak. A lelkészem mutatott rá: „Ha az Úristen húzott csőbe, akkor ő veled is marad!” Nincs erre képesítesem, és problémát jelent több száz ember elé kiállni és beszélni, Isten mégis sok-sok igén keresztül megerősített: „Nyugi, én veled leszek!”

Milyen kihívások vártak ebben a feladatkörben?

A megbízott igazgatói státuszom össze egy nagy csőtöréssel indult az iskolában. Művelődési és gyülekezeti házakba vittük ki a gyerekeket tanulni. Hamar megoldódott annak a vízvezetéknek a cseréje, amelynek a javítását évek óta kértük. Utána egy évvel a Covid érkezett, és meg kellett oldani a digitális oktatást. Isten kirendelte a technikai feltételeket és a bátorságot is a szívembe, hogy ne rettegjek a betegségtől. Menjek be azokhoz a gyerekekhez az iskolába, akiknél nem megoldható, hogy otthon maradjanak.

Pedagógushiánnyal is küzdöttünk. Kértem Istent, hogy küldjön nekünk új tanárokat a magyar-történelem szakos kollégánk helyett, aki felmondott. Magyartanárt nem találtunk a környéken. Isten két igével biztatott a nyár folyamán: „Kérjete, és adatik nektek, keressetek, és találtok” (Mt 7,7). A másik ige arról szólt, hogy higgyük, hogy amiért imádkozunk, már megkaptuk (Mk 11,24; Csia Lajos fordítása). „Jó, Uram, köszönöm, hogy te már tudod, hogy ki lesz a pedagógusunk.”

Az augusztus 20-a utáni napokban elmondtam Istennek, hogy most már én is szeretném látni, ki lesz a magyartanárunk. Aznap így szólt az ige: „csak próbára tesz benneteket az Úr, a ti Istenetek, hogy megtudja, valóban teljes szívvel és lélekkel szeretitek-e az Urat” (5Móz 13,4). Aznap délután írt rám a jelenlegi ma-

gyarszakos pedagógusunk. Csodálatos volt így megtapasztalni Isten segítségét!

Milyen eszközeid vannak tanárként, hogy Isten szeretetét közvetítsd?

A gyerekek tudják rólam, hogy keresztyén vagyok, és azt is, hogy heti egyszer imádkozunk a hitoktatókkal az iskolánkért. Gyakran van lehetőségem arra, hogy továbbadjam nekik a jézusi tanításokat. Taníthatom őket a másik megbecsülésére, türelemre, bizalomra úgy is, hogy nem feltétlenül beszélek mindeközben Istenről.

De volt már tapasztalatom olyan fiatal kamassszal, akiről kiderült, hogy a lehúzott pulóvere ujjja a végigvagdalt alkarját takarja. Amikor behívtam az irodámba, a lány beszámolt a kétségbeeséséről. Itt

áll a továbbtanulás előtt, és semmiben nem segítik a szülei. Mi lesz, ha nem veszik fel oda, ahova igazán szeretne menni? Amikor beszéltünk arról, hogy miért bántja magát, el tudtam neki mondani az evangéliumot. Hogy nem kell saját magát megsebeznie, mert az Úr Jézus már elviselte ezeket a sebeket helyette. Az ördög hazugsága, hogy magát kell tönkretennie. Jézus ki tudja emelni ebből a gyötrelmes lelkiállapotból. Ez a leányzó lelki egyensúlyt talált, helyreállt.

Az énekarban pedig adja magát például a karácsony, hogy akkor együtt dicsérjük Istent a gyerekekkel.

Mit gondolsz arról, hogy a kamaszok egyre kilátástalanabbnak látják a jövőjüket? Hogyan reagálhatunk jól az ő viselkedésükre, kérdéseikre?

Nagyon nehéz ezekkel szembesülni. Azt látjuk, hogy az iskola nem tudja megadni, amit a gyermek otthon nem kapott meg. Egy kisfiú azt mondta, hogy neki a számítógép a családja. Látjuk a szeretethiányuk nyomait a korai szexualitásban is.

A gyerekek, a fiatalok nem tudják megfogalmazni, de valójában Isten szeretetére vágynak. Mi vagyunk azok a találkozási pontok, akiken keresztül megtapasztalhatják az ő feléjük forduló szeretetét. Hívó

felnőttként, hitoktatóként ennek a felelősségével kell közelednünk hozzájuk.

Ne ítéljük meg őket, amiért tele vannak piercinggel, vagy helytelen kapcsolatokba mennek bele. Az atya is elengedte a tékozló fiút. Sokszor hagyni kell őket, hogy belemenjenek olyan dolgokba, ahol majd elérnek a „disznóvályúig”. Hadd harcolják meg a maguk harcait! Mi csak szeressük őket, és hirdessük nekik Isten világos és tiszta igéjét! Biztassuk őket, hogy merjék az Istent választani, és mindeközben kitarátóan hordozzuk őket imádságban!

Hogyan bátorítanád azt, aki próbál hinni Istenben, de még nem ismerte fel a tiedhez hasonló tapasztalatok során az ő közelségét? Mit tehet? És mit tehetünk érte keresztyénként?

A hit ráhagyatkozás. Nem lehet megspórolni, hogy magamat félreállítsam, és engedjem az Urat munkálkodni. Tudom, van, hogy nehéz rá vágni. Mégis azt tudom csak tanácsolni mindenkinek, hogy tárjon Isten elé mindent, ami félelmet kelt benne. Emellett nyissa ki a Bibliát, és figyelje a válaszokat, történeteket. Isten nem mindig úgy lép, ahogy mi várjuk.

Számomra pedig egyre hangsúlyosabb, hogy ne rontsak ajtóstul a házba. Szeretettel, szelíden mondom el, hogy Isten hogyan van benne az életünk helyzeteiben, és mit mire adott a földi életünkben. Fontos, hogy mások a keresztyénektől tapasztalják meg azt is, hogy nem egy dohos dolog a hit, hanem a legnagyobb boldogság a mindenható Istennel élni a napjainkat. Nagyságrendekkel több ez annál, mint amikor valaki berendezkedik erre a földi életre néhány évtizedre.

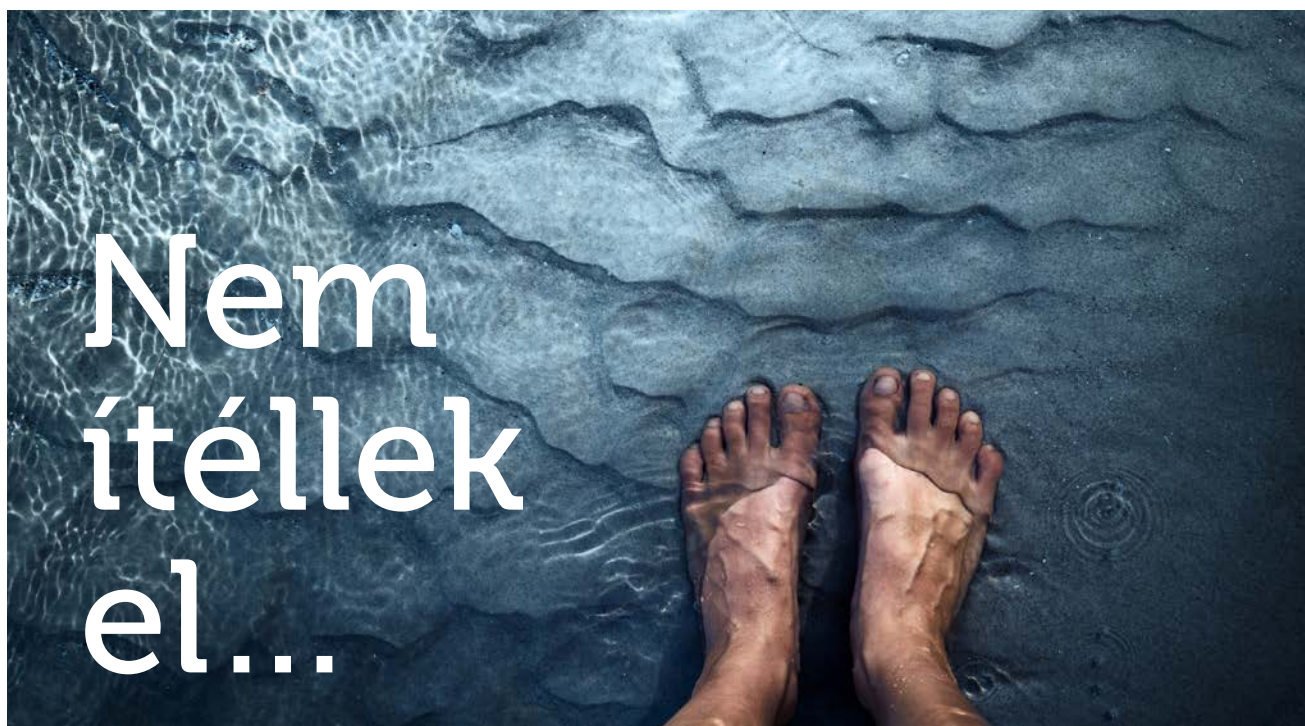
Mik azok a fontos dolgok, amikért érdemes élni?

A legfontosabb, hogy engedjük, hogy ránk találjon Isten. Megbocsássa bűnünket, megtisztítson minket. A következő, hogy Isten azért hagy minket itt hívóként, hogy világítsunk. Nincs fontosabb dolog, mint az Isten országát építeni. Ő az egyetlen valóság, minden róla kell, hogy szóljon. Tőle kaptuk az életet, és végül hozzá megyünk.

E. K. J.

Az interjú elhangzott a Magyar Evangélikus Rádiómisszió műsorában, és meghallgatható a misszio.lutheran.hu/honlap/radio/interjuuk/menupontja/alatt.

Nem ítélek el...

Szeretek börtönbe járni. Gondolom, ez egy furcsa kijelentés. Szeretem ezt a szolgálatot, mert mindig úgy jövök ki – szerencsére kijöhetnek –, hogy azt érzem, többet kaptam, mint adtam. Megrázó élmények, tanúságtételek, felismerések történnek. Szemek, érintések, beszélgetések, sorsok, helyzetek. Olyan dolgok, amikkel csak ott lehet találkozni.

Furcsa hely. Borzongató. Bizonyos szagok csak ott vannak. Persze félelmetes is. Nem tudom feledni annak a fémes becsapódásnak a hangját, amikor először csukták be mögöttünk Tiszalökön a rácsos ajtót. Vagy amikor magam maradtam egy zárkában, és barátom rám csukta „viccből” az ajtót. Nehezen bírnám bent. De szeretem a közös és-

kezelések hangulatát is, kancsó víz és egy kalács mellett. Ritkán eszem ilyen szalonnákat.

Miért megyek? Testvéreket keresni. Mert ide kevesen jönnek. Periféria. Kiszorítottak vannak itt. A „város szélén” élők. Elítéltek. Fogvatartottak. Rabok. Zsiványok. Számok. Egyforma ruhák, „frizurák”. Fehérek és sok roma. „Kicsi bűnök”, nagy ítéletek. Remények és tényleges életfogytiglan. Séta, és huszonhárom órán át „lezárás”. Beszélő, skype. Okosságok. Zsargon. Hierarchia.

Nem sajnálom őket. Nem a számalom visz oda, hiszen nem véletlenül vannak ott, bár sokan „ártatlanok”, vagy nem is tartják magukat bűnözőnek. Mert ők csak... Érdekes, ahogy mindenki megmagyarázza magának a helyzetét.

2015-ben vettem részt egy református férfi Cursillón Balatonszárszón. Megváltoztatta az életem, ami ott történt. Például a lábmossa, amit két lelkész végzett. Munkatárs, szolgáló törzstag szerettem volna lenni, és így is lett. A munkatárképzőn feltették a kérdést, szeretne-e valaki börtönbe menni, a Cursillo börtönre alakított formájában szolgálni. Nem tudom megmagyarázni, miért, de azonnal jelentkeztem. Hívást éreztem odamen-
ni, ahol kevesen akarnak szolgálni.

Tiszalökre mentünk, majd Sopronkőhidára, Szegedre. Azóta többször. Testvéreim más börtönökben szolgálnak. Férfiak, nők között. Sopronkőhida a kedvencem. Ott vannak az embereim, akik az „ott rohadjanak meg” kategóriába sorolódnak. Tudom, ez erős. Nem véletlenül mondom. Nekik is elmondom, a kinti világ így gondol rájuk. Aztán megnyílnak. Emberek sorsai, múltja. Lelki vezetőikkel, laikusként, keresztyén emberként megyünk hozzájuk vigasztalni, enyhíteni, erőt, reményt adni. Végignézve életük filmjét, felfedezve a fekete filmkockákat magukba mélyedővé, új ideált keresővé próbáljuk tenni őket, új célkitűzés és hozzáállás felé igyekszünk orientálni őket. Krisztusról beszélünk, az egyházzal, rólunk, a hitről, a jámbor életről, a szentségekről, a tanulás fontosságáról, a kegyelemről és a kegyelmi élet akadályairól, a környezetről, amelyben ők is lehetnek vezetők. Énekelünk, előadást hallgatunk és tartunk, rajzolunk,

A cursillo spanyol eredetű szó, rövid kurzust, tanfolyamot jelent. Csütörtök estétől vasárnap estig tartó együttlét, ahol lelkészek és világiak a keresztyén hit igazságait, a keresztyén élet kiteljesedésének lehetőségeit, valamint a keresztyén emberi kapcsolatok mintáit mutatják be, előadásokkal, beszélgetésekkel, életpéldákkal. Egy szeretetteljes közösség, amelyben alkalom nyílik új felismerésekre hívóknak és keresőknek egyaránt. Segítségével a hívők, de az egyháztól távol lévők, a „maguk módján istenhívők” is átgondolhatják és átélhetik, mi a keresztyén válasz életük kérdéseire. Szól mindenkinek, aki szeretné komolyan megvizsgálni önmagát, az életét, kapcsolatát másokkal és Istennel.

A börtöncursillo célja, hogy istenélményt adjon. Istent mint a feltétel nélkül szerető Atyát mutatja be. Az istenkép helyreállítása gyógyító erővel hat az ember egészére. Minden, ami a fogvatartottat körülveszi, akivel találkozik, ami vele történik, Isten szeretetét hivatott szimbolikusan megjeleníteni.

beszélgetünk, imádkozunk hajnaltól késő estig. Mise és istentisztelet közben. – Keresztút. Találkozás az oltáriszentséggel. Gyónás. Beszélgetések. Közös étkezés. Porcelántányér, fém evőeszköz, üvegpohár. Van, aki több éve nem ivott ilyenből.

Nagy élmény és komoly tanulság, ahogy katolikus, református, evangélikus, görögkatolikus, baptista törzstagok együtt szolgálunk, minden felekezeti ismeretünk háttere mellett. Szeretjük egymást, és szeretjük a zsi-ványokat. Sehol máshol nem érzem az ökumenikus hozzáállást ilyen erősnek. Csak a Krisztus. Csak a Szentírás.

Sosem kérdezzük, mi tettek. Elég nekik a saját démonjaikkal küzde-

ni. Akár huszonhat év bentlét után is nyugtalanul.

Mondatok, amiket nem tudok elfelejteni: „Atya, nekem is megbocsát az Isten?” – kérdi egy fiatalember. Nagy az ítélete. Nem akármilyen lehet, amiért ott van. „Ha anyukám nem mondja azt akkor este, akkor nem csinállok ilyen súlyos dolgot.” „Hálás vagyok, hogy börtönbe kerültem, mert enélkül már halott lennék.” „Megtanultam megbocsátani.” „Egy gyilkos áll előttetek.” „Először sírok évek óta úgy, hogy nem fáj.” „Gyónni akarok!” „Egész nap hirdetem az evangéliumot.”

Gyilkos testvérem 2016-ban látta meg a kezemen a tetoválást: „A szeretet cselekedet”. Most, 2024-ben láttam

öt újra. Még sokáig bent lesz. Megváltott. Nyugalom és béke sugárzik belőle. Mosolyog.

Azt mondja: „János, azok a cursillós napok megváltoztatták az életem. Egy egész éjjel harcoltam az ördöggel, és üvöltöttem: »Szabadíts meg a gonosztól!«, és megtaláltam az utam, Jézus Krisztust. Minden nap elmondom azt, ami a kezre van írva...”

Megérdemlik. Ugye, milyen furcsa egy szó? Mit is?

Sole Deo Gloria.

BAJOR JÁNOS

Krisztusról beszélünk, az egyházzal, rólunk, a hitről, a jámbor életről, a szentségekről...

Kis szobában nagy Isten

A borítékból egy kis cetli esett ki: „Kádár Szerternek* hívjak, itt a telefonszámom. Szeretnék Önökhöz csatlakozni.” Szíven ütött az üzenet egyszerűsége és egyenessége. A megadott számon egyeztettem vele, majd néhány nap múlva fel is kerestem Esztert.

Egy nagy és impozáns, körfolyosós házban keresgéltem a megadott címet. Már majdnem feladtam, amikor egy kiseső sarokban megakadt a szemem egy raktárajtóhoz hasonló ajtón, Eszter nevével, ezzel az üzenettel együtt: „Nincs gáz beszerelve”. Ez a sokatmondó felirat és az előzetes telefonbeszélgetés sem tudott eléggé felkészíteni arra, ami az ajtó mögött várt: tíz-tizenkét négyzetméteres szoba egy tűzfalra néző ablakkal és egy tenyérnyi mosdóval. A falakon végig bútor, ami egy keskeny folyosót hagyott a közlekedésre. Három lépés

után egy rollátor mögött ült Eszter, aki saját elmondása szerint tizenkét év óta nem mozdult ki ebből a szobából. Mosolygott megdöbbenésem: „Ez volt az első és az utolsó látogatásod, ugye?” „Miért lenne?” – nyögtem, majd kinyitottam az ajtót levegő után kapkodva.

Eszter betegséggel született, szülei intézetben helyezték el. Tizennyolc évesen megtudta, hogy zsidó származású. 1988-ban megtért a Billy Graham-evangelizáción. **Kazánfűtőként dolgozott, nincs senkije – csak Isten.** Egy önkormányzati segítő bevásárol neki; magára főz; olvassa az igét, nézi a tévében a keresztyén programokat, és intenzíven imádkozik. A világért és persze Izraelért. Mutatta nekem a leírt imádságait.

Próbáltam megtudni, mire van szükség. Szeretné jobban érteni az igét. Amúgy mindene megvan, boldog és

elégedett. Kap nyugdíjat, apó: szeretne adakozni a missziók munkájára, megteheti-e. Amikor kiléptem ebből a látszólag kicsi, de a hatalmas Isten mégis magába fogadó cellából, még sokáig nem tértem magamhoz a csodálatból, amit ennek az egyszerű idős asszonynak a példája keltett bennem.

Imádkozz érte, de még inkább magunkért, a világnak főleg a nyugati részén élő keresztyéneiért, hogy mi is tudjunk ebben a boldog megelégedettségben járni.

„Valóban nagy nyereség az istenfélelem megelégedéssel.” (1Tim 6,6 – Károli-ford.)

TAR KATA

zsidokjzusert.org

* nem az igazi neve

Az Ige történése, létezés, cselekvés

A cigánymisszió kezdetei

Cigányok és nem cigányok találkozásának, közösségének mindig személyes, egyéni oldala is van. A velük való első találkozásom a hatvanas évekre datálódik. Nővérem fehér ruhába öltöztetett minket a vasárnap délutáni sétához. A város szélén cigány suhancok támadtak ránk, sárral dobáltak és betömték a bátyám száját földdel. Kétségbeesve szaladtunk haza.

A Kádár-korszakban a cigányok a települések szélén, szegényes kunyhók-ból álló telepeken éltek kitaszítottan.

Fényképész szakmunkástanulóként, tizenöt-tizenhat éves koromban kezdem őket is fotózni. Nem volt ez tudatos döntés, nem direkt róluk akartam fotókat készíteni. Kiállításaim voltak, egyes képek díjat is nyertek. Így jutott ki egy cigány fiú portréja Varsóba.

Tizennyolc éves koromban Isten magához térített. Hívó társaimmal lelkesen hirdettük az ígét munkatársaknak, barátoknak, ismeretleneknek, házi közösségekben, templomokban, szeretetotthonokban. Pünkösdi barátom, Tóth Pista hívott el a békési cigánytelepre, „Párizsba”. A sáros utcáról egy patyolatliszta konyhába léptünk be. Hófehér ágyneműben feküdt az idős, beteg nagymama. Énekeltünk, imádkoztunk, hangzott az örömhír. Ez volt az első bibliaóra egy cigány családnál.

Később, a rendszerváltás után, amikor ifjúsági lelkészként szervezőtitkára lettem az 1950-ben erőszakosan felosztatott Keresztény Ifjúsági Egyesületnek (KIE), természetes gondolatként merült fel bennem, hogy lépünk kell feléjük is. Az általam szerkesztett *Vezess! – Keresztény ifjúsági vezetők lapja* című ifjúsági újságba erről írtam is. Kértem a vezetőséget, hogy átgondoljanak, szervezeten indítsunk szolgálatot feléjük is. Nem kaptam támogatást, sőt egy lelkész, aki tagja volt szervezetünknek, indulatosan reagált: előbb menjünk a református és evangélikus fiatalokhoz! Istent azonban nem lehet leállítani.

Ez volt a *Vezess!*-ben megjelent cikk (1993. IV. negyedév, 13. szám):

„Fény vagy te is!

»Éheztem és ennem adtatok, Szomjaztam és innom adtatok, Jövevény voltam, és befogadtatok, mezítelen voltam, és felruháztatok, beteg voltam, és meglátogattatok, börtönben voltam, és eljöttetek hozzám.« (Mt 25,35–37)

Isten Lelke írja be mindnyájunk szívébe a fenti igéket.

»Isten szeretet, és aki a szeretetben marad, az Istenben marad...« (1Jn 4,16)

Az Isten, a szeretet, meg akar testet-szülni az emberben. Benned is! A szeretet az ő cselekvő, történő, létező igéje bennünk. Ez pedig nem elmélet, nem hangulat, hanem a fenti jézusi ígék hétköznapi, gyakorlati megvalósulása bennünk és általunk.

Jézus félreérthetetlenül azonosítja magát minden szükségét szenvedővel. Jézus él bennünk, ha a fenti programot teljesítjük.

Soha ennyi nyomorúság még nem volt a földön. Fény vagy te is! Hiszed-e ezt? Ki kell lépünk a fogyasztói vallásosságból! Isten Lelke, mint élő vízfolyam áradni akar rajtunk keresztül (Jn 4,14).

A számtalan inségben lévők közül szeretném felhívni a figyelmet most a cigányokra. Bármily meglepő, tény, hogy:

- a cigányság lassan 10%-a a magyarországi népességnek;
- a cigányság évszázadok alatt nem tudott beépülni, asszimilálódni;
- gettósodott és gettósították(tuk) őket,
- ennek következtében (is) a cigányság nagy része munkanélküli, szegény,
- ezért az alvilágban, és így a börtönökben is sok a cigány;
- a cigányok Isten teremtményei;
- a cigányokért Isten Jézusban meghalt;

- a cigányoknak is megnyílt az út az üdvösségre;
- sok-sok cigány lesz a mennyben;
- Isten szereti a cigányokat.

A cigányoknak csodálatos értékeik vannak: zene, tánc, festészet, irodalom... Isten a keresztyéneken keresztül szeretni akarja őket, és ki akarja szabadítani őket az ördögi körből, melyet a kölcsönös gettósítás okozott.

Hiszem, hogy szabad utunk van a cigánysághoz. Kérjünk ehhez kegyelmi ajándékot! Nézzünk körül Jézus szemével környezetünkben! Érezzünk az ő szívével! Csendesedjünk el! Imádkozzunk vezetésért, ötletekért!

Nem szabad lerohanni a cigányokat. Meg kell, meg lehet találni a kapcsolópontokat. Lehet közös programokat szervezni. Ha látják majd jó cselekedeteiteket (Mt 5,16), és nem csak szavaitokat hallják, dicsőíteni fogják az egy igaz Atyát, mindnyájunk közös Atyját.

Menjetek el a nevelőintézetekbe, a börtönökbe, látogassátok meg őket a táborokban és gyülekezeteikben is! Tartsátok velük folyamatosan a kapcsolatot! Tiszteljétek őket! A »szent« lekezelést megérzik és elutasítják, de meggyőződésem és tapasztalatom, hogy Jézus Lelkének ők sem tudnak ellenállni.

Megrázó, hogy vallásos emberek is milyen szeretetlenül tudnak érezni velük szemben. Ezt a szolgálatot nem lehet magunkra erőltetni, de aki indítást érez, ne álljon ellen.”

*

A tiszadobi Andrassy-kastélyban tartottuk egyik nagy nyári táborunkat, száznegyven résztvevővel. A kastélyparkban működött egy államigazgatásnak fenntartott intézmény, melyben hatvan, nagyobb részt roma származású gyermek élt. Mivel programjaink színesek, érdekesek, nyitottak voltak, behívtuk

őket, legyenek velünk. Előbb csak az ajtóból figyelték a vidám éneklést, játékokat. Később beültek közénk és részt vettek a képzőművészeti, zenei, énekkari és más foglalkozásokon. Esténként az igazgatóval egyezkedtem, hogy meddig és hányan maradhatnak velünk az esti tábortűznél.

Igazi jó, baráti kapcsolatok alakultak ennek következtében. A későbbiekben Budapesten, a kelenföldi gyülekezetben megkeresett Varga Zsolt (később Vári Zsolt), akit hívtam az ifjúsági csoportunkba is. Ő bátor, nyitott, kezdeményező ember. Egymás után hívta, hozta a volt állami gondozott fiúkat, lányokat. Ez az ifjúsági kör nagyon aktív volt, számtalan tevékenységgel, programmal: nyári táborok, kirándulások, általában hegyek között. Könyvet szerkesztettünk, börtönbe mentünk szolgálni, időseket gondoztunk, grillpartikat tartottunk. Holisztikusan éltük meg mindezeket. Nem volt téma a származás, felekezet, világnézet. Nem volt külön „cigánymissziós” programunk. Isten megadta, hogy egymás után kereszteltem, konfirmáltam, eskettem a fiatalokat.

Vári Zsolt első kiállítását a kelenföldi gyülekezeti teremben szerveztük meg. Akkoriban kérte kereszttségét is. Másik két cigány barátomat pedig pataokban kereszteltem meg.

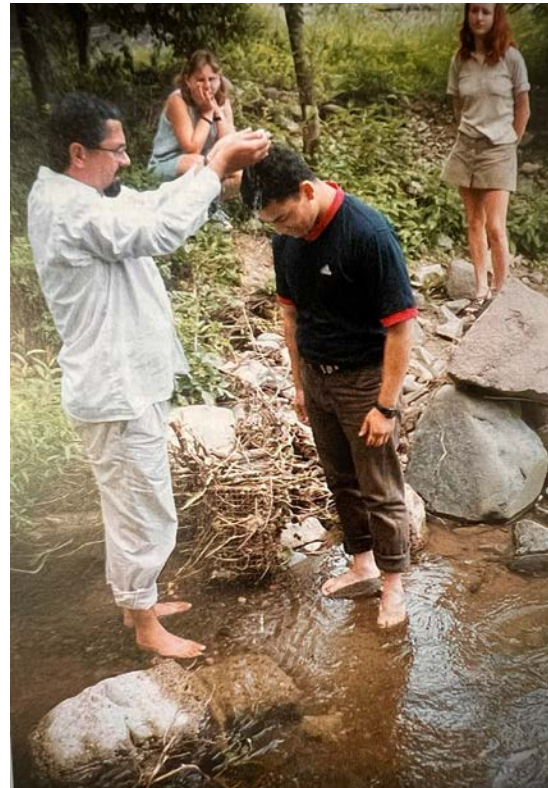
Kialakult Budapesten a Magyar utcái Roma galériában egy közösség. **Itt sem volt szempont a származás, jöhetett bárki.** Több esetben az utcáról léptek be közénk, mert a nagy ablakon át jól lehetett látni a festményeket és a közösségi életet. A mai napig tartanak ezek a kapcsolatok, barátságok. Vannak közöttük hajléktalanok, megcsúszott életűek és vannak többdiplomások is.

2003-ban egyházunk közgyűlése megválasztott országos evangelizációs és missziói lelkésznek. Programom

része volt a cigányok felé való fordulás is, egyházunkban szerveztetn először. 2003. október 11-én a Deák téri templomban rendezett országos evangelizáció keretében iktattak be új szolgálatomba. Programomban az alábbiak is szerepeltek:

„Számomra nagyon fontos a cigányok felé való szolgálat. Egy, a napokban készült felmérés szerint a magyar ifjúság előítéletesebben viszonyul a romák felé, mint a homoszexuálisok vagy az AIDS-esek felé. Ugyanakkor tudjuk, hogy a cigányság közelíti a milliós számot, a lakosság tíz százalékát. Számtalan gond, nehézség terheli ezt a közösséget. Nem hiteles a keresztyénségünk, ha nem lépünk feléjük. Emellett több nyomós érvünk is van:

1. Isten teremtése a cigányság, ők is megváltott és halálosan szeretett nemzetség.

2. Ezért mi is szeretjük őket, mert Isten szeretete szorongat minket.
3. Ha megismerjük őket, félretesszük előítéleteinket, rájövünk, hogy milyen szépek, értékesek, szerethetőek.
4. Aki gyűlöli a cigányságot, és el tudja képzelni nélkülük az üdvösséget, az nem nevezhető Krisztus követőjének.
5. A cigányság felemelése a magyar-ság jól felfogott érdeke is.

Nincsenek illúzióim afelől, hogy nehéz szolgálat ez. Nekem is voltak rossz

»

tapasztalataim, de eddigi munkámat sokkal több nagyszerű találkozás, barátság kísérte.

Több lehetőség mellett a népfőiskolai modellt tartom a legjobbnak a cigányság felé való munkában.”

Megkértem Horváth Kálmánt (későbbi Káli-Horváth Kálmán), hogy az egyházi „nagyságok” mellett ő is kérjen áldást későbbi munkámra. Ezt azóta a Hittudományi Egyetemen is tanítják, mint egy jelentős eseményt. Ez nekem akkor evidens volt.

Az iktatást követően szervezni kezdtük az első „Közös asztal” konferenciát Sopronban. A meghívólevelet Kálmánnal együtt írtuk 2004 tavaszán. Jöttek cigányok és nem cigányok, közeliek és távoliak. Énekeltünk, előa-

dásokat, beszámolókat hallgattunk, festettünk, kirándultunk, szaunáztunk, sokat nevettünk, és szólt a drága evangélium. Életek formálódtak, alakultak reménységben. A következő tábor Sárszentlőrincen tartottuk.

Ma sokakat izgat, érdekel a stratégia, a módszertan. **Jézustól ma is mindent meg lehet tanulni.** Úgy gondolom és tapasztalom, hogy akit Isten szeretete igazán megérint, megváltoztat, az nem fog szelektálni, mindenkinek egyformán adja tovább azt, amit Istentől kapott, a személyválogatás nélküli szeretetet, amiben benne van a barátság, lelkigondozás, szociális kérdések megoldása, segítése, minden, ami életünk része.

SZEVERÉNYI JÁNOS

Uram, segíts rajtam! (Mt 15,25)

Újratervezés – Szenvedélybeteg-mentő misszió

Egyházunk vezetőségének támogatása megerősített abban, hogy nyugdíjas időmben felvállaljam a **szenvedélybeteg-mentő misszió koordinálását**, kiszélesítve az alkoholbeteg-mentő missziót.

Az alkoholizmus sok esetben együtt jár más problémákkal: családi krízisek, mentális terhek, depresszió, függőségek, mint a nikotinfogyasztás, internetezés, játékgépezés, szerencsejátékozás, politoxikómia (több szertől való függőség). Néhol lelkész-családokban, gyülekezetekben is jelentkeznek ezek a gondok.

Szolgálatunk jelenthet **prevenciót, gondozást és megfelelő irányba**

való közvetítést, hálózatban orvossal, alkohol- és drogterápiás szolgálatokkal (Zsibrik, Ráckeresztúr, Dömös, Nagyszénás), Kékkereszt körökkel. Működő kapcsolataim vannak ezen a területen.

Évente **két gyógyító hetet** tervezek egyelőre: Piliscsabán és Szarvason. A piliscsabai időpontja: **2025. március 24–28.**

Korábbi jó gyakorlat alapján **csendesnap, személyes lelkigondozás, körlevél, szakmai irodalom** segítené a munkát. **Munkatársakkal, tanúságtevőkkel gyülekezeteket, egyházi rendezvényeket is meglátogathatunk igény alapján.**

Budapesten elindítunk egy **Újratervezés havi klubot**. Ide jöhetnek bajban lévők, családtagjaik, gyógyultak és szakemberek. Még el sem kezdődött a munka, már hatan jelezték, hogy szeretnének segíteni. Feladat is akad, hiszen rendszeresen megkeresnek ilyen ügyekben. A közelmúltban például Pozsonyból hívott fel egy asszony.

Az első találkozó november 5-én 17–19 óra között volt az Országos Iroda épületében a Szentkirályi utca 51. szám felőli alagsori teremben. A következő találkozó december 3-án lesz.

Szarvason szeptemberben tartottunk gyógyító hetet, melyen harmincan vettek részt. A legkülönbözőbb terhekkal, bajokkal érkeztek a testvérek.

Meglátogattam a két évvel ezelőtt a szarvasi Ótemplomi Szeretetszolgálat vezetése alá került két nagyszénási intézetet: a szenvedélybetegek lakóotthonát és a szenvedélybetegek rehabilitációs intézetét. Nagy, nehéz és fontos szolgálat folyik itt **Lázár Zsolt** esperes és profi munkatársak vezetésével.

Kérjük a testvéreket, hogy hordozzák imádságban az érintetteket és az értük szolgálókat is.

Segítőnek is lehet jelentkezni. Vélük október 24-én 17 órától tartottunk megbeszélést és imádkozást.

SZEVERÉNYI JÁNOS

06 20 824 5463

Munkatársakkal a piliscsabai gyógyító héten

Fejezetcímek Istentől

Sefcsik Zoltán szekszárdi lelkész hite személyes megtapasztalásairól kérdeztük

„Nyugtalan a szívünk, míg meg nem nyugszik benned” – vallotta *Augustinus*. Hogyan talált békességre és válaszokra Istennél? Mi a megtérése története?

Nagyon régen történt, olyan öt éves lehettem. Különös izgalommal készültem arra, hogy a Jézuska hozza az ajándékot. Nagymamám, aki imádkozni tanított és sokat beszélt nekem a karácsonyról, az ágyam mellé ült. Valamiért szükségét érezte, hogy elmondja, hogy az ajándékok honnan származnak. Amikor látta a kérdést a tekintetemben, elkezdett beszélni a bibliai történetek alapján Jézusról. A gyermeki émben egyszer csak elém toppant a valódi Jézus. Emlékszem, hogy attól az estétől fogva amikor elmondtuk az esti imádságot, az olyan valós volt, mint az ágyam vagy a szobánk. Így is nőttem fel. Ovis, kisiskolás koromban is mindig vágytam rá, hogy tudjam, Jézus velem van. Akkor nyugodott meg a szívem.

Középiskolás koromban eljött aztán az a pillanat, amikor fel is kellett vállalom a hitem. Nem vagyok büszke rá, de volt egy olyan eset, hogy a konfirmációmra kapott szép ezüst keresztet elhagytam a tomaöltözőben. Egyik osztálytársam kérdezte, hogy kié, és én nem mertem érte nyúlni. Ez az eset elgondolkodtatott; gyerekkorom óta izlelgetem Isten szeretetét, imádságban beszélgetek vele, és most nyúl módjára, gyáván viselkedem...?

Egy barátom a teológiára szeretett volna menni, és feljött Budapestre a nyílt napra, ahova én is elkísértem. Nagyon megérintett, amit ott tapasztaltam, de akkor még úgy döntöttem, hogy jobban hangzik, ha biológusnak tanulok. A szegedi egyetemen töltöttem két évet, ahol időközben megismertem a feleségemet az evangélikus

ifjúságban. Akkor érelődött meg bennem a gondolat, hogy bátrabban nyissam meg a szívem az előtt, hogy az Úristen mit akar velem.

Gyerekkoromban hívott magához az Úristen, az volt a megtérésem. Kellett ehhez a konfirmáció is, a fiatal felnőttkori megerősítem Isten részéről. Az Istennel való kapcsolatom mérföldkö jellegű megerősítése pedig a hivatásválasztásomhoz kötődik. Hogy kimondtam: merek nyúlni azért a keresztért, és az ő úgynevezett hivatásom is lesz.

Hogyan tapasztalja életútja során, hogy Isten eléri a Biblia szavai által?

Isten rendszeresen szól hozzám, de bizonyos életszakaszokra nagyon erős impulzusokat ad igéken keresztül.

Egyetemista koromban történt pályaváltásom időszakában a feleségem írt nekem egy születésnapra lapot a 103. zsoltár részletével: „...meggyógyítja minden betegségedet... Betölti javaival életedet...” És különösen ez a része: „megújul ifjúságod, mint a sasé” (3–6). Nem csak a teológusévek alatt, még utána sokáig elemi erővel érintett meg, amikor csak rátekintettem a lapra. Ez egy fejezetcímet jelentett akkor.

Fiatal lelkész koromban szintén egy hosszú időre szóló utatvalót adott Isten: „Örüljete az Úrban mindenkor!” És hogy az Isten közel van (Fil 4,4–5). Ezt szokatlan módon adta át nekem. Friss szekszárdi lelkészként kinlódttam az ifjúsági munkával. Cinikusnak éltem meg, hogy ráadásul az evangélikus ifjúsági bizottságnak is tagja vagyok. Borzasztó ellentmondás volt bennem. Vonaton utaztam Budapestre egy ülésünkre. Már a zsúfolt pesti metrón felszállt egy – utólag gondolom – cserkészcsapat. Bosszantott az ő vidámságuk, a közösségük, és hogy nekem ez nem megy. Imádkoztam: „Uram,

te hol vagy? Olyan messze érezlek magamtól, mutasd meg magad!” Fékezett a metró, az előttem lévő megbillent, és kifordult a hátizsákján lévő kulcstartó. Az orromtól tizenöt centiméterre ott volt: „Örüljete! Az Úr közel!”

Ilyen gyorsan még nem kaptam választ imádságra. A frusztrációm okozta elkeseredésem hosszú időre átlendített ez az ige. Hogy nem az aktuális tapasztalatától függ, hogy Isten közel van, vagy sem.

Mivel bátorítana keresőket, meggyengülteket Jézus követésére?

Számomra mostanában nagyon fontosá vált a tömör mondata Jézusunknak: „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6). Hadd emeljem ki az igazságot. Ez a szó itt eredetileg azt jelenti, hogy álca nélküli, rejtettség és körmönfontosság nélküli. Valós. Az a szilárd alap, amely meg fog tartani. Ez lehet most egy hívóerő. Posztmodern, nyugati kultúránkban kihúzták a talajt az ember lába alól. Mi igaz, mi nem; mi valós, mi nem? – Nézőpont kérdése lett.

Nagyon aktuális Jézusnak a szava, ha tudni akarjuk, mire érdemes rátámaszkodni, ha világosabb célt akarunk látni. „Engem kövess!” Nincs más, csak ez: „Én vagyok az út, az igazság – a valóság – és az élet”.

E. K. J.

A teljes beszélgetés meghallgatható a misz-szio.lutheran.hu honlap rádió/interjúk menüpontja alatt.

A próféataság

Jézus tanítványi közösségét minden korban prófétai felelősség terheli a világban. Az egyház megkérdőjelez megrogzött szokásokat, elfogadott trendeket, divatos ideológiákat. Szembe helyezkedik társadalmi konszenzusokkal, évezredes meggyőződésekkel, vagy éppen új eszmékkel, amelyek az évezredes meggyőződésekkel váltják fel. Valószínűleg erre a prófétai szerepre is utal János két tanúról szóló képe a Jelenések könyvében: „Az én két tanúmnak pedig megadom, hogy ezerkétszázhatvan napig prófétáljanak zsákruhába öltözve” (Jel 11,3).

Az Úr Jézus Krisztusról tanúskodó egyház olyan, mint a fáraó elé álló Mózes, vagy mint Illés, akinek prófétálására három és fél évig bezárult az ég, olyan, mint Jósua és Zerubbábel, Péter és Pál, Luther és Kálvin, Whitefield és Kierkegaard, Bonhoeffer és Wurmbrand, Francis Schaeffer és Páivi Räsänen. Az egyház Isten megbízható tanúja egy tőle elfordult világban.

A megrogzött szokásokkal való szembehelyezkedés önmagában azonban nem prófétai gesztus, lehet egyszerű nyugtalanság, lázadás vagy megkeseredett lélek gyümölcse is. Van, hogy maga a világ nyugtalan, lázad és megkeseredett, és az egyház csak ebben a nyugtalanságban osztozik. Van, hogy

a világ nyugtalansága része az egyház prófétai hangjának, van, hogy éppen az egyház prófétai hangja okozza a világ nyugtalanságát, mint Luther vagy Wilberforce idején.

De ha pontosan abban az irányban vagyunk próféták, amerre a világ halad, egyáltalán nem próféták vagyunk, nagy eséllyel inkább csak világiasak

Ha pontosan abban az irányban vagyunk próféták, amerre a világ halad, nem vagyunk próféták.

lettünk. A régivel való viszony felrúgása önmagában nem próféataság. Ennek az ellenzése sem az. Nem attól leszünk próféták, ha mindig az ellenkező irányba mutatunk, mint amerre a világ halad, és attól sem leszünk próféták, hogy osztozunk a világ nyugtalanságában és lázadásában.

Próféták akkor vagyunk, ha Isten szavát közvetítjük, bárhogy is viszonyul az a világ aktuális haladásához. A tanúk „a föld Ura előtt” állva kapják üzenetüket, azt adják tovább (Jel 11,4). Üzenetünk nem a világtól, hanem Istentől van, időnként korszerű, máskor ijesztően korszerűtlen. Azt kell elmondanunk, amit az Úr előtt állva kaptunk. Isten szavának vagyunk a sáfárai. Az élete végéhez közeledő Pál apostol így

ír erről a prófétai szerepről tanítványának és utódjának, Timóteusnak: „Kérve kérlek Isten és Krisztus Jézus színe előtt, aki itélni fog élőket és holtakat; az ő eljövételére és országára kérlek: hirdesd az igét, állj elő vele, akár alkalmas, akár alkalmatlan az idő, feddj, ints, biztass teljes türelemmel és tanítással. Mert lesz idő, amikor az egészséges tanítást nem viselik el, hanem saját kívánságaik szerint gyűjtenek maguknak tanítókat, mert visket a fülük. Az igazságtól elfordítják a fülüket, de a mondákhoz odaforodnak. Te azonban légy józan mindenben, a bajokat szenvedd el, végezd az evangélista munkáját, töltsd be szolgálatodat.” (2Tim 4,1–5).

Ez az egyenes kiállás az egyház prófétai küldetése. Isten szavát hirdetni akkor is, amikor alkalmas az idő, és akkor is, amikor alkalmatlan. Az evangélista munkáját végezni és elszenvedni az ezzel járó bajokat. Józannak lenni egy folyton változó világban.

SZABADOS ADÁM

divinity.
szabadosadam.hu

9-es gomb: Lelki útravaló a hét minden napjára

2024 szeptemberétől az evangélikus bibliaolvasó Útmutató igéi és a hozzájuk tartozó rövid áhítatok hangzó formában is részeivé váltak a Vakok és Gyengénlátók Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete *Telefotel* nevű szolgáltatásának. A felvételeket a Rádió Szarvas, a Sola Rádió és a Magyar Evangélikus Rádiómisszió készíti a *Galambos Ádám* szerkesztésében a Luther Kiadónál megjelent *Békesség* című áhítatgyűjtemény alapján.

A Telefotel egy telefonos információs szolgáltatás, amelyben hetente frissülő, hasznos információk találhatók hangzó módon, és immár lelki útravaló is meghallgatható. Ez főként az online térben nem jelenlévő, a regionális rádió hatáskörén túl élő látássérülteknek jelenthet segítséget.

Kérjük, hogy aki ismer olyan látássérült személyt, gyülekezetbe járó testvért, aki időskori látásromlás miatt nehezen olvas, vagy Isten igéjétől fizikai akadályoztatása, egyedülléte miatt van távol, ossza meg vele a Telefotel szolgáltatás és a hangzó lelki útravaló hírét!

A Telefotel a következő telefonszámokon lehet elérni:

(+36 80) 804 585; (+36 42) 220 640

A napi áhítatok a 9-es menüpont alatt hallgathatók meg.

A Telefotelről bővebben:

<https://vakegy.hu/telefotel-36-80-80-45-85/>

A hangzó áhítatok az Evangélikus Missziói Központ Facebook-oldalán is megtalálhatók: <https://www.facebook.com/misszioikozpont>

A megtérésről

A keresztyénség mindenki számára elérhető, a gyülekezetek mindenki számára nyitottak, bárki tanulmányozhatja a Bibliát. De keresztyén lesz-e valaki attól, ha elmegy a templomba, olvassa a Bibliát és imádkozik?

Gyerekkoromban egyszer farsangon tűzoltónak öltöztem. Ránézésre minden megvolt rajtam, ami egy tűzoltónak kell: sisak, fecskendő, ruha, de ettől nem lettem valóban tűzoltó. A külső ismertetőjegyek felvétele a keresztyénség esetében sem jelenti azt, hogy az illető ettől keresztyén. A tűzoltót a belső tulajdonságai, a tudása, bátorsága teszi tűzoltóvá, az embert is egy belső változás teszi keresztyénné.

Mit jelent a megtérés?

Amikor Károli Gáspár lefordította a Bibliát, akkor a megtérés szó hétköznapi, mindenki számára érthető kifejezés volt. Ma a köznyelvben nem használjuk. Irányváltást jelent, leginkább visszatérést egy korábbi helyre vagy egy korábbi állapothoz. Az Ószövetségben ismétlődő folyamatot jelöl, amelynek lényege, hogy az ember időről időre visszatér egy korábbi, ez esetben bűntelen állapotba. Időnként tisztára mossa

magát, majd amikor ismét bepiszkolódik a bűnei miatt, újra megmosakszik, visszatér az eredeti állapotba. Az ószövetségi megtérés liturgikus eleme volt a fürdő. A keresztyén gyakorlatban ennek megfeleltethető a gyónás, a bűnbánat, bűnvallás, feloldozás.

Az újszövetségi megtérésfogalom teljesen más. Jézus halála és feltámadása után az apostolok szembesültek azzal, hogy a pogányoknak nincs hová visszatérniük. Az ószövetségi megtéréssel nem tudnak mit kezdeni. Az apostolok igehirdetésének fókuszta tehát az lett, hogy Jézushoz való megtérésre hívtak. Új kezdetet hirdettek Jézussal, nem visszatérést valami korábbi állapotba. A megtérés itt már nem ismétlődő esemény, hanem startvonal, irányváltás. Amikor már nem a saját vágyai, akarata vezetik az embert, hanem fontossá válik a hit és Krisztus követése. A megtérés a teljes embert testi-lelki-szellemi értelemben átformáló esemény, valódi és végleges Isten felé fordulás.

Milyen az igazi megtérés?

Aki nem tért meg, az nem keresztyén. Néhányan ezzel az állítással vitába szállva hirdetik, hogy nincs is szükség megtérésre. A másik szélsőség pedig annyira kötött formában képzei el, hogy ha valaki annak nem felel meg, akkor nem fogadja el hívó embernek.

Az ószövetségi megtéréshez két dolog szükséges: az ember töredelmes és őszinte bűnbánata és a megbánt bűnökért járó áldozatok bemutatása. A bűnökért bemutatott áldozat elengedhetetlen.

Az Újszövetségben először Keresztelő János beszél a megtérésről. Ő még az Ószövetség szerinti ismétlődő megtérést hirdeti. Miben más az újszövetségi fogalom? Az első különbség, hogy a bűnért bemutatott áldozat többé nem az egyes ember áldozata, hanem Jézus Krisztusé mindannyiunkért. **Tökéletes áldozat a világ összes bűnéért, tehát többé nem kell megismételni.** Az ószövetségi értelemben vett megtérés két eleme közül az egyiket – az áldozatot – Jézus a kereszthalálával egyszerűvé tette és végleg megszüntette.

Mi maradt tehát? A szívben-lélekben való „visszatérés” Istenhez a bűnbánat által. A megtérés a gondolkodás megváltozását, megfordulását jelenti, ám nem saját erőből, hanem Krisztus újjáteremtő munkája által. Tehát ez többé nem valami múltbeli életállapot visszaállítása, hanem teljes megújítás.

A keresztyén megtérésben az ember felismeri Jézus egyszeri áldozatának önmagára is vonatkozó érvényét, ezzel együtt tudatára ébred saját bűnösségének és a kegyelemre való rászorultságának. Ennek következményeként Krisztust akarja és kezdi követni, a Krisztussal való kapcsolat pedig átformálja gondolkodását. Jézus halálával és feltámadásával a megtérés már nem emberi cselekedet, hanem végleges következményekkel járó isteni beavatkozás. A megtérőnek adatik a Szentlélek ajándéka.

Egyszeri vagy többszöri értelemben beszél az Újszövetség a megtérésről?

A válasz, hogy mindkét értelemben. Bűnökből megtérni lehetetlen lenne csupán egyszer, ám ezzel szemben Jézus újjáteremtő munkája a megtérésben egyszeri alkalom. Az újszövetségi megtérés, a gondolkodásmód megfordítása Krisztus újjáteremtő munkájának eredménye, amely visszafordíthatatlan változást jelent.

A megtérés egy folyamat, amelynek során az Istentől távol lévő ember a bűnbánat, bűnbocsánat és újjáteremtés

által Isten gyermekévé lesz. Nem helyes a folyamat egyik elemével sem azonosítanunk a megtérést. Nem azonos tehát a bűnbánattal, az Isten felé fordulással, sőt mindezek együttesével sem; semmi olyannal, amit az ember képes lenne egyedül, a saját erejéből véghezvinni.

A megtérés mennyiben az ember és mennyiben Isten munkája?

A determinizmus hívei nem tudnak mit kezdeni a megtérés fogalmával. Az ember ebben az esetben tulajdonképpen a megtérés passzív elszenvedője. Istent bábjátékosként degradálja, aki kénye-kedve szerint rendelkezik teremtményei üdvösségéről vagy kárhozatáról.

A tökéletes szabad akarat hirdetői szerint pedig minden az ember jól megfontolt döntésén múlik. Isten ebben a modellben másodhegedűs szerepet játszik, aki szüntelenül csak arra vár, hogy az ember végre döntsön mellette. Ez a modell az üdvösség vagy kárhozat kulcsát mindenestül az ember kezébe helyezi.

Mindkét modellre utaló jeleket találunk a Szentírásban, de a Bibliában sehol nincsen aprólékosan részletezve, hogy a megtérésben ki, mit, hogyan és milyen leosztásban csinál. Az ilyen modellek a későbbi keresztyén gondolkodás termékei. Akkor hát mit állíthatunk biztosan? Azt, hogy az ember üdvözítésének kezdeményezője minden esetben Isten, ám ebben a folyamatban az ember is aktívan részt vesz. **Nincs meg-**

térés Krisztus megváltói mivoltának elfogadása nélkül.

A megtérés nem jelent hibátlanságot vagy bűntelenséget. A megtért ember sem mentes a bűntől és a rendszeres bűnbánatgyakorlástól, s ennek szükségességét ő maga is érzi. Az önvizsgálat és bűnbánat a megtért embernek is napenkénti feladata, ám azt valamikor el is kell kezdeni – ez a bizonyos kezdet a megtérés.

JORSITS ATTILA

www.teologia-blog.hu

Hitvalló egyház

Milyen rokonszenvesen hangzik ez a kifejezés. Egyház, amely a szenvedésekkel szembenézve se alkuszik meg és gyávul el, hanem kiáll Krisztusért, kiáll a hitéért s kiáll a híveiért. Amelyik egyház nem készül fel erre egyre növekvő Krisztus-közösségben és önfeledtségben, jaj annak, amikor eljönnek a nemszeretem napok. Isten a kegyelméből azt is megteszi, hogy próbát tart a hitvallásból. Leméri rajta az egyházakat s odatartja eléjük az arcpirító eredményt végső okulásul, vagy éppen már „menő, tekél, ú-parszin”-ként (lásd Dán 5,25–28).

Jaj annak az egyháznak, amely a szenvedésnek az árnyékától is gyáván meghunyászkodik, mert nem él Krisztussal az örökkévalóság fényében. Hiányzik ez az igazi, teljes látókör, s ezért nem tudja a földi szenvedést pilanatnyinak és könnyűnek látni. Ezért nem tudja bizonyosságtevésével ehhez

a látáshoz segíteni a szenvedésbe és halálba menőket sem. Különösen, ha kockáztatna ezzel valamit a saját földi életének szenvedésmentességéből. Az apagyilkoshoz elmegy a siralomházba, hogy mindent megtegyen a lelkeért, sőt testének kínzatása ellen is. Ezzel semmit se kockáztat. Más siralomházba már nem megy el, pedig azoknak a halálraítélteknek lehetnek apagyilkos bűnösökhöz hasonlóak, de talán többet juttattak neki. Mintha csak attól tartana, hogy itt már kockáztatnia kell valamit. Pedig ez a kockáztatás hitvallás lenne a hívei mellett, segítség lenne testi szenvedések ellen, s főleg lelkek üdvösségében az utolsó mentő alkalom. Azonban mintha csak hallgatna a sátán suttogására, hogy „ilyenkor jobb elkészni”.

A kockáztatás folyton elmarad! Nyilvánosan még csak a pilátusi kézmósa-
sáig se igen jut el, pedig bizonyosan csak elismerést váltana ki hazája és annak

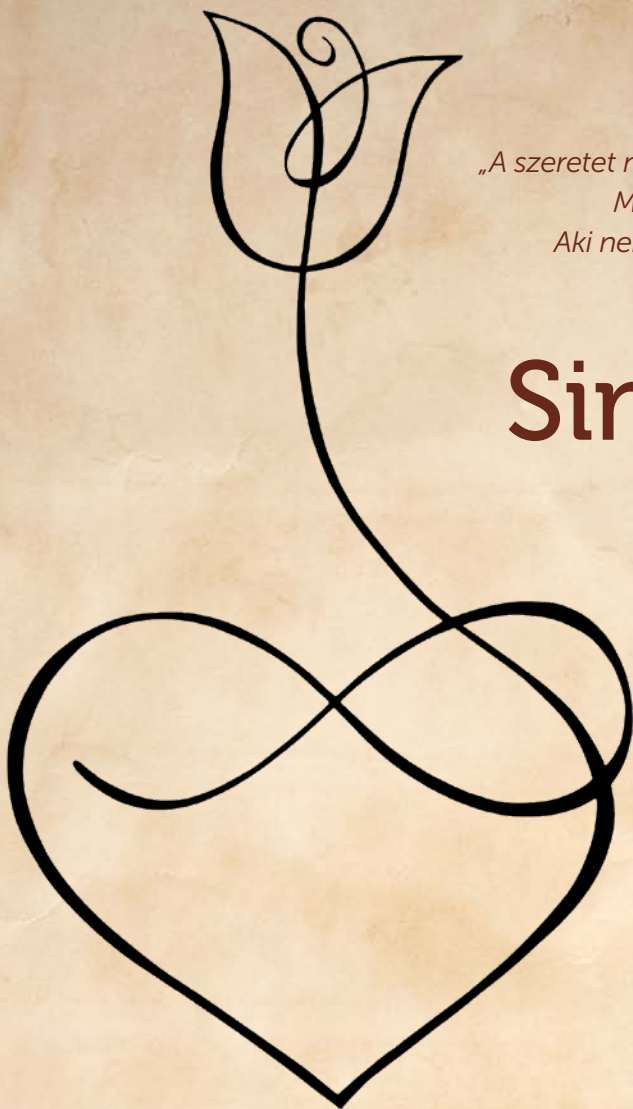
előljárói, valamint saját hívei előtt. Főleg pedig azok lelkeivel szemben jelentené hitvalló és mentő köteleességteljesítést, akik rá bízottak, akikért felelős. Hogy mulasztásáért megvetésben részesülhet Isten előtt, a történelem ítélőszéke előtt, hazájának kormányzata és hívei közvéleménye előtt, azt mintha már nem is kockáztatná, de biztosan érné el. Ha fél a pilanatnyi könnyű szenvedés kockázatától – nem látva az eljövendő örök dicsőséget –, elveszítheti a földet és a mennyet.

Vigyázzunk a könnyű próbák alatt, amikor mi olyan kormányzat idején élünk, amely bizonyosan maga is küzdeni akar a túlkapasok ellen és hálás lenne a segítségért. Mert ha nem hitvalló most az egyház, akkor nehéz időkben mit fog tenni? Már most megmérjük – megmérjük az egyházakat éppen úgy, mint tagjaikat. Jaj a gyáváknak! „A gyáváknak ... a tűzzel és kénnel égő tóban lesz a helye...” (Jel 21,8). És a legnagyobb jaj a leggyávábbnak. Vajha félreállnának azok, akik a „kockázatmentes hitvallás” szóvivői! Vajha vigyáznánk rá, hogy nem éppen nekünk kell-e a legjobban megalázkodni, mert különben bennünket illet elsősorban ennek a félreállásnak és a velejáró kárhozatnak az ítélete.

Alázkodjunk meg és ne ítélkezzünk, mert mi vagyunk az egyház. Ítéljük meg magunkat, hogy kegyelmet találjunk, és hitvallással állhassunk meg a nehezebb próbákban!

SRÉTER FERENC

Forrás: ÉLŐVÍZ – az Evangélikus Evangélikusok Lapja, II. évfolyam 8. szám, 1944. augusztus

„A szeretet nem csupán érzelem, hanem tudatos elköteleződés is.
Megtartó hűség, amely bonthatatlan egységbe forraszt.
Aki nem tér ki Előle, gyógyító jellé válik a széthulló világban.”

Simon Andrásra emlékezünk

Simon András: Köszönöm

Köszönöm...

Mondd sokszor, hogy köszönöm,
akár okod van rá, akár nincs,
ismételd gyakran, mert e szó: kincs.

Talán balga beszéd,
hogy a gyümölcs termi a fát,
de egy jókedvű „köszönöm”
életre hívhatja a köszönet okát.

Amiért hálás vagy előre,
– mert hiteddel reméled –
az feléd hajlik a mennyből,
s lassan majd eléred.

Ez a kicsi szó: „köszönöm”,
az Isten virága.

Pazarlón hintsd magvát
a gyom lepte világba!

2024. március 23-án hunyt el a sokak által ismert grafikusművész, író és költő, magazinunk korábbi szerzője.

Budapesten született 1958. február 4-én. 1979-ben házasodtak össze feleségével, Ildikóval, négy gyermekük, hét unokájuk született. 1977-ben sikerült elhelyezkednie a Tankönyvkiadó Vállalatnál grafikai szerkesztőként. Végül azonban szomorúan kellett rájőnnie, hogy nem mások igényeit

kiszolgáló grafikusmester akar lenni, hanem művész. Egy mélyen átélt imádságban leborult Isten elé és arra kérte, hogy adjon neki tehetséget az ő végtelen gazdagságából. Olyan tehetségre vágyott, amellyel ki tudja fejezni mindazt, amit rejtett kincsként a lelkében hordoz. Hálája jeleként azt ajánlotta fel Istennek, hogy ha megajándékozza a kért talentummal, akkor azzal ő nem a maga, hanem Isten dicsőségét fogja szolgálni. Isten meghallgatta a kérését, András pedig gyönyörűségét találta abban, hogy rajzaival őt szolgálja, róla beszéljen és őt dicsérje.

Simon András csodálatos életművét a családja gondozza tovább. Ennek egyik méltó állomása volt az a Simon András-émlékiállítás, amelyet 2024 őszén tekinthettek meg az érdeklődők a Római Magyar Akadémián.

A művész 2019-es életmű-kiállításán
közölt bemutatkozója alapján.

Szeverényi János Simon Andrással készült,
Vágyódás címmel közölt interjúja meghallgatható
honlapunkon: misszio.lutheran.hu

Jövevények vagyunk

Győri András Timótheus élete igéire felfűzött tanúságétele

A nagyszüleim és édesanyám itt, Piliscsabán laktak ezen a területen, ami a diakonisszáké volt. Köztük szolgált lelkesként a nagyapám, *Gáncs Aladár*.

Hatvanhét évvel ezelőtt kezdtem meg „jövevényiségemet” a Földön. A Szentírás máshol zselléreknek nevez bennünket, keresztyéneket. Tehát mi nem földhöz kötött jobbágyok, hanem zsellérek, jövevények vagyunk. Életem túlsó partja felé vezető hídjának igei pillérei segítettek nekem az úton. Korábban gyakran félreértelmeztem ezeket az igéket. Például: „félelemmel töltöttek a ti jövevényiségetek idejét!”* (1Pt 1,17b). Sok idő eltelt, mire rájöttem – a nevem kapcsán –, hogy hogyan is kell ezt értenem. A keresztségben az András Timóteus nevet kaptam. Timóteus jelentése a *timeo* (félteni) és a *Theosz* (Isten) szavakból áll össze, tehát istenfélő a jelentése. Az istenfélelem pedig a bölcsesség kezdete. Istent félteni kell. Ő féltőn szerető Isten, nekünk is így kell ragaszkodnunk hozzá.

Nyolcan voltunk testvérek, és a kisebb gyerekek – mi négyen – a nagymamánk szobájában aludtunk. Ágyunk fölött voltak a keresztes emléklapjaink, s feltűnt a diakonisszák által kapott ígérlapok. Az én ígém ez volt: „A szeretet soha el nem fogy” (1Kor 13,8). Azt gondoltam, az én szeretetemről szól, és eltöltötte a szívemet az érzés, hogy én mennyire szerető ember vagyok. De nem csak ebben hibáztam. Ugyanis keresztesemkor a prédikáció alapigéje Mária és Márta története volt (Lk 10,38–42). Sajnos egész életemben Márta életét éltem. Lelkészcsaládban nőtem fel, ott sűrögtem-forogtam mindig a gyülekezetben. **De sok időnek kellett eltelnie, hogy átmenjek Márta állapotából Máriaéba!**

A következő állomás, ami figyelemfelkeltő volt, a konfirmációmkor kapott íge: „Ügyeljünk egymásra, a szeretetre és a jócselekedetre való felbuzdulás végett” (Zsid 10,24). A felét nem értettem ennek a régies szövegnek, de megint eltöltött az érzés, hogy milyen szerető egyéniség is vagyok, ha állandóan ilyen igéket kapok. Ugyanakkor a konfirmációnál történt az első magángyónásunk. Édesapám nagyon komolyan vette,

hogy megértsem, hogy vannak bűneink, és azokat le kell tenni. Beszélni kell róla, és meg kell bánni. Utána igyekezni kell új életet élni.

Ebben az egyházi esztendő által keretezett komfortos életben éltem, de éreztem, hogy nem vagyok a helyemen. Így jutottam el a karnaszkorig. 1971. január 21-én este fél tízkor a nagytarcsai gyülekezet imaháza kistermében ültünk az olajkályha körül, és János bátyám bizonyágtételét hallgattuk. Nem emlékszem, hogy pontosan mit mondott, de az érzésre nagyon is, hogy én is erre vágyom, amiről ő beszélt. Jött egy „fuvalat”, ami megérintett, és azt éreztem, hogy ha most megvalom a bűneimet és átadom az életemet Jézus Krisztusnak, akkor megtisztulok. Azon az estén mérhetetlen nyugalom, békesség töltött be. A lelkiismeretem eddig is működött, de akkor kristálytisztán láttam, hogy mi a jó és mi a rossz.

Ezután jött egy fantasztikus időszak, az első szeretet lángolása. Ez a tűz tíz éven keresztül vitt. Többben is megtértek ekkoriban, és egészen máshogyan kezdtünk el élni és viselkedni. **Tudatosult bennünk, hogy küldetésünk van és üzenetet kell átadnunk.** A gimnáziumból ki is akartak rúgni, mert igen aktívan agitáltam társaimat és tanárait, és ezt hetvenes években nem nézték jó szemmel.

Amikor eljegyeztem feleségemet, *Andreát*, gyűrűnkbe az 1Jn 4,12 verset

vésztettük: „Ha szeretjük egymást, Isten lakik bennünk és az ő szeretete lett teljessé bennünk”. Megint egy szeretettel kapcsolatos íge... Édesapám adott minket össze. A prédikációi alapige az volt, hogy: „Egymás terhére hordozzátok!” (Gal 6,2). Arra gondoltam, hogy amikor itt állunk „lila gőzben”, miért beszél apám terhekről? Mert terhek lesznek! Az első öt év csupa boldogság volt, egymás után jöttek a gyerekek, de aztán kezdtük egymásban meglátni, hogy nahát, te ilyen vagy, meg én is olyan vagyok... Jött a felismerés, hogy nem vagyunk tökéletesek. De Isten igája könnyű, ha tudjuk, hogy hol az erőforrás. Ezért nagyon fontos számunkra, hogy a négy gyerekünket úgy nevelhettük, hogy amíg a legidősebb gimnazista nem lett, igeolvasással, imádsággal tudtunk elindulni minden reggel, és áhitattal zártuk a napot. **Ez nagyon fontos összetartó erő volt, és nagy segítség a nehézségekben is.**

Volt egy nehezebb időszak, amikor építkeztünk. A szolgálatból is vissza kellett vennem. Akkor Isten elém hozta ezt az ígét: „Se túl nagy gazdagságot, se túl nagy szegénységet ne adj!” (Péld 30,8). Előfordult, hogy mindössze kétszázhusz forint volt otthon a hónap közepén. *Imola* lányunk pedig azzal jött haza az iskolai fogászatról, hogy görbe fogfételt kell neki venni, mert azzal lehet rendesen megmosni a hátsó fogakat is. Tanakodtunk, hogy mit tegyünk,

kétszázhusz forint volt egy darab ilyen fogkefe. Másnap reggel bementem a munkahelyemre, ahol a portás azzal fogadott, hogy a volt főnököm két hatalmas reklámszatyor élelmiszert hagyott számomra, a csomagok tetején pedig tizenkét darab görbített fogkefe volt! Hatan voltunk, kettő-kettő jutott mindenkinék. Csak csodálkoztunk, de akkor nem adtunk hálát Istennek, valahogy átsiklottunk az esemény felett. Évekkel később megcsüggyenülve gondoltam erre, amikor az egyik riportalanyunk, egy idős néni arról beszélt, hogy *Életem csodái* címmel vezet egy naplót, és minden nap leírja, hogy mennyi mindenért adhat hálát.

Életem következő stációja az volt, amikor médiamunkás lehettem. Bátyámmal csodálatos megtéréstörténeteket rögzítettünk. Ez a munka nagy felelősség. Nem egy nemes foglalkozás, mert a Sátán volt az első mediátor, aki az Isten és az ember közé állt, hogy majd ő megmagyarázza, hogy mi hogy van. Gyerekként játszottuk azt, hogy egymás fülébe súgtunk valamit és mire a sor végére értünk, már egészen más volt az információ, mint amit az első ember mondott. Ha csak egy ember mondanivalóját adom tovább, már az is az én szubjektumomom megy át. **Micsoda felelősség emberek bizony-ságtételét bemutatni!** Kanadában vol-

tam egy tanfolyamon, és ott tanultam meg, hogy szakmánkban milyen fontos az imádság. Ott minden nap egy órát igeolvasással és imádsággal töltöttünk, így indult a munkanap.

A missziót nagyon sokszor félre-értelmezzük, és a magunk feje után akarjuk csinálni. Kanadában minden héten más gyülekezetbe mentünk el az egyik osztálytársammal. Szokás volt az istentisztelet utáni kávézás, beszélgetés. Ott ültünk idegenként, és senki sem szólított meg. Ezután egy evangélikus gyülekezetet látogattunk meg, tiszta, világos prédikációt hallgattunk, énekeltük a jól ismert korálokat. Ott húszan is odajöttek érdeklődni, hogy kik vagyunk, honnan jöttünk. De ebből sem tanultam. Volt Nagytarcsán egy házaspár, akikkel mindig ugyanazon a buszon jöttünk-mentünk Budapestre munkába. Sokszor láttam az asszonyt a faluban sörösüveggel a kezében, gyakran hallottuk a HÉV-en veszekedni a férjével. Egyszer csak ez a férfi eljött a templomba. Istentisztelet után mi ott ácsorogtunk, beszélgettünk. Mire eszembe jutott, hogy odalépek hozzá, addigra már el is ment. Habzsoljuk az ígéket, előadásokat, de sokszor nem vesszük észre, amikor lépni kell.

Közel harminc éven keresztül dolgozhattam a médiában. Nemcsak a felvétel, hanem az utómunka is az én

feladatomból volt. Visszagondolva látom, hogy mennyit épülhettem lelkileg mások bizonyosságtételéből.

Amikor édesanyám meghalt, mi heten, testvérek körbeálltuk a koporsóját. Akkor nagyon a szívemre nehezedett, hogy nem vagyok még kész arra, hogy olyan imaháttere legyek szeretteimnek, barátaimnak, ismerőseimnek, mint amilyen ő volt. Gáncs Aladár nagyapám utolsó szava ez volt: Több imádságot! Ezzel a több imádsággal jutottam el mostani életszakaszom vezérigéjéhez: **„Aki mindvégig állhatatos marad, az üdvözlül!”** (Mk 13,13b).

Nyugdíjaskoromat egyfajta purgatóriumnak érzem, melyben Isten fájdalommal, kórházzal, megalázó körülményekkel próbál megtisztítani, felkészíteni, hogy tudjak állhatatosan imádkozni a rám bízottakért és kegyelemért. Látva az utolsó idők jeleit, így várom sóvárogva Krisztus visszajövetelét.

Elhangzott az Evangélikus Missziói Központ 2024. nyári konferenciáján.

* Az ígék a Károli-fordítás szerint szerepelnek a cikkben.

Elszálltak az évek – Győri András Timótheus kisfilmje életképekkel:

Konferencia – szeretetben

Az Evangélikus Missziói Központ által szervezett, 2024. június 3. és július 3. között megrendezett nyári missziói és gyülekezetimunkatárs-képző konferencia teltházas alkalom volt a piliscsabai Béthelben. Az előkészítés munkáját még Szeverényi János végezte, de a programot utódjával közösen vezették testvéri együttműködésben. Nagyszerű megvalósulása volt ez az év igéjének, amely a konferencia mottójául is szolgált: „Minden dolgotok szeretetben menjen végbe!”.

Isten vezetése

Hulej Enikő bizonyágtétele

A kisvárdai evangélikus gyülekezet lelkesze vagyok, ahol előttem ötven éven át nem volt helyben lakó lelkész. Kisvárdára hivatalosan a Filadelfia Evangélikus Egyházközséghez tartozik, Görög-szállással együtt. Az egyházközség központja Nyírtelek.

Az 1800-as évek végétől már költöztek evangélikus családok Kisvárdára. 1910 adventjében tartották meg az iskolában az első evangélikus istentiszteletet. A következő évben magalakult a kisvárdai missziói gyülekezet. 1975-től a gyülekezet a nyíregyházi egyházközséghez tartozik, viszont 1992-ben Nyírtelekhez csatolták. Ez emberileg nézve

nem volt logikus döntés, mert közelebb esik Nyíregyházához. Mégis így volt jó – Isten döntése nem emberi logika alapján működik. Nyírteleken ébredés indult, 2005-ben új templomot szenteltek. Mivel Kisvárdán nem volt helyben lakó lelkész, imádkoztak laikus szolgálokért. Oda is költözött egy bibliaiskolát végzett házaspár.

Közben Györfi Mihály, aki a Filadelfia gyülekezet alapító lelkesze, nyugdíjba ment, de besegített a szolgálatba, amíg nem kap megfelelő utódot. Mindig érzékeny kérdés, hogy ki jön egy elhívott szolgáló helyére. Éveken át komolyan imádkoztak Istentől oda helyezett lelkészért. 2007-ben kételkedéssé vált a gyülekezet Malik Péter szolgálatba állásával. Ezt az indokolta, hogy komoly szociális hálózatot is működtetnek.

Közben kiformálódott, hogy Kisvárdára kellene költöznie a majdani új lelkésznek. Ott viszont nem volt parókia, mert eladták, amikor az önálló gyülekezet megszűnt, mondván, hogy itt az egyháznak nincs jövője. Évtizedeken keresztül úgy látszott, hogy ez tényleg így van. De az, hogy emberileg nézve vége mindennek, nem jelenti azt, hogy Isten is így látja. Ő halottakat is fel tud támasztani... Végül vásároltak egy házat parókiának.

Eközben én Kecskeméten szolgáltam lelkészként, de Isten már azt mutatta nekem, hogy tovább kellene mennem. 2021. április 18-án a következő igei vezetést kaptam, amely a filadelfiai gyülekezetnek szóló levél részlete a Je-

lenések könyvéből: „Ezt mondja a szent és igaz, akinél Dávid kulcsa van, és amit kinyit, senki nem zárja be, és amit bezár, senki nem nyitja ki...” (Jel 3,7). **Tudtam, hogy mennem kell, de nem tudtam, hogy hová. Kiléptem a „vízre”.**

Hónapokkal később hallottam a Filadelfia gyülekezetéről. Nem ismertük egymást ezzel a közösséggel. Isten vezetését kerestem én is, meg a gyülekezet is. Valaki próbálta ezt a keresésemet lehűteni, hogy ne legyek már annyira elvakult, hogy azt gondolom, hogy a leendő szolgálati helyem nevét majd Isten beleírja a Bibliába. Amikor ránéztem a nyírteleki Filadelfia gyülekezet honlapjára, rögtön a kezdőoldalon, nagy betűkkel kiírva ezt láttam: „Íme, nyitott ajtót adtam eléd” (Jel 3,8). A gyülekezet az idézett ígerész nyomán kapta elnevezését is. Én pedig egy éve ezt a nyitott ajtót kerestem! Ekkor Györfi Mihály már egy éve nyugdíjban volt, az ajtó azóta nyitva volt, és a gyülekezet várta, hogy kit küld Isten.

Így én kerültem Kisvárdára. Malik Péter maradt Nyírteleken és Görög-szálláson, de egy egyházközséghez tartozunk. Azóta beigazolódott, hogy a helyemre kerültem, és a gyülekezet is megkapta a választ sok imádságára.

Megtapasztaltam, hogy az imádság és Isten akaratának keresése mellett **a lelkigondozás is nagyon fontos a gyülekezetépítés szempontjából.** A többségnek eszébe sem jut, hogy a lelkészével megbeszélhetné a problémáit. Pedig az Isten színe előtt való meghallgatás, tanácsolás, a megfelelő kérdések feltevése terelhet a megoldás felé. Élünk ezzel a lehetőséggel! Így figyelhetnek egymásra is a gyülekezeti tagok. Felhívhatják a lelkész figyelmét valakire, aki bajban van, vagy noszogathatják egymást, hogy merjenek segítséget kérni.

A „látás” is fontos. A döntéshelyzetben lévő emberek többek között imádságban kaphatnak Istentől vezetést. De arra vigyázzunk, hogy a saját ötleteink nem biztos, hogy Istentől kapott látások.

Mindezek mellett nehogy azt gondoljuk, hogy ha Isten vezet, akkor minden út egyenes és problémamentes lesz. Sokszor éppen az ellenkezője igaz. Ahol az Isten Szentlelke erőteljesen jelen van, ott a gonosz mindent megpróbál, hogy tönkretelje Isten munkáját. Az imádság, az engedelmisség elengedhetetlen feltételei a szolgálatnak, akár lelkészként, kántorként, presbiterként vagy csupán keresztyénként végezzük azt.

Elhangzott az Evangélikus Missziói Központ 2024. évi nyári konferenciáján.

Elköltözött a Missziói Központ

Az egyházvezetés döntése alapján az Evangélikus Missziói Központ székhelye Piliscsabára került, irodahelyiségei pedig az Üllői úti evangélikus székház épületébe. Az elmúlt több mint huszonhat évben szinte megszámlálhatatlan rádióműsor és számos CD-felvétel helyszíne lehetett a rádiómisszió cinkotai stúdiója. Hisszük, hogy sokak gazdagítására, lelki épülésére, hitbeli növekedésére szolgálhatott mindez.

A nyári időszak egyik nagy feladata volt a költözés megvalósítása. A dobozolások közepette már megtartottuk első munkatársi megbeszélésünket is az új helyen, bár ekkor még a székház földszinti aulájában.

Szolgálatunk – köztük a rádióműsorok és a Híd magazin szerkesztése is – új keretek között folytatódik.

Az országos missziói lelkész szolgálataiból

„Jézus a szőlőtő, mi a szőlővesszők” – igehirdetés a magyar evangélikus lelkészek találkozóján augusztus 28-án Gödöllőn

Nem gazdátlan a világ, és van egy tőke, amely kiállja a történelem viharait. Mi pedig vesszők lehetünk rajta, akiket megtisztít a gazda a gyümölcsstermés ígérétevel. Csak Jézushoz, a tőkéhez kapcsolódva fogunk egymáshoz is testvérként kapcsolódni – hangzott el Győri Gábor Dávid igehirdetésében.

Fotó: Magyarai Márton

Ébresztő a Zemplén lankáin – csendesnap Tállyán szeptember 28-án

A településen, ahol Luther kortársa, Szkhárosi Horváth András hirdette az evangéliumot, és a templomban, ahol Kosuth Lajost megkeresztelték, idén szeptemberben is sokféle hangszereken zengett az Istent dicsérő ének. Magyar zöldségek és tót kenyerek jelezték az oltáron, hogy van miért és mivel hálát adni Isten gondviselő kegyelméért. „Ébredj fel, és erősítsd a többieket!” – szólt az Úr biztató szava.

Tanévkezdés Irsán szeptember 8-án

„Kelj fel, vedd az ágyadat és járj!” – szólt Jézus új induláshoz erőt adó, gyógyító szava az irsai gyülekezet tanévnyitó istentiszteletén. Lelekítő közös éneklés és az óvoda pedagógusainak megáldása is része volt kicsik és nagyok közös ünnepi alkalmának.

Fotók: Sebestyén Beáta

Országos evangelizáció

A Deák téri evangélikus templomban 2024. október 12-én lezajlott nap részét képezte három püspök szolgálata az ünnepi istentiszteleten, tanúságtétel, zenei szolgálatok.

Tudósítás és felvételek az evangelikus.hu Hírek/Beszámoló menüpontja alatt találhatók.

A köszönet szavai Szeverényi János huszonegy éves missziói lelkesítő szolgálatáért

Győri János Sámuel biztosítja az online közvetítést

Földi-Kovács Andrea

Dr. Bence Gábor

Fotók: Magyar Márton és Erdész Zoltán

Villáminterjú Liska Andrással, a Déli Evangélikus Egyházkerület felügyelőjével

Első emléke gyermekkorából

Egy pedállal hajtott Moszkvics kisautóban ülve körözik Szarvason, a Partizán utcai ház udvarán.

Szülők

Hála Istennek, kéthetente biztosan találkozunk. Jövet-menet jólesik megállni Szarvason, és beköszönni. A szüleim háza biztos találkozási pont a felnőtt gyermekeinkkel is.

Nagyszülők

Nosztalgikus emlékek a szarvasi tanyavilágból, horgászat a Körös partján, gyümölcszsüret, nagymamám kapuszníkája (jellegzetes szarvasi káposztás lepény). Anyai nagyapámék hátsó kertjében voltam először régészeti fel-táráson. Apai nagyapámék udvarán az

első saját „ásatás”, tizenhárom évesen. Nagyapa sokat mesélt a világháborús emlékeiről, az orosz fogságról. Idén januárban búcsúztunk tőle százhárom éves korában.

Lelki, szellemi örökség

A céltudatosságot, de főleg a munkabírást a szüleimtől és a nagyszüleimtől lestem el. Amikor munka van, akkor nincs idő pihenni. Nehéz örökség...

Konfirmáció

Erről azért nincs gyerekkori emlékem, mert én felnőttként konfirmáltam. Kapcsolatba kerültem *Jakab Béla* lelkész úrral, akihez a gyermekeink jártak hit-tanra. Hívogatására lettünk aktív tagjai a gyulai gyülekezetnek. Így jutottam el a konfirmációig, és hamar presbiteri szolgálatot is vállaltam.

Legkedvesebb gyülekezeti emlék

2013-ban igazi betlehemes játékot tanultunk be, és szenteste adtuk elő. Csak felnőttek szerepeltek benne, és mindenki nagyon komolyan vette a produkciót. Nagyon élveztem a próbákat, a gyülekezet hálás közönség volt. A szentesti istentiszteleten pedig tényleg ott volt köztünk a Szent-lélek.

Legviccesebb emlék

Egy alkalommal a szomszéd utcában nyakon csíptem az elkóborolt, öreg westie kutyánkat. Épp számonkértem rajta, hogy mit is keres ő erre, amikor utolért a kutyus valódi gazdija, és nagyon mérgesen kérte, hogy engedjem el a kutyáját. Borzasztóan kellemetlen, de nagyon vicces volt.

Amit megbánt és amire büszke

Nagyon bánom, hogy amikor a gyermekeink kicsik voltak, akkor a család és a munka közötti nehéz egyensúlyra nem tudtam határozottabban ügyelni. Azok a csodás évek hamar

elmúltak, és az akkori, óriásinak tűnő, de valójában jelentéktelen problémák helyét egészen más minőségű gondok vették át. A gyermekeimre nagyon büszke vagyok: szépek, okosak, ügyesek, és én cseppet sem vagyok elfogult...

Ha az egész világ hallaná egy mondat erejéig, mit mondana?

Csak egy szót, jó hangosan: Lassítsatok!

Mire tanít a történelem?

Minden problémát, konfliktust össze-függéseiben kell vizsgálni! Ezen kívül nagyon fontos, hogy a múltban történt eseményeknek mindig van hatása a jelenünkre, akkor is, ha ezt nem látjuk még tisztán.

Milyen meglepetés érte kutatómunkája alatt?

Egy 6. századi, előkelő temetkezés feltárásakor, a dokumentálást követően a csontok felszedésére került sor. Viccelődve jegyeztem meg a kollégáimnak, hogy a koponyát óvatosan mozgassák ki, mert az állkapocs alatt aranypénz lesz. Senki sem láthatott a csontok alá, így a legjobban én lepődtem meg, amikor néhány perc múlva a koponyacsont alatt megtaláltuk az elhunyt mellé obolusként adott bizánci aranyérmét, I. Justinianus solidusát.

Régészet és Biblia

Egyszer feltártunk egy olyan női sírt, ahol az elhunyt díszövének az egyik végétén bizánci kereszt volt, az ujján pedig a Szent Sír templomát ábrázoló, ún. architektonikus aranygyűrű. Megható volt végiggondolni, hogy a 6. században, az alföldi Avar Kaganátus területén (azaz barbár vidéken) élt hölgy valószínűleg ismerte a Megváltó történetét.

Munkájának öröme és nehézsége

A megtalálás, a felfedezés örömeinek reménye és lehetősége ott van a munkám mindennapjaiban. Hálás vagyok az Úristennek, hogy pontosan azzal foglalkozhatom már évtizedek óta, ami mindig is érdekelt. Ugyanakkor ez is egy munkahely, ahol folyton problémákat kell megoldani, és néha kényelmetlen döntéseket meghozni.

Tradíció

A tradíciók biztos igazodási pontokat nyújtanak az élet bármely területén, egyházunk esetében pedig a hitélet megkerülhetetlen alapját képezik. Evangélikus közösségeink egyik legfon-

tosabb megtartó tényezője a jól megélt tradíció, amelynek feltárása, dokumentálása és továbbadása is eszköze lehet a közösség építésének és megőrzésének.

Az egyház jövője

Az Úristen gondoskodik az övéiről, és megtartja mindazokat a közösségeket, ahol a Szentlélek munkálkodik. A mi feladatunk, hogy a ránk bízottakkal a legőszintebben törődjünk, és igyekezzünk a Jézus által kijelölt úton maradni, ahogy a 119. zsoltár írja: „Lábam előtt mécses a te igéd, ösvényem világossága”.

Az élet értelme

A kedvenc gyülekezeti énekem sorai jutnak eszembe: „Velem vándorol utamon Jézus...”

Szlovákság – magyarság

Nagyon sajnálom, hogy nem tanultam meg szlovákul. Gyerekként a világ egyik legtermészetesebb dolga volt hallani a szüleimet és a nagyszüleimet is szlovákul beszélni, de inkább mindig azt kértem tőlük, hogy magyarul folytassák. Így a szlovák identitásjelző tényezőkből megmaradt a gasztronómia, ahhoz viszont nagyon ragaszkodom.

Elköteleződés

Biztosan nem egyik pillanatról a másikra történik, hanem egy folyamat eredménye. Ha viszont megtörtént, akkor tökéletesen biztos alapot nyújt a későbbiekben. Ezt *Mikszáth Kálmán* így fogalmazta meg: „Nógrád vagy tesz valamit, vagy nem tesz, de ha tesz, nem teszi félig”.

Kedvenc

teológus – Luther Márton

zeneszerző – Johann Sebastian Bach

író – Mikszáth Kálmán

költő – Dsida Jenő

regény – Mikszáth Kálmán: Különös házasság

színdarab – Szerb Antal: Utas és holdvilág

zenemű – Carl Orff: Carmina Burana

szobor – Hans Kamensetter: Jézus születése

festmény – Giotto freskói a padovai Scrovegni-kápolnában

vers – Lackfi János: Egymásban

templom – a gyulai evangélikus templom

bibliai könyv – Pál apostol rómaiakhoz írt levele

idézet a Bibliából – „Ezért tehát nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.” (Róm 9,16)

étel – mákos guba

ital – Olivin, Pálffy pincészet

fa – mocsári ciprus

szín – zöld

illat – frissen sült kenyér

Mit szeretne még elérni az életben?

Egy regényt egyszerre végigolvasni.

Névjegy

Liska András (1972) régész, főmuzeológus, a gyulai Erkel Ferenc Múzeum szakmai vezetője. Fő kutatási témája a népvándorlás kora és a középkor.

A Gyulai Evangélikus Egyházközség tagja, gyülekezeti majd egyházmegei felügyelő, 2024-től a Déli Evangélikus Egyházkerület felügyelője.

1995-ben kötött házasságot Kertész Mártával, akivel Gyulán élnek. Két felnőtt gyermekük van, Áron és Sára Anna.

Más alapot senki sem vethet a meglevőn kívül, aki Jézus Krisztus.

1Kor 3,11

Ezért tehát nem vagytok többé idegenek és jövevények, hanem polgártársai a szenteknek és háza népe Istennek. Mert ráépültetek az apostolok és a próféták alapjára, a sarokkő pedig maga Krisztus Jézus, akiben az egész épület egybeilleszkedik, és szent templommá növekszik az Úrban, és akiben ti is együtt épültök Isten hajlékává a Lélek által.

Efezusi levél 2,19–22

A 2024-as év igéje

„Minden dolgokat szeretetben menjen végbe!” (1Kor 16,14)

